

RIKSGRENSEN MELLOM NORGE OG FINLAND

GRENSEPROTOKOLL

2000

Den norske og den finske grensekommisjon

RIKSGRENSEN MELLOM NORGE OG FINLAND

GRENSEPROTOKOLL

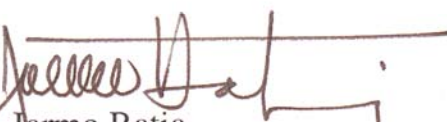
Den norske og den finske grensekommisjonen har i perioden 1997 – 2001 gjennomført den alminnelige grenseoppgangen Norge – Finland 2000 i henhold til felles instruksjer.

Grenseoppgangens dokumentasjon består av en grenseprotokoll på norsk og en grenseprotokoll på finsk , en grensemerkeprotokoll og en serie av 37 riksgrensekart.

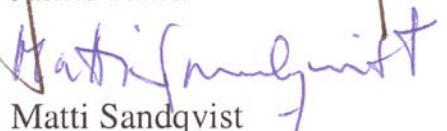
Den norske og den finske grensekommisjonen anser kommisjonenes arbeid med den alminnelige grenseoppgangen Norge – Finland 2000 som fullført ved underskriving av denne protokollen.

Oslo 18. desember 2001.

Den finske grensekommisjonen

Jarmo Ratia

Matti Sandqvist

Risto Nuuros

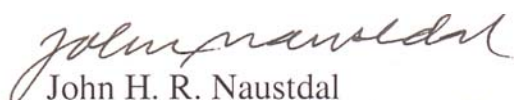

Pekka Töttilä

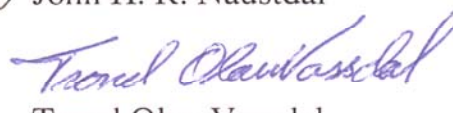
Den norske grensekommisjonen

Knut Ole Flåthen

John H. R. Naustdal

Trond Olav Vassdal

Innholdsfortegnelse

	Side
PROTOKOLL FOR AVSLUTNINGSMØTE, OSLO 18. 12.2001	0
1. GRENSETRAKTATER OG – AVTALER	1
1.1 Tractat angaaende Grændserne imellem Konge-Rigerne Norge og Sverrig, Strömstad den 21. sept./2. okt. 1751 (Strömstadtraktaten)	1
1.2 Konvention av 14/2 mai 1826 angaaende fastsættelse av grænsen mellem Norge og Russland.	23
1.3 Deklarasjon av 1.juni/20.mai 1847 om periodisk revisjon av grensene mellom Norge og Russland	27
1.4 Beskrivelsesprotokoll av 3. desember 1947 over det område hvor riksgrensene mellom Norge, USSR og Finland møtes, med protokoll for grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara)	28
1.5 Protokoll av 7. februar 1953 om vedlikehold av grensemerket på Krokfjellet (Muotkavaara), hvor riksgrensene mellom Norge, Finland og Sovjetunionen møtes.	32
2. TIDLIGERE GRENSEOPPGANGER - OVERSIKT OG SAMMENDRAG	35
2.1 Innledning	35
2.2 Grenseoppgangen 1764-66	35
2.3 Grenseoppganger 1786, 1794-95 og 1805-06	35
2.4 Grenseoppgangen 1826-27	35
2.5 Grenseoppgangen 1846	36
2.6 Grenseoppgangen 1871	36
2.7 Grenseoppgangen 1896-97	36
2.8 Grenseoppgangen 1925	36
2.9 Grenseoppgangen 1950	37
2.10 Grenseoppgangen 1975-76	38

	Side
3. GRENSEOPPGANGEN 2000	40
3.1 Innledning	40
3.2 Møterefater	40
Helsinki 18. desember 1997 (2 vedlegg)	41
Kilpisjärvi 21. august 1998 (2 vedlegg)	46
Hønefoss 3. februar 1999 (4 vedlegg inkludert instruksene)	51
Helsinki 11. mai 1999 (2 vedlegg)	66
Gardermoen 10. mars 2000 (6 vedlegg)	71
Helsinki 20. mars 2001 (3 vedlegg)	82
Kilpisjärvi/Ivalo 30. juli 2001/2. august 2001 (2 vedlegg)	88
Protokoll for inspeksjon av Treriksrøysa Norge – Finland – Sverige, 30.juli 2001 (norskspråklig og svenskspråklig utgave)	94/95
3.3 Feltarbeid og dokumentasjon - Grenseoppgangen 2000	96
3.3.1 Målsetting og grunnlagsmateriell	96
3.3.2 Kartlegging	96
3.3.3 Feltarbeid	96
Oversikt over riksroyser på grensa Norge – Finland	97
Riksgrensas definisjon	97
3.3.4 Riksgrensen i Tanavassdraget	107
3.3.5 Treriksrøysene	110
3.3.6 Historiske grensemerker	110
3.3.7 Skjøtselsavtalen	111

1. GRENSETRAKTATER OG -AVTALER

1.1 Tractat angaaende Grændserne imellem Konge-Rigerne Norge og Sverrig, Strömstad den 21. sept./2. okt. 1751 (Strömstadtraktaten)

Ratifié tant pour la Norvège que pour la Suède le 7/18 octobre 1751.

Le traité est conclu en norvegien et suédois. Le texte suédois n'est pas inséré.

Voir délimitation des frontières du 26 octobre 1661 et (sous "Russie") convention du 14/2 mai 1826.

-
Art. 1. Da den i 1661. Aars Grendse-Reglerings Tractat udsatte Grendse Linie for en Deel af Aggershus Stift i Norge og Bahuus Lehn i Sverrig, endes paa Hisøe eller Hengsøe i Korn Siøen, hvor Dals Land begynder, saa bliver samme Punct paa Hisøe den Begyndelses Punct, hvorfra Rigs Linien nu kommer til at udsettes, hvilken ogsaa bliver saaledes, som herefter følger:

Fra dette nu værende eenige Rigs Mærke paa Hisøe eller Hengsøe, skal Linien gaa Vesten om Rompøe, midt igjennem Hisøe Sund indtil den norske Prætensions Linie, hvilken siden følges indtil den eenige Punct Norden for Hisøe i Kern Siøen, saa at saaledes Granøen og Rompøen samt en tvistig Klippe uden Navn paa den svenske Side forblive; og den Deel af Hisøen, som har været tvistig, paa den norske Side.

Fra forbenævnte Punct i Siøen Norden for Hisøe skal Linien gaae igjen nem Lyks Vigen eller Lykswands-Wigen, Sundsbroesund, Kiærringesund, Biørnesund, Abborsund og Kraakesund; Saa igjennem Nordre Siøen til Hallerød eller Bog-Elvens Indløb; siden midt igjennem bemeldte Elv, og den derved liggende Hold Dam eller Hallerød Dammen til Bogsjøen; Derfra over Bogsjøen til Kull eller Kaal Holmen, Graemæren eller Hvide Stenen, Taagholmen, hvor Grændsen vender sig til og efter Bodals Vigen til Siøens Ende; Siden derfra efter en Bek og en Dahl kaldet Bue Dahlen, til Lyse Vandets Søndre Ende. Derfra gaar Linien igjennem bemeldte Siø til Grøtesboe-Bekkens Udløb; Siden efter Vasdraget og Grøtesboe-Bekken til Grøte-Kiernet, samt igjennem samme Kiern og Grøtes-Bekken, som gaar deraf til Ulve-Vandet og det Norske Ulve-Vands Oos, derfra igjennem Ulve-Vandet til det Svenske Ulve-Vands Oos og Norske Ulve-Vands Dam ved Røeholen; af hvilken Dam de Svenske Torseruds Opsiddere skulle for den halve Deel blive Eiere, imod at betale den halve Deel af Dammens Bygning efter dens værende Beskaffenhed ved Tiltrædelsen, samt siden til lige Deel at vedligeholde.

Fra bemeldte Ulve-Vands Dam gaar Linien til Skille-Funen samt Klovstens Aasen, saa til Raa-Stenen og over Lang-Aas-Axelen til Allingsmur, derfra til Raa-Stenen paa den Svenske Prætensions Linie, siden til Moestenen og til Krogs Kiernsholmen.

Derfra over en Myr og Fager til Kiernet til Hede-Stenen, saa over en lang Myr til Siuls Boe eller Bokkehytte Dahl, siden til Giøpebergs eller Biekule Røss, derfra igjennem en Dal til

Vestre-Dyvelen, saa til Østre- Dyvelen igjennem Sydre Biurvand, siden igjennem Nordre Biurvandet samt efter en Bek til og igjennem Rødvandet; Derfra efter en Bek igjennem en Dal kaldet Sloerne paa Norsk, siden over Bierget til Røskierns Røss. Derfra over Røskiernet til en Punct, som maa tages midt imellem de prætenderende Linier, ved den Østre Side af Røskiernet, derfra til Røsset paa Salholmen, saa igjennem Store Lee Vand til den Yderligste Østerligste Odde Paa Biskopsholmen eller Mosvigs-Øen, videre efter bemeldte Siø til den Svenske antagne Punct paa Troldøen; Saa over Troldøen til den forhen eenige Punct Røsset paa Kønanebbe, samt derfra *L i n e a r e c t a* til det Svenske Skiær i Lysekiernet; Siden midt imellem det Norske og Svenske Skiær i Bre-Mose, *L i n e a r e c t a* imellem den Norske Slahelle-Moe og Svenske Tverhelle-Moe, saaledes at dette Grændse-Merke passes paa det nærmeste midt imellem begge Moe-Torpers Eiendele, som der ere beliggende, saa at hver beholder sine. Derfra til et Merke imellem den Norske Moe-Fors og den Svenske Moe-Kiern, siden midt imellem de Norske og Svenske Merker i Berge Kierns-Sund, saa midt imellem Hulbekke Broerne i Sommer- og Vinter Veyene til et Merke midt imellem Slakleven paa den Norske og Høgsædet paa den Svenske Præensions Linie i bemeldte Klev. Saa midt imellem begge Skiær i Mose; derfra i det Norske Roune-Kierns Punct; Saa i den Østre Svenske Klofsten og derfra til en Punct imellem den Svenske Joare Knatte og den Norske Joare Knatte-Steen, saa i den forhen eenige Punct paa Galtedalshøiden.

Derfra *L i n e a r e c t a* til den eenige Punct i Mørkersund; Saa til Raamerket paa den eenige Linie imellem Mørkersund og Grindefors, siden til Grindefors og den Ao. 1739 der opsatte Viser-Steen. Derfra til Sydre Langevads Bond, saa igjennem samme til og i den Norske Dæmning i Langevads Bekken, derfra til det forhen eenige Merke Oxen i Oxkiernet, samt til Dyvlingholm eller den Norske Gaaseholm og derfra til en Punct midt imellem bemeldte Holm og den Svenske Gaaseholm, da Røset kommer til at settes ved den Østre Side af Siøen Romungen, derfra directe til Holmen Grindefors, saa til den Sten i Mosehalsen, derfra drages en Linie *L i n e a r e c t a* til en Punct midt imellem den Norske og Svenske Furumoe, hvoraf den Norske kaldes Faremoe og den Svenske Graven paa Furumoen; derfra gaar Linien udi og over det mellemste Poskiern til det Svenske Røss ved Tverbekken, saa til den Svenske Punct i Bleker Kiernet, hvorfra Linien drages Direkte til Tuven i Siøen Taaken, som paa Norsk kaldes Hiertet i Holm eller Taak-Siøen. Derfra følges Longebekken, som paa Norsk kaldes Lange-Gobben, til det Svenske Fierbeks Kiern, saa efter bemeldte Bek til Rødvandet, og igjennem samme Siø til Strøe Kiernet: Hornsiøen, Krogvandet eller Lange Gropen, Groen-Siøen, Fieldboe-Siøen, Fieldboe Dølperne, Holmsiøen, Begge Lindbroe Vandene, en liden Siø paa Svensk Taaken paa Norsk Hyne Kiernet kaldet, eftersamme Bek til Fiskwandet, hvorudi er en Holm kaldet Grener Holm, saa igjennem Grener Fors til Krokfors og saa til Holmen i store Tan-Siøen kaldet paa Norsk Røseholmen, saa igjennem samme Siø til Ruds eller Leer-Vigen, derfra *L i n e a r e c t a* til det Svenske Merke Rødehald, siden efter den gamle Skiegaards Tomt til Buvands eller Høisetters Elv, og videre igjennem samme Elv i Syder til den Sted, hvor Gaarden Hougens optagne Ager og Egn i saadan Strekning endres. Derfra gaar Linien direkte til den Norske Punct imellem begge Kneggebergs Holmene i Helge Siøen, saa til den Syder Ende af det Svenske Bleker-Kiern; Derfra til en Punct ved Sydre Kiørpungs Kiernet saaledes, at de 2de Nordre Kiørpungs Kierns Sættre, som nu af de Norske possideres, med deres Huusbygninger, saint Ager og Eng, paa den Norske Side forblive, og den ødelagte Sæter Tomt, som den Norske Gaard Østbøl med Svenske Tilladelse, forhen haver brugt, paa den Svenske Side forbliver. Der fra skal Linien gaa til den Nordre Side af Aare Kiernet, som den nær mest ret linig passer sig med de 2de

foregaaende Puncter. Saa til Skaargaards Røset, derfra over Nordre Leer-Siøen til Orre eller Øre bakken, saa til Abbor Kierns Røset; Derfra *L i n e a r e c t a* til en Punct midt imellem den Norske Lange Gropens Ende i Wrangs Elven, og det Sted, hvor den Svenske Prætensions Linie gaaer over samme Elv imellem Quist paa Magnor-Kast og den Svenske Linne eller Longegrop, samt fra denne Punct *L i n e a r e c t a* til den Svenske Kloften i Bil-Elven.

Da de Svenske Bønder paa Morast formedelst denne Linie fra Aare-Kiernet til Vrangs Elven kommer til at miste en omtvistet Skoug Kiøbe- eller Leersiø Skougen kaldet, hvilken de af Norske Folk, for lang Tiid siden have tilhandlet sig, saa er herved betinget og for Ret befundet, at bemeldte Bønder af vedkommende Norske skal godtgjøres og tilbage leveres Kiøbe-Summen som er Otte og Tresindstve Rigsdaler dansk Courant, efter den Værdi, som Skoven var i 1664, da Svenske Bønder tilkiøbte sig denne Skov, hvilke Penge skal betales, naar Linien sammesteds bliver redressert.

Fra den svenske Klovsten i Bil-Elven skal Linien gaae directe til den Svenske Merke Stor-øen i Udgerds Sjøen, derfra til en Punct midt imellem det Norske Merke Rødmyrens Sydre Ende og den Svenske Stenholm i samme Rødemyr; Saa til en Punct midt imellem den Norske Murteleken i Hiølm Siøen og Sæter Kiernet paa den Svenske Linie; derfra til det Svenske Skaalsiø Oos, saa til Staken i Siøen Værelen eller Varald Siøen, som er en høj Steen i Vandet ved den Nordre Side af bemeldte Siø nær ved Landet. Siden gaar Linien directe til det Cronhald eller Ronhald ved Dus eller Tys-Kiernet. Derfra til en Punct imellem det Norske Merke Maase-Klutte, og det Svenske Maase-Klette, saaledes at den Svenske Gaards Langsiøhøjdens Qvern kommer til at ligge paa den Svenske Side; Saa *L i n e a r e c t a* til denforhen eenige Punct Stenene paa Rotnesmoe.

Herfra gaar Linien til det Svenske eller Nordre Askogs Bierg, saa til en Punct i Nykle eller Mykle Vandet midt imellem det Svenske Merke i Holmen i Kongs-Vigen og det Norske Merke Bod-Holmen i same Siø, da Røset settes paa Landet i den Linie, som gaar derfra *L i n e a r e c t a* til den Norske Moldhoug Klindt eller Store Mold Dusen, i den Punct, hvor det 5 Stene Røss forhen har staaet. Derfra *L i n e a r e c t a* til det Norske Merke Nordre Bag Siøeberget og følges den norske Prætensions Linie derfra til Røjdeholmen i Siøen Nordre Røiden saa lige til det Svenske Raaberg, hvorved Fald-Torpet bliver paa den Svenske Side beliggende; Fra Raaberget gaar Linien til den Norske eller Østre Punct paa Elge- eller Adler-Klintene, siden til en Punct midt imellem den Norske og Svenske Midskougs Kilde, derfra til en Punct midt imellem den Østre og Vestre Høklung, siden til den forhen eenige Punct Holmen i Krog-siøen, saa til Østre Djupbergshette, derfra til Røset paa Skarp Kiupberg, saa til det Norske Gaasekierns Sund, siden efter den Norske Linie til den Norske Muldhougen, saa *p e r r e c t a m* til den Svenske eller Vestre Bagge eller Bak-Klindt og dernæst til den forhen eenige Punct i Bag-Oset. Herfra drages Rigs Linien over det Svenske Hølgefald til en Punct midt imellem Gryte og Strupe Forsene samt derfra til Storberget, hvorpaa Puncten saaledes tages, at det til Aspe-berget henhørende gamle Sæter-Stæd med sine Enge-Slætter paa den Svenske Side bliver beliggende. Fra en saadan Punct paa Storberget drages Linien til Sandkilde Forsen, hvor Puncten tages i den Nordre Ende af den Holme, som derudi er beliggende, saa over Laxebygningen i den Østre Gren til den Norske Sandkilde.

Herved er betinget, for at forekomme uenighet imellem begge Rigers Undersaatter om det i Sandkilde-Forsen værende Laxe Fiskerie, som nu bliver felles for begge Sider, at den eene

Laxe Skinning det eene Aar skal bruges af de Norske, og det andet Aar af de Svenske og saa v i c e v e r s a til Aare-Skifte, saasom her skal være 2 Laxe Skinninger een i hver Elve Green paa begge Sider af Holmen.

Fra benævnte Punct i den norske Sand-Kilde drages Linien igjennem heele Kilde Graven til den forhen eenige Punct paa den Nordre Side deraf. Siden gaar Linien til en Punct midt imellem Windkilden paa den Norske og Tandaagenees Puncten paa den Svenske Linie; Derfra til en Punct midt imellem Iille Moebergs Røset paa den Norske og saadan en Punct udi den Svenske Præensions Linie paa Næsvald-Field, som bliver liggende retlinig imellem Tandaagens Puncten og Flævaldstøds Puncten paa samme Svenske Linie. Derfra i Waatudalsynn og til en Punct midt imellem det Østre og Vestre Faxe-Field. Fra det mellemste Faxe-Field drages Grendse Linien til Bart-Field, derfra følges den Svenske Præensions Linie, som indeholder følgende merker, nemlig Qvarn Kielder, Mørte Ruva paa Driv-Fieldet, Midskougs Knallen, Lislefield og Hvidhaagnerne til det Svenske Merke Herjehaagna derfra *L i n e a r e c t a* til Wonsiø Gusten, saa til Muren paa Ruten, norske Haftorstøten, Skarvdøren, Stor-Sola, Store-Gluggen, Skiør eller Skurdals Porten og Halsiø Ruven; Siden følges den Norske Linie over Storsjø Sundet til Findwollen og Nordre Skiærvands Ende til Straadals Forsen; Derfra til Straadals Klumpens Viser, til Skiekken Elvs Viser, Bjørke-Vattns Fields Viser og Nyamojoks Viser samt Høgsædet; Derfra *L i n e a r e c t a* til det forhen eenige Røss paa Holdershatten; Siden følges den Norske Præensions Linie til Jævsjøehatten og Jutahatten, samt der forbi og til den Vestre Side af Nordre Kingsjøen, derfra til Penning-Keisene, saa *L i n e a r e c t a* til Elven, som kommer af Mursjøen neden for Qvædlie-Sjøen og derfra saaledes til en Punct Norden for Mursjøen, at samme Mursjø paa den Norske Side forbliver.

Fra denne Punct lidt Norden om Mursjøen drages Linien directe til en Punct ved Qvædlie-Sjøens Nordre Siøbred, saa at Qvædlie-Sjøen iligemaade paa den Norske Side forbliver og det faste Land paa den Svenske Side, og derfra direkte til Port-Fieldet; saa til en Punct i den øverste Linnebotns Ende, saaledes at Linnebotn forbliver paa den svenske Side, samt derfra til Nordsvelds Klumpen og Jadmens Klumpen paa Børgefield. Fra dette Merke gaar Linien over følgende Puncter, nemlig: Først til en Punct imellem Fremsjock paa den Svenske og Gaudejok paa den Norske Side af Linien; saa til en Punct paa det slette Land Moritz Skytsky imellem Woimo-Elven, som rinder til Sverrig og Sosendals Elven, som rinder til Norge, siden mellem Are-Træsk paa den Svenske og Vorko-Træsk paa den Norske Side, af hvilke ethvert rinder til den Side, hvor det ligger; Saa til en Punct paa Bruxt-Træsk, som falder til Sverrig. Derfra til en Punct imellem Raudejaure, som rinder til Norge og Raukanjaure som falder til Sverige. Saa til en Punct paa Skautkievari, oven for det Vestre Ende af det store Uma-Vand, som rinder til Sverrig, og Græsvandet samt Akels Jauri paa den Nord- Nord-Vestre Side ved Skaurkievari, som løber til Norge. Siden til en Punct ved Jaus Jaures Udløb til Norge, videre til en Punct imellem Kierkejaure som farer Vandet til Altes Træsk og Sverrig samt Børichs Træsk og Rikasjaure som rinder til Norge, og sluttelig i Baanesfield, imellem begge Baanæsjaure, hvoraf det eene falder til Vindel Elven og Sverrig, og det andet til Vire Træsk og Ranfierdings Elven i Norge. Videre gaar Linien til den Svenske Punct i Vestre Nassafeld, saa imellem begge Svangeskiern og derfra directe til det i Aaret 1745 opsatte Grændse Røsse paa Streitiskiak. Siden *L i n e a r e c t a* til Joxetiok og derfra til Skarjahégorri i Dorriswag, hvorfra følges den Norske Linie til Saulotiok paa Berget Nord Saulo og saa til den Norske Punct i Stendalen ved den Østre Ende af Østre Lomi Vand, som er beliggende derimellem og Pieska eller Pithajauri, Siden til Nordre Suljetielma, derfra til Olmajallogaikna, Tulpageikna, Geutilis, Hurri,

Sautas eller Tiokolis, Tiorro, Letnawardo, Pernitjok, Pauda, Stor-Rida Tioki, Mærfas, Vestre Jova Tiorra, og Ivarsten; Saa *L i n e a R e c t a* til Kalamjok imellem Kamas Vara og Suggi Field; Fra Kalamjok direkte til en Bek, som kommer fra Allagals Field under Suggi Field og giver Vand til begge rigerne; Fra denne Bek og det Stæd, hvor Vandet deeles, drages Linien til en Punct midt imellem begge liniere paa Kadderoifvi og derfra til den forhen eenige Punct6 paa Store Reuri Field. Siden følges den heele Svenske Præensions Linie som gaar efter Field Ryggen fra Reuri Field over Vuotiatza og Keudnojaure til en Punct midt imellem Polno Træskene. Derfra *L i n e a R e c t a* til Hiertet paa Duoderichs Field eller Bøderichs Field, som iligemaade til et bestandigt Grændse Skiel skal antages, derfra følges den norske linie til Koitevara eller Koivarak derfra til den Svenske Punct i Vouskonmodka og saa efter samme nysgivne linie paa til den norske linie paa Kiepanvara, da denne *L i n e a R e c t a* styrer midt imellem det Svenske Merke lille Kamasvara og den Norske Linie til Kiepanvara, saa følges samme Norske Linie til Tارفelvara, derfra til Kaagke eller Tiaudevara, Haukawuosma eller Haukejeaure Modka, og saa til Raudekiolma, Rostosund og Moskonmodka, saa tvers over til Moskonwara paa den Svenske Linie som siden følges til Tjørrokaitza og over Japajaure til denne forhen eenige Punct i Koskimmodka. Fra bemeldte Koskimmodka gaaer Field Ryggen og Rigs Linien over følgende Merker nemlig: til Kalkogaab, Marselkvara, Tollihupuk, 2de Fieldberg efter hverandre Goeting kaldede; ligesaa en Punct i Field-Ryggen, betegnet paa Cartet med de Ord Field-Ryg, hvor Vandet skiller sig til Norge og Sverrig; Derfra til Ortismørkisoifvi eller Ortisoifve, Kaudaskais, Halde eller Haltianilto, Somasoifve, Wardoifve, Birte eller Skierte-Vara, Tennismodkis, Korsevara, Akisvara, Nerrevara, Possesvara, Urevara, Marselkorre Pitsiskiolme, Kieldevado, Salvaslopel, Salvasvado, Soiversvare, Termensvardo eller Tirmesvare, Beversmodka, Raidoifve, Maderoifve, Saktoifve, Aletvara, Motosoifve, og Kalkowado; Videre imellem Kalkolobel eller Raidaautzi, hvor Vandet deeler sig til begge Riger; Saa imellem begge Raude Jaurene til Ausvupudakjaure og imellem det Svenske Soikisautzi, midt imellem begge Keitemjaure til Raudoifve, samt et Grændse Merke i Anledning af Vasdraget uden Navn, derfra til Maselautzi og et andet Grændse Merke uden Navn imellem Kaldjaure som rinder til Sverrig og et andet Vand uden Navn, som rinder til Norge og saa til Ladegeiuoife eller Beldovadda, hvor Field Ryggen endes.

Derfra skal Rigs Skjellet gaae i Nord til Skjekkemjok, samt efter samme Jok eller Bek, indtil at den falder udi Enara-Elv, som ogsaa kaldes Øfre Tana-Elv. Samme Elv forbliver en Rigs Grændse, indtil at den sammenstøder med Karasjocki Elv, hvor den store eller rette Tana- eller Teno-Elv begynder, som iligemaade forblider en Rigs Grændse, alt til det Sted, hvor Skolajocki Bek falder ind til bemeldte Tana-Elv. Derfra drages Grændse Linien i Øster til Fieldet Harrimatskaidi, saa over et Land imellem 2de Bekker til Træsket Pllmatjaure; siden til Vuomovarast, Pitsusmarast, og endelig til Fieldet Kolmisoifvi Madakietza.

Art.2. Da nu saaledes Rigs-Grendsen mellom Kongerigerne Norge og Sverrig paa den maade, som forestaaende 1ste Articul udviser, er bleven foreenet og fastsat, saa bliver herved alle præensioner, af hvad Navn de være maa, som moget at Figerne eller Deres Undersaatter, har formeent sig at have ind over denne Grendse, aldeles ophævede og dødede. I følge heraf, tilkommer Kongeriget Norge allene, at tage, og nyde Skat, samt at exercere Aandelig og Verdslig Jurisdiction over Kautokeino og Afjovara, som dets Eenskylte Land, og dets Eenraadige Herre-Vælde undergivet. Og Kongeriget Sverrig

tilkommer Eensidig og alleene at opbære Skat af Utziocki og Teno Lapper, saavel som Norges tilforn havde Opbørsel af Enara-Lapper.

Art.3. Ingen af Cronerne skal nu eller fremdeles tilegne sign nogen Skat, Opbørsel elelr anden Rettighed, af hvad Egenskab den og maa være ind over Grændsen, det være sig, i følge af det Stettinske Fordrag eller andre forhen gjorte Overenskommelser.

Men som begge siders Lapper behøver begge Rigers Land til deres Rehns-Dyrs Ophold; saa har man i Henseende til dennem kommet overens om saadanne Indretninger, som udi denne Grendse-Tractats første Codicill eller Tillæg indeholdes.

Art.4. Paa det, at Rigs-Grændsen maa blive saa meget sikkrere, og de angrendsende paa begge Sider derom saa meget nøjere underrettede, saa skal den samme af visse dertil Committerede fra begge Sider paa nye oppgaaes og med Grendse Røsser besettes paa saadan Maade, som man derom i denne Tractats 2det Codicil eller Tillæg er kommet overens.

Art.5. Da Redresseringen og Rigs-Liniens Røszettelse vil medtage nogle Aar og begge høje Sider dog alligevel ere berettigede strax at komme i Possession af hvad dem tilkommer paa de Stæder, hvor det beqvemmelig kand lade sig gjøre, saa er man derfor kommet overens, at efterfølgende til Opbørsel for næstkommende Aar skal tages i Possession; nemlig: Kongeriget Sverrig opbær foruden dets egen gamle Skat af Enara og Utziocki ogsaa den Skat, som Kongeriget Norrige forhen haver nydt; Ligesaa bekommer Sverrig baade Sin og den Norske Skat af Uma, Wapst, Ran og Granbyens Lapper, som have Skatte-Land paa den Svenske Side av Rigs-Linjen og Field-Ryggen. Illigemaade tager Sverrig Possession og Skat af Fald-Torpet fra 1752 Aars Begyndelse, som Norge forhen haver haft.

Herimot tilkommer Kongeriget Norge, for nestkommende Aar og stedse siden at oppebære ald Skat af Koutekeino og Afjovara Districter som ogsaa at Besørge Præstens Løn i Koutokeino, ligeledes at tage ald Skatten paa den Norske Side af den nu fastsatte Grendse-Linje, endskiønt Sverrig tillige forhen har raget Skat af dennem. Og Skulle følgelig vedkommende Øvrigheds Betientere paa begge sider strax after Ratificationen Udvevling, saa snart de derom kunde blive beordrede, komme overens om en vis Tiid, da enhver Side skal tages i Possession, det som i denne Articul er anført, og til den anden Side overlevere de dertil henhørende Skatte-Mand-Taller og øvrige publicve Documenter.

Art.6. For videre at forekomme saadan Skade, Ulømpe og Volds-Verk, som hidtil er blevet begge Rigers Grendse Undersaatter tilføyet, ved det at de ind over Grændsen har hugget Skoug og gjort hverandre adskillig anden Forfang; saa er mann kommen overens, at hvilken af begge Rigers Undersaatter, som herefter fordrister sig paa nogen Maade at forfordeele og forurolige den anden Side, ind over denne nufastsatte Rigs Grændse, skal erstatte Skaden og arbejde en vis Tiid paa nærmeste Festning, alt efter Sagens Omstændighed.

Art.7. Da man ved Grændsens Opmaaling har erfaret, at de forrige Tidens Grændse Røszers, paa adskillige Steder, til deels have været med deres Visere og Ledere forandrede, til deels reent udkastede og adspredde, hvorved meget Ont og Uleylighed for Grendse-Bønderne er foraarsaget, som og den ønskelige Rolighed, og naboelige Venskab imellem begge riger og Undersaatter sammesteds forstyrret; Saa er kommet overens, at den, der

herefter understaaer sig, ved saadan Haandgierning at bryde denne til Begge Rigers Beste og Sikkerhed Fastsatte Grændse-Linie, med at forandre eller reent udkaste noget Grændse Røsz, skal til Skrek og Afskye for andre saa ildesindede, paa Giernings-Stedet ophænges.

Art.8. Denne Grændse-Traktat, med dens tilhørende 2de Codiciller eller Tilleg, hvilke ere af samme Gyldighed, som de her udi Tractaten, Ord for Ord, vare indførte, skulle af Deres Kongelige Majestet, Kongelig Majestet ratificeres, og Ratificationen her i Strømstad vedbørlig udvexles 4re Uger at regne, fra denne Dato eller før, om gjørligt er.

Til ydermeere Vished er dette in Duplo udfærdigede Instrument, at Hans Kongelige Majestet til Dannemark og Norge, og Hans Kongelige Majestet til Sverrige Befuldmægtigede Commissarier undertegnet og forseget; som skeede i Strømstad Aar efter Christi Fødsel et Tusinde, Syv Hundrede Halvtredsindstyve og Et, den 21 September/2 October.

J. Mangelsen

J. Mauritz Klinckowström

Første Codicill og Tillæg
Til Grendse-Tractaten imellem Kongerigerne Norge og Sverrig

Lapperne betreffende

Paa det Lappernes sædvanlige Over-Flytninger, samt den derfor betalende Leye og Jurisdictionen over de fremmede Lapper under bemeldte Overflytnings Tid, herefter ikke skal give nogen Anledning til Trette og Misforstaaelse, og man klarlig kand vide, hvilke herefter som Norske eller Svenske Lapper blive at ansee, samt hvorledes man dennem udi alle Tilfælde reciprocé skal omgaaes, ere de udi forestaaende Grendse-Tractat benevnte og her undertegnede Commissarier om visse hertil henhørende Puncter komne overeens, som følger:

§ 1. Den siden Aar 1742 og under denne Grendse-Commissions Tiid, de private Svenske Lapper paa visse Stæder udi Nordlands Amt paalagde nye Norske Lappe-Skat, og de derved indførte Sommer-Lands Stedseler, og Overdragelser til bemeldte Svenske Lapper for aarlig Skat, bør, saasom stridige med endeel af de nedenstaaende betingede Articler og til nye U-rigtigheder i Lappe-Væsenet contribuerende, afskaffes og ophøre, hvor imod saadan Indretning, som her neden for paa sine Steder anføres, skal settes i Verk.

§ 2. Ingen Lap maa herefter eye Skatte- eller Bøxel-Land udi meere end eet Rige, paa det al Anledning til Fellesskab udi Undersaatter og Land herefter kan undflyes.

§ 3. Til Underretning for nærværende Tiid betinges, at efterdi fra Børge-Field til Bonnæs-Field, der er udi Begyndelsen af Nordlands Amt, og for Helgelands Fogderie paa den Norske Side, men for Angermanlands og Uma Lap-Marker paa den Svenske Side, Fjeld-Ryggen til Grendse er fastsat, og man saaledes paa begge Sider derved Mister de gamle Skatte-Land og Undersaatter, som man hidtil ind over Fjeld-Ryggen har haft, skal de Lapper med deres Familier, som skatte-Land sammesteds for ny værende Tiid, paa den Svenske Side af Grendsen have, eragtes for Svenske Undersaattere og være samme Side følgeagtige, u-anseet af hvilken Side de samme Skatte-Land forhen have bøxlet og til hvilken Side de deraf have betalt Skat; ligesom og de Lapper med deres Familier, som for nuværende Tiid have gammelt Bøxel-Land paa den Norske Side af Grendsen sammesteds, skal tilhøre Norge.

§ 4. Dersom nogen Lap, for ny værende Tiid findes, at have et paa begge Sider af Grendsen beliggende gammelt Norsk eller Svensk Sommer-Skatte-Land, det er saadant et Land, hvoraf før 1742 til Norge eller Sverrig Skat haver været betalt, da haver han Frihed at velge, hvilken Sides Undersaat han herefter vil være, alt saa fremt han intet Vinter-Skatte-Land paa nogen af Siderne haver.

Haver han Vinter-Skatte-Land paa nogen af Siderne, Norsk eller Svensk, da tilhøre han den Side, paa hvis *Territorio* han saadant Vinter-Skatte-Land haver.

§ 5. Dersom nogen Lap paa den Strekning imellem Bonnæs-Field og Halde, hvor Koutokeino Grendser begynder, det er paa den norske Side for hele Saltens, Senjens og endeel af Tromsens Fogderier udi Nordlands Amt; Men paa den Svenske Side, for hele Pita og Lulla, samt endeel af Torne Lapmarker, befindes at have saadant Sommer Skatte-

Land paa den Norske Side af Grendsen, hvoraf før 1742 Skat til Norge har været betalt, men derimod at eye Vinter-Skatte-Land paa den Svenske Side af Grendsen, da have han Frihed at Vælge, enten han vil være herefter Norsk eller Svensk Undersaat, da han fremdeles bestandig beholder det Skatte-Land han haver paa samme Side af Grendsen; men mister det Skatte-Land han haver haft paa den anden Side af Grendsen.

§ 6. Paa det man kand vide, hvilke ere Norske eller Svenske Undersaatte, skal de under forestaaende 4de og 5te §§ omrørte Lappers Frie-Vall skee i de Committerendes Nærværelse ved Røsz-Setningen, saa snart mueligt, uden nogen Hindring, Tilløkkelse, eller Tilskyndelse, Skienk og Gavers Givelse, ey heller ved Løfte af en taalelige Skat, eller paa hvad Maade det ellers være maa, og af privative Jord-Eyere eller andre paa nogen af siderne forsøges kunde; men de maa have et aldeles frit og utvunget Vall.

§ 7. De Lapper, som herefter saaledes, efter at denne convention er sat i Verk, befindes at have baade Sommer- og Vinter-Skatte-Land, eller ikkuns ett af Delene, nemlig: enten Sommer eller Vinter-Skatte-Land paa den Svenske Side af Grendsen, skal med deres Familig, det er Børn eller de, som ere i Børns Sted, saasom Foster-Børn og Slegtinge udi ett og det samme Mad-Laug, item Tienere og Huusmænd, eragtes for Svenske Undersaatte. Det samme er og at forstaae om de Lapper med deres Familier, som have gammelt Bøxel-Land paa den Norske Side af Grendsen. Hvorved man herefter kand adskille, hvis Sides Undersaat han er, saasom ingen Lap faer have Skatt- eller Bøxel-Land paa begge Sider, ey heller annerledes kan faae det, end som det i denne Convention findes foreskrevet.

§ 8. Dersom nogen Svensk Lap gifter sig med en Norsk Lappe-Hustru, som udi Norge har sit eget Skatte-Land eller flere Rehner, end han, have den frihed, uden nogen Hindring eller Afgift af hans Formue, at blive en norsk Lap; Da han sig derom hos den Svenske Foged anmelder og gjør en saadan Beskqaffenhed beviislig, hvorpaa Fogden skal meddele ham en skriftlig Tilladelse til Overflytning og samme i Opbørsels Bogen antegne, samt hannem fra den Svenske Skat udslette; saaledes forholdes vice versa med en Norsk Lap udi lige Tilfælde; Udi andre Omstændigheder følge Hustruen Manden.

§ 9. Dersom en Lap vil forlade sit Land og blive et andet Riges Undersaat, forholdes med hannem, som med andre Norske og Svenske Undersaatte i lige Tilfælde, nemlig at betale 6te og 10de Penge af ald sin Formue til den Side, hvorfra han vil flytte, og bringe Beviis med sig til den Side, hvor hen han flytter, at han har betalt hans Afgift og erhholdet Tilladelse at flytte over.

§ 10. Saasom Lapperne behøve begge Rigers Land, skal det efter gammel Sædvane være dennem tilladt, Høst og Vaar, at flytte med deres Rehn-Hiorder over Grendsen ind i det andet Rige. Og herefter som tilforn, lige med Landets Undersaatte, undtagen paa saadanne Steder, som her neden meldes, at betiene sig af Land og Strand til Underholdning for deres Dyr og sig selv, da de venligen skal imodtages, beskyttes og hielpes til Rette; Endogsaa udi Krigs-Tider, hvilke udi Lappe-Væsenet aldeles ingen Forandring skal gjøre; Og allermindst skule de fremmede Lapper blive exponerede for Plyndring eller nogen Slags Tvang og Overvold, som Krigs-Tider medbringe, men altid blive som egne Undersaatte anseede og haandt-hævede paa hvilken Side de sig da som fremmede opholde.

§ 11. Ingen Lap, som behøver at flytte med sine Dyr over Grendsen, maa udi Krigs Tider begaae nogen fiendtlig Gierning, betreffes han dermed, forholdes ikke med ham efter Krigs Brug, men han straffes saaledes, som om hans Misgierning i fredelig Tiid var begaaet.

§ 12. Hvor Fred-Lyste Kobbe-Veider og Fugle-Vær findes paa den Norske Side, for hvilke visse Undersaatter aarlig Skat betale, skal det under saadan Straf, som den Norske Lov for Norske Undersaatter tilholder, være de Svenske Lapper forbuden, noget Skiøtterie sammesteds at bruge eller paa anden Maade Skade at gjøre; Paa alle andre Steder bliver dennem saadant, og alt andet Skiøtterie og Fiskerie, lige med Norgske Undersaatter tilladt; Ligesom de Norske Lapper ogsaa have samme Frihed i Lapmarken paa den Svenske Side.

§ 13. De Svenske Lapper, som vel flytte med deres Dyr over Grendsen ind paa Norsk Grund, men dog ikke komme til Havet eller Fiordene, og sammesteds noget Fiskerie eller Kobbe-Skytterie bruge, betale udi Leye for hvert 20de Dyr, som i deres Følge er, stort og smaat af begge Kiøn, undtagen de Kalve, som udi samme Vaar ere fødte, hvilke ikke regnes; Een Skilling Danske eller en Styver Svensk, i Kobber-Mynt, mere ikke. Bruge de Fiskerie eller Kobbe-Skytterie i Havet eller Fiordene paa den Norske Side, betale de for hvert 20de Dyr, dobbelt saa meget, som oven er meldt, det er 2 Skilling Danske, eller 2 Styver Svensk i Kobber-Mynt. Alt saaledes at samme Aars Vaar-Kalve ikke regnes; meere maa af de Svenske Lapper ikke tages, under hvad Navn eller Skin det være vil, ey heller maa de med noget personligt Arbeide eller Tieneste belegges.

§ 14. De Norske Lapper, som om Høsten flytte med deres Dyr over Grendsen ind paa den Svenske Side, betale for hvert 20de Dyr, som i deres Følge er, stort og smaat, af begge Kiøn, samme Aars Vaar-Kalve med indberegnete, Toe Skilling Danske eller Toe Styver Svensk i Kobber-Mynt, efterdi bemeldte Lapper sammesteds den længste Tid af Aaret forblive, og Vaar-Kalvene paa den Tiid, samme Underholdning, som de øvrige Dyr behøve; Ville de tillige bruge Fiskerie og Skytterie i Lapmarken, betale de dobbelt saa meget, det er 4 Skilling Danske eller 4 Styver i Kobber-mynt; Mere maa af de Norske Lapper ikke tages, under hvad Navn eller Skin det kaldes kand, ey heller maa de med nogen personlig Tieneste eller Arbeyde belegges.

§ 15. Udi ethvert District, hvor overflyttede Lapper ere, skal beskikkes en Lappe-Lænsmand og 2 Laug Rettes Mænd, som for deres Overflytninger intet skal betale.

§ 16. Lappe-Lehnmændene og Laug-Rettes Mændene skulle reciproce besørge, at de overflyttede Lapper for deres Dyr nyde tilstrekkelig Underholdning, dog saaledes, at Lappen selv, som for Landet skatter, ikke af de fremmede Lapper fortrænges og lider Mangel, til saadan Ende skulle Lappe-Lænsmandene og Laug Rettes Mændene vel kiende beskaffenheden af Skatte-Landene paa deres Side, saa og vide de Dyrs Antal, som Lappen eyer, der for Landet skatter, paa det de fremmede Lapper, om fornødiges og forlanges, paa beqvemme Steder kunde anvises. Og skulde paa begge Sider de fremmede Lapper nøye tage sig i agt, at de ikke ved deres Flytnings Færd gjøre Landets egne Indbyggere nogen Skade, enten Vinter eller Sommer, paa Skoug, Ager eller Eng, Multebær eller Hiort Ron-Myrer eller noget andet, under Straf efter Loven; og bør Skaden strax erstattes efter uvillige Mænds Kiendelse.

§ 17. Førind nogen Lap, Norsk eller Svensk, med sine Dyr flytter over Grendsen, skal han for sin egen Lappe-Læns-mand og Laug-Rettes Mænd angive Tallet paa de Dyr, som i hans Følge ere, det er saavel paa hans egne som paa hans Børns, Tieneres og Huusmænds, og Leyen til bemeldte Lænsmand levere imot Beviis, saavel for Angivelsen som for Leyen; Iligemaade skal han da ogsaa angive, om han vil bruge Fiskerie og Skiøtterie, hvorefter Leyen bliver proportioneret og betalt, samt paa Angivelsen og Beviset antegnet. Med dette ovenmeldte Beviis passerer han siden uden Hindring og videre Tiltale frem og tilbage.

§ 18. Førind Lappe-Læns-Mændene med deres Lapper flytter over Grendsen, skal de tilstille den anden Sides Lapp-Lænsmand en af dem og Laug-Rettes Mændene underskreven specificeret Fortegnelse paa de Skatte-Lapper og Dyr af deres District, som samme Aar vil flytte over Grendsen, da de tillige Leyen til bemeldte fremmede Lappe-Læns-mænd levere, imod Beviis for berørte Fortegnelse og Betaling. I Mangel af Lappe-Læns-mand, som berørte Fortegnelse og Betaling af den fremmede Side kan imodtage, beskikker den eller de, som Leyen tilkommer, en Fuldmægtig, som paa saa beqvemt et Sted, som mueligt er, skal opholde sig, nemlig udi nærmeste indtil Grendsen beliggende Lappe-Sogn, paa den Svenske Side, og paa den Norske Side, udi en af de nærmeste Indfiorder og paa det faste Land.

§ 19. Lapperne skal, om det forlanges, hvert Aar engang for alle, og ikke oftere, paa den Sides

T e r r i t o r i o, som Leyen tilhører for bemeldte Sides Lappe-Lænsmand, eller hvem Eyeren af Leyen dertil skriftlig committerer, være forpligtede, at forevise alle de Dyr, som udi deres Følge ere, og samme at lade optelle til Beviis paa Rigtigheden af deres Angivelse; Negte de saadant, eller bemeldte Personer med Ord eller Gierning ilde behandle, da bøde en Svensk Lap allene for sin Opsetsighet, første Gang 12 Daler Silvermynt, og en norsk Lap 4 Rigsdaler Dansk, halve Delen til bemeldte forurettede Personer, og den anden halve Deel til Kongen. For hver Gang saadan Forseelse skeer, fordobles Straffen; forgriber Lappen sig paa bemeldte Personer videre, end det til simpel Opsetsighet kand regnes, straffes han desuden derfor efter Loven.

§ 20. Dersom nogen Lap, Norsk eller Svensk, befindes falskeligen at have angivet Tallet paa sine Dyr, saaledes, at han haver 20 Dyr fleere og derover, end anmeldt er, betale han for hvert 20de Dyr udi den hele Flok 2 Gange saa meget, som oven er meldt, betreffes han anden Gang med saadan U-riktighed, betale han dobbelt saa meget, som første Gang, og saaledes fremdeeles, saa at Straffen hver Gang fordobles, altsammen udi lige Deelee til Angiveren og den, som Leyen tilhører. I Mangel af anden Angiver beholder Eyeren af Leyen alt.

§ 21. Dersom Lappe-Læns-mændene eller Laugs Rettes Mændene befindes at have colluderet med Lapperne udi deres urigtige Angivelse, eller deres egen Fortegnelse at have forfalsket, og noget at have indeholdt af den Leye, som de have indcasseret; betale de første Gang 3 Gange saa meget, som Vedkommende derved ere eller kunde have blevet besvegne, halvdeelen til Angiveren og den anden halve Deel til den eller de, som Leyen tilhører. Anden Gang settes de fra deres Embede og straffes som Tyve.

§ 22. Når nogen Trette indfalder imellem Lapper fra en og den samme Side, angaaende enten deres Overflytninger og Stedet, hvor de under deres Overflytnings Tiid prætenderer at opholde sig, eller om bortkomne Rehner, Slagsmaal, smaa Giolds Sager, som ikke

stiger over 12 Daler Silvermynt eller 4 Rigsdaler Danske, alle Skrifter efter de Afdøde eller andre smaa Sager, Lappe-Væsenet i n s p e c i e og Lapperne Sædvane betræffende, kan saadanne Sager, naar de ikke kan forliges, af samme Sides Lappe-Lænsmand og hans 2de Laug-Rettes Mænd, strax afgjøres; og, saafremt Vedkommende til Bøjde-Retten ikke vil appellere, sammesteds exeqveres, u-anseet, paa hvad T e r r i t o r i o F a c t u m er skeet eller Sagen paatales. Men ere saadanne Sager imellem Parter af adskilte Nationer eller en Norsk og en Svensk Lap, da tilkommer, uden Hensigt paa J u s T e r r i t o r i i, Klagerens Lænsmand og Laug-Rettes Mænd strax deri at dømme, og Dommen, naar ikke appelleres, at exeqvere, dog saaledes, at Retten tillige besettes med 2de Laug-Rettes Mænd fra den anklagedes Side, og at den anklagedes Lappe Lænsmand, som hans Forsvar, skal være berettiget, derved at være tilstæde, om forlanges, altsammen uden Betaling for bemeldte Betiendte udi begge Tilfælde. Naar en af Parterne med denne Lappe Rets Forretning er midnøyet, og med Sagen vil gaae videre, skal Appellationen skee til den Bøjde- eller Herreds-Ret, paa hvis T e r r i t o r i o F a c t u m er begaaet, eller, om det er Arve-Skifter betreffende, da hvor den Afdøde i sin Leve-Tiid har henhørt.

§ 23. Alle andre Sager imellem Lapper, enten af en og den samme Nation eller af adskilte Nationer, henhøre til de sædvanlige Bøjde og Herreds Retter, samt paatales, dømmes, og dersom de ikke til høyere Ret indstevnes, sammesteds exeqveres, alt paa det T e r r i t o r i o, hvor Gierningen er skeet, allene med den Forskiel, som i næstforegaaende § er anført, nemlig, at naar en af Parterne er en fremmed Undersaat, eller F a c t u m paa fremmed Undersaat eller Gods er begaaet, skal udi Laugs Retten tiltages 2 Laug-Rettes Mænd fra den fremmede Side, hvilke udi alle Maade skal have samme Anseelse, Ret og Myndighed, som de andre Laug-Rettes Mænd; Og skal den fremmede Lappe Lænsmand være berettiget, derved at være tilstæde, som Forsvar og Fuldmægtig for Vedkommende fra samme Side; naar beviisligt er, at berørte 2de fremmede Laug-Rettes Mænd til saadan Ret at besidde loviigen ere varslede, og dog ikke indfinde sig, kand i deres Sted 2 andre fornuftige og ærlige Lapper fra samme Side antages; kand saadanne ikke erholdes, forbliver det ved den sædvanlige Laug-Ret; Og skal da Dommen paa Stedet forkyndes, og Acten gives Vedkommende tilstædeværende fra den fremmede Side, enten Lappe-Lænsmanden eller Laug-Rettes Mændene udi Vidners Paasyn, eller imod deres Beviis, uden Betaling beskrevet; Paa det man paa samme Side kand vide, hvorledes Justicen behandles. Forseer sig nogen Dommer imod nogen af de i denne Convention foreskrevne Omstændigheder; have han forbrudt sit Embede.

§ 24. Vedkommende fra den fremmede Side, saavel Parter som Vidner, skulle, naar de lovligen ere stevnte, være forpligtede, for denne combinerte Ret at møde, og til Sagen at svare, eller deres Vidnesbyrd at aflegge. Møder den svarende ikke, eller hans u-omgiængelige Forfald og Hindring til samme Tiid, som han er indstevnt, for Retten lade anmelde og bevise; Og det dog beviislig findes, at han lovligen er stevnt, fortfares ligefuldt med Sagen, som om han virkelig var tilstæde; Da efter Klagemaalet eller Stevningen og de tilstædeværende Beviser dømmes og exeqveres. Kand den Svarende ved neste Ting gjøre sit Forfald beviisligt, baade at han selv ikke har kundet komme, ey heller kundet lade samme for Retten bekiendtgjøre paa den Dag, han burde for Retten have compareret, saa maa Sagen igjen optages og afdømmes. Men, udeblive Vidnerne fra det første Ting, da skal den opsettes til næste Ting, om Sagen uden dennem ey kand oplyses, og bøde Vidnet en Rigsdaler Danske eller 3 Daler Silvermynt for Udeblivelsen til den Crone, hvis Undersaat det er.

§ 25. Ingen Execution eller Udpantning, undtagen efter den udi den § 22 omrørte Lappe-Rets Kiendelse, maa udi nogen fremmed Lappes Boe foretages, uden efter skriftlig Dom, og imod Beviis for Betalingen, som til Lappen, udi hvis Boe Executionen eller Udpantningen foretages, strax paa Stedet leveres, forseer sig nogen herimod, straffes som for Volds Verk.

§ 26. Rømmer nogen Lap for Halsløs Gierning over det Riges Grendse, hvor Gierningen er begaaet, forholdes med hannem, som med andre Norske eller Svenske Undersaatter i lige Tilfaelde.

§ 27. Alle Lappe-Sager skulle paa slet og ustempelt Papiir afhandles og beskrives, naar en fremmed Lap udi Sagen er interesseret.

§ 28. Indbyggerne udi Utziocki, som nu ved Grendsens Forening ere blevne privative Svenske Undersaatter, skulle i alle Maader, Handelen betreffende, saavel med Landets Producter, som med de Vahre, der bringes til Landet, blive behandlede lige med de Kongelige Norske Undersaatter der i landet; og lige med dem nyde, saavel den nærværende, Som den herefter udgivende Octroy og anden Handelens Indretning got ad; saa at, hvad de til de Norske Kjøbmænd overbringe, skal dennem efter Octroyens Priis overlades, hvad de sig ville tilhandle, dog skal Compagniet ey være forbunden til, at give disse Svenske Undersaatter den Credit, som det i visse Tilfælde i følge Octroyen, maa give de Norske.

§ 29. Alle vedkommende Kongelige Betientere paa begge Sider, i Særdeleshed Lands-Høfdingerne og Amtmændene, skulle flitteligen efterforske, hvorledes de fremmede Lapper blive behandlede, og troligen besørge, at dennem vederfares hvad Ret er, og de efter denne Convention bør nyde; Iligemaade skulle de, naar de Landet igjennem reyse og paa Embedets Vegne besøge, betimelig lade same fremmede Lapper advare, paa hvilken Tiid og Sted, de udi Nærheden ere at finde, paa det Lapperne, i Fald de have noget at klage, kunde personlig sig hos dennem indfinde og deres Tarv andrage.

§ 30. Endelig finder man fornøden herved at declarere, at disse forhen stipulerede Over-Flytninger, med videre deraf dependerende Indretninger ingenlunde saaledes ere at forstaae, som: at Konge-Rigerne, Norge eller Sverrig, derved nogen Jurisdiction eller anden Rettighed, af hvad Navn det være kand, ind over Grendsen i det andet Rige tilstaaes, men alleneste, saasom en Tolerantz og reciproqve Føyelighed, der ikke vel kand undgaaes, saafremt ellers Lapperne paa begge Sider skal staa ved Magt og in p o l i t i s holdes i tilbørlig Skik og Orden. Altsaa bliver den udi Grendse-Tractaten udnevnte og fastsatte Grendse Linie, saavel i Henseende til Lapperne og deres Districter, som ellers betreffende de øvrige Norske og Svenske Undersaatter og deres Districter, aldeles ved sin fulde Kraft, saa at hverken Tidens Ude, vedkommende Betienteres og Undersaatters Forsømmelser, Collusioner og Indgreb, eller noen Hævd og Brug ind over samme Grendse (blive den saa gammel samt of hvad Art og Beskaffenhed den vil) herudi nogen Forandring kand eller skal gjøre; Men hvert Rige skal herefter paa sin Side of benevnte Grendse alleene og ubeskaaret være berettiget, all
R e g a l i a og J u r a M a j e s t a t i s, saavel som Verdslige Sager, at øve og bruge.

Dette Codicill eller Tilleg til Grendse-Tractaten skal udi alle sine Puncter være af samme Kraft, som ovenberørte Grendse-Tractat i sig selv, aldeles saaledes, som det Ord for Ord derudi var indført. Til ydermere Vished ere heraf 2de Exemplaria forfattede, som of Deres Kongelige Majestets, Kongelige Majestets befuldmægtigede Commissarier ere underskrevne og med deres sædvanlige Signeter bekræftede; som skeede i Strømstad Aar efter Christi Fødsel, Et Tusinde, Syv Hundrede, Halvtredsindstyve og Et, den 21 september/2 October.

J. Mangelsen

J. Mauritz Klinckowström

Andet Codicill eller Tilleg
Til Grendse-Tractaten, angaaende Grendse-Liniens Redressering, Udhugning, og
Røsleggelse ved Grendse Røsers Opsettelse samt hvad videre derved bliver at i Agt tage.

Siden alle Grendse Tvisterne, saavel som hvad Lapperne betreffen, saaledes, som
forestaaende Grendse-Tractat og dens lste Codicill forklarer, ere ved Guds Bistand,
venligen blevne afgjorte og forliigte, ere de udi bemeldte Tractat benevnte og her
undertegnede Commissarier, angaaende Tractatens videre Execution og Iverksettelse,
saaledes komne overens: At, paa det ikke ovenmeldte Grendse Tvisters lykkelige Forening
og de paa denne Grendse-Commission anvendte merkelige Omkostninger til Deels skal
vaere uden Virkning og nytte, vil det blive fornøden, at Grendse-Linien ved virkelig
Udhugning og Grendse Røsers Opreisning for vedkommende Grendse Undersaatter gjøres
synbar og bekiendt, og at dessuden derved saadan Forsynlighed bliver at iakttage, at man
om dette Verkes Varagtighed og Bestandighed fuldkommeligen kand vaere forsikkert. Til
saadan Ende, ere følgende Puncter betingede.

§ 1. Til Grendsens Røszettelse skal herefter, lige saa vel som det hidindtil til Grendsens
Opmaaling har været brugelig, fra hvert Riges Side en Secretaire og 2de Ingenieurer eller
Landmaalere beskikkes.

§ 2. Næstkommende Aar 1752 den lste Junii S t. N o v i skulle begge Siders ovenmeldte
Committerede mødes paa den Sted, hvor Grendse-Linien, efter Grendse-Tractaten for
Baahuus Lehn, dateret den 26de October 1661, endes, nemlig paa Hisøe, som ogsaa kaldes
Hemmings eller Hengsøe i Nordre Kornsiøen, hvor Skiellet mellem Aggershuus Stift i
Norge og Baahuus Lehn samt Dals Land i Sverrig støder sammen, og der begynde med
Grendse Merkernes og Røssernes Opsettelse, saa og continuere dermed, saa langt ind paa
Høsten, som mueligt kand være og i det mindste til den 16de September S t. N o v i.

§ 3. Aar 1753 og 1754 skal Begyndelses Terminen for Røszettningens Forretningens
Continuation ogsaa være den 1 ste Junii S t. N o v i. Men de følgende Aar den 27de Junii
S t. N o v i.

§ 4. Denne røszettelse skal uden Ophold eller Afbrydelse, aarlig continuere paa den hele
Grendse, i det allermindste, indtil det her udnevnte sidste Røsz paa Kolmisoifvi
Madakietza er opsat.

§ 5. Røszetningen maa aarligen saa længe ud paa Høsten fortsettes, at den hele Grendse
indtil Kolmisoifvi Madakietza kan blive udi 7 Aar fuldkommelig med Røsz udmerket,
efter den her neden for beskrevne Methode, om det er mueligt, u-agtet den forenede
Grendse er henimod 200 Mile lang og saaledes udfordrer noksom baade Tiid, Fliid og
Arbeidsomhed, om den 1758 skal kunde blive til Ende bragt.

§ 6. Saasom alt Arbeide c o n j u n c t i m of begge Rigers Secreterere og Ingenieurer bør
forrettes, saa maa de og dagligen være tilsammen, hvorfor det og bliver nødvendigt og
deres indbyrdes skyldige Pligt, med Høflighed at beegne hinanden og forholde sig
saaledes, at de kunde leve udi Venskab og Fortroelighed. Og at en saadan Omgang til
Forretningens Befordring maa kunde erholdes, saa skal man paa begge Sider udvelge
saadanne Personer, som ere skikkelige og dertil beqvemme. End ydermere til at befordre
en behagelig og venlig Omgjengelse imellem begge Siders Secreterere og Ingenieurer,

hvilket ved et saa angelegen Verk er høyt nødvendigt; Saa har man saaledes foreenet sig, at om alle 3de Committerede paa den eene Side finde sig misnøide med nogens Opførsel paa den anden Side, og det bliver Commissarien paa samme Side fra den anden Side tilkiendegivet, saa skal en anden Person, Secretair eller Ingenieur, i det seeneste næstfølgende Aar udi den Anklagedes Sted blive beskikket.

§ 7. Eftersom ved Grendsen er tungt at faae hvad som behøves, fra den eene Side allene, saa er man kommen overeens, at de ved denne Forretning conjungerede Secreterere og Ingenieurer indbyrdes skulle tiene hverandre, med hvad der kan fornødiges, og fra den ene Side bedre, end fra den anden erholdes.

§ 8. Saasom udi nogle Tvister Puncterne til Rigsmerkerne paa Grendsen ere midt imellem begge Præensions Linierne udsatte; saa maa der, for rigtig at udfinde samme, drages Tver-Linier imellem samme Præensions Linier, og de derpaa udsatte Præensions Merker, hvilket en af hver Sides Ingenieurer maa giøre, da de andre 2de Ingenieurer redresserer Rigs Linien i sig selv imellem de saaledes udtagne og paa Marken udmerkede Puncter.

§ 9. Ved Rigs Liniens Redressering i Skougen er at i Agt tage, at Linien udhugges til 16 Alners Bredde, 8 Alen paa hver Side of Linien, hvorved Grendsen bliver saa meget sikkrere og Røszerne saa meget synligere; Den Skoug, som saaledes nedfældes, kand de angrendsende Eyere paa begge Sider disponere over og til deres Nytte anvende, samt strax at borttage, saa at Linien bliver reen for de nedfældede Træer, samt deres Topper og Qvister.

§ 10. Førind Rigs-Linien redresseres og udhugges, maa begge Siders Secreterere og Ingenieurer være eenige om, at den paa Marken ved Tver-Linien udfundne og siden udmerkede Punct er den rette og samme, som Commissarierne have foreenet sig om, og Deres Kongelige Majestet, Kongelige Majestet have approberet.

§ 11. Skulle imod Formodning nogen Dispute derved existere, saa kommer den til at bilegges, efter de flestes Meening, da der er lige mange Personer tilstæde paa begge Rigers Side; Hænder det sig, at alle 3 Committerede blive stridige imod samtlige paa den anden Side, om en saadan Puncts rette Sted, da som en saadan Dispute er af ringe Consequence, efterdi alle Ting forhen paa det nøieste er determineret, saa kommer den ved Lod-trekning at decideres, og Puncten derefter strax at udsettes, samt siden at indberettes til de Kongelige Grendse Commissarier.

§ 12. Om paa nogen of Siderne en Person blev syg, eller ved anden Leylighed var fraværende ved en saadan existerende Dispute, da skulle de nærværende 2de Personers Stemmer gielde lige saa meget, som de 3de paa den anden Side; efterdi den ene Sides Secretaire og Ingenieurer, naar de ere eenige imellem sig, ey kunde være den anden Side i Stemmer Overlegen, men der maa altid en fra den anden Side bifalde den Meening, som skal blive
d e c i s u m.

§ 13. Hender det sig igjen, at begge Siders Committerede bliver u-eens imellem sig selv saaledes, at en Norsk er af lige Mening med 2de Svenske, og en Svensk med de øvrige 2de Norske, saa gjelder den Mening af hvilken 3de Ingenieurer forklarer sig at være.

§ 14. Røszerne kommer til at opsettes ikke alleene udi de Puncter, som nu of Commissarierne ere udnevnte; Men og der imellem, hvor Distancen er Lang, og Puncterne ikke saaledes situerede, at man kand see fra den eene til den anden, som herefter udtrykkelig formeldes.

§ 15. Rigsmerkerne eller Røsserne bør settes paa Høyder, hvor de findes udi Linien, for des bedre at kunde sees; Og hvor Commissarierne ikke har udnevnt Puncten i sig selv, maa ved Røsz-settelsen udvelges baade Punct og Sted, hvilke Røszet maa kaldes Mellem-Røszet; saasom de settes imellem de Puncter, som Commissarierne til Rigs-merker og Rigs Røszet have udnevnt og paa Carterne udmerket.

§ 16. Dals og Wermelands Grendser, som paa begge Sider meest er beboet, og om hvilke paa begge Sider den største Stridighed imellem Undersaatterne har været, bør paa hver fjerdedels Miil med et Røszet udmerkes, saafremt Distancen imellem de udnevnte Puncter strekke sig til en halv Mil; Men fra Killegraven og siden op efter kand de adskilles paa $1/2$ $3/4$ og en heel Mil, dog ikke længere, endskiønt de og længere vare synlige.

§ 17. Om nogen af de nu af Commissarierne udnevnte Rigs Puncter, naar de paa Marken udtages, treffede i et Vand, eller saa blød Myr, at intet Røszet der kunde opsettes, hvilket lettelig kand hende; efterdi Tviste Pladsernes Indhold ikke paa Carterne, ved den forrige Opmaaling, saa nøie kunde anlegges, og saaledes blive ubekiendt, saa skal alligevel Redreserings-Linien drages dit til, saa nær som skee kand, og Røszet opsettes paa begge Sider of Vandet, hvor Linien gaaer til og fra en saadan Punct, som paa Marken og i Vandet ikke kand udmerkes.

§ 18. Mellem-Røszerne bør helst passes saaledes, at de settes paa Berg eller Steen-Heller, saa at Liniens Strekning efter Compas-Streget baade til og fra Røszet til et evigvarende Kiendetegn derpaa kan udhugges; Findes ingen Leylighed til en fast Steen-Helle udi Linien, saa tages en flad Steen, og legges ind i Jorden, hvorover Røszet settes, og i hvilken Steen Compas-Stræget udhugges tillige med et Par Bogstaver, som betegner sammes Navn; Har man og ikke en saadan flad og bred Steen, saa legges i Jorden en Rad of smaa Steener udi en saadan Linie, som Compas-Stræget ellers skulde udhugges, og der under legges Kull og Kride; Skal Røszet nødvendig settes udi et Myragtigt Land, da legges først Kull og Kridt paa Stedet og der ovenpaa et Lav med Stokker helst of Fyrre, hvorudi Compas-Stræget ogsaa udhugges eller udskiæres med Linier og Bogstaver hos; Paa disse Stokker settes siden Steen Røszet i sin behørige Ordning, som nedtrykker Stokkene i Myren til Røszets bestandige Conservation for Efter Verden.

§ 19. Paa hver Miil fra Hisøen eller Hengsøen at regne, bør, saa fremt det kan lade sig gjøre, et stort Fem-Stenig Røszet opsettes, enten det da er et Mellem-Røszet eller et saadant Rigs-Røszet, som Commissarierne have udnevnt. Paa Hierte-Steenen udi dette Femstenige Røszet, skal udhugges paa den Side, som vender til Norge, Hans Kongelige Majestets Af Dannemark og Norge Navn, og paa den anden Side Hans Kongelige Majestets af Sverrig Navn, og over begge Navne en Kongelig Krone; samt paa enhver saadan Steen settes Aars-Tallet, da Røszet er opsat under de Kongelige Navne paa begge Sider, saavel som Røszets Nummer fra Hengsiø Røszet at regne.

§ 20. Alle disse Femstenige Røszet bør opmures runde, 3 Alen høye og 9 Alen i Circumference. Enten Linien brydes eller ikke i dette Røszet, saa forsees det dog omkring

Hierte-Steenen med tvende Vidner og tvende Udliggere, som med deres hvasse Kant, en paa hver Side af Hierte-Stenen, viser Linien ind og ud fra Hierte Stenen, desuden settes, 30 Alner derfra en Steen i Jorden, paa hver Side av Røszet, hvilke tydelig udmerke Linien til og fra Røsset.

§ 21. Om der paa noget Sted ey skulle være saa mange Steen at faae, at Røszet til en saadan nysbeskreven Høyde og Vide kunde opmuures, nedsettes i det Sted et sædvanlig Femstenig Røsz saaledes: Hierte-Stenen settes midt udi $1\frac{1}{2}$ Alen i Jorden, som bør være med Kongernes Navne udhuggen i Følge den 19 § og i det mindste 1 Alen over Jorden; Der hvor Linien gaaer ind og ud, til og fra denne Hierte-Steen settes i 4 Kanter en stor Steen 3 Qverteer i Jorden, som haver en hvas Kant paa sig; De andre 2de Steener, som udgjør de andre 2de Hjørner of 4 Kantene, skulle ogsaa være saa dybt nedsatte i Jorden, som de med de hvasse Kanter, men ovenpaa skulle disse Steene være gandske runde, til Forskiel paa dem, som vise Linien, saasom disse runde Stener ere allene Vidner til de hvasse Steners rigtige Viisning. Disse 2de Visere med deres runde Vidner bør være $\frac{3}{4}$ Alen i det mindste over Jorden og enhver af dem saa tung, at en Mand ikke kan bortbære dem. Under alle 5 Stener bør Steen-Heller legges; Men Compas-Streget for Linien til og fra Hierte-Stenen udhugges og udmerkes allene under Hierte-Stenen.

§ 22. Midt imellem ovenmeldte Femstenige Røszter, naar det med Puncterne indtreffer, eller og som det i det nærmeste passer sig, opsettes Røszter til 9 a 10 Qvarters Høyde og 9 Alners Circumference med Hierte-Steen og 2de Visere, da paa Hierte-Stenen tillige udhugges Aars-Tallet, naar det er opsat saavel som dets Nummer.

§ 23. De Røszter, som for Dals og Wermelands Grendser, i Følge den 16de §, kommer ungefær paa hver $\frac{1}{4}$ Deels Miil at opsettes, saa vidt Distancen vil passe sig med de af Commissarierne udnevnte Puncter og andre Omstendigheder, skulle giøres, ligesom de øvrige, 9 Alen i Circumference, men ikkun 6 Qvarteer høye, med en eeneste Steen udi.

§ 24. Foruden de i 19 § ommeldte Femstenige Røszter med Kongelig Navn paa, skal altiid Femstenige Røszter opsettes, hvor Linien bøyer sig, enten der ellers for Længdens Skyld burde være $\frac{1}{2}$ eller $\frac{3}{4}$ Deel Mils Røszte, paa det at Rigs Grendsens Krogning sammesteds saa meget lettere maa kunde vises; Saa skal de ogsaa forsees med Ledere 30 Alen fra Røszet paa begge Sider.

§ 25. Til at opmure Røszterne skal 2de vel øvede og beqvemme Karle tages, hvilke skulde nyde daglig En Daler og 16 Styver Silver Mynt, eller 48 Skilling Danske i Forflegning og Skyds-Penger, saa længe de til dette Arbeyde bruges, som og paa Reysen til og fra Grendsen.

Iligemaade skulle 2de Steenhuggere følge med for at udhugge de Kongelige Navne paa Hierte-Stenerne, samt Compas-Streger under Røszterne, hvilke skulde have Toe Daler og 16 Styver Silvermynt eller Firesindstve Skilling Danske hver om Dagen, samt en fri Skyds Hest hver til Grendsen; Hvilken ovenmeldte Bekostning paa disse 4 Personer, begge Croner komme til at betale udi lige Andeel, som og at til lige Deel at bekoste de Steners Anskaffelse og Opsøgning, som kan være tienlige til de Hierte-Stener som skulle udhugges, saasom det undertiden torde hende sig, at de ey vare at finde udi Nærheden af de Stæder, hvor Røszterne skulle opsettes.

§ 26. Til at samle Steen og at udhugge Grendse Linien, saavel som og at gaae Ingenieurerne tilhaande ved Tver-Liniernes Optagelse, skal, hvor Skougen er Tyk, Tolv Mand fra hver Side daglig være tilstæde, men ellers alleneste 8 Mand og, saa snart Børgesield opnaaes, kand 6 Mand paa hver Side være tilrekkelige.

§ 27. Hvert 10 Aar skal Grendse Linien, hvor Skoug findes, af begge Siders Almue oprenskes, og alle nye voxne unge Træer afhugges; da bør og tillige eftersees, om Rigs Røszerne ere i behørig Stand og u-skade; Findes nogen Feil, da giver hver Side saadant sin Foged eller Herreds-Høvding tilkiende, hvilke c o n j u n c t i m have at besørge deres rigtige og tilbørlige Forbedring, ved Hielp av Nærværelse af de angrendsende Bønder paa begge Sider; da det siden gives paa høyere Steder tilkiende.

§ 28. De under Grendse-Maalingen opsatte Interims Røszere optages og ændres ved denne alminnelige Rigs Grendsens Røszettelse samt indrettes ligesom de øvrige, i Følge hvad der foran om Grendse Røszerne er foranstaltet.

§ 29. Foruden det at Ingenieurerne udfinde de af Commissarierne udnevnte Puncter, ved hielp af Tver-Linieerne, og redressere Grendse-Linien, samt indrette Grendse Røszerne; Saa bør de og tillige formere et accurat Carta med en kort Beskrivelse, for hvert Aar over den Røszatte Grendse og det in Duplo, hvilket af dem samtlig tillige med Secretererne underskrives, til en bestandig og sikker Underretning paa begge Sider, saasom hver Side beholder deraf et Exemplar.

§30. Secreterernes Pligt bliver derimod besynderlig, at hver paa sin Side, holder en rigtig Protocol, og derudi antegner alle Røszere under deres Nummer og dem omstændelig beskriver, samt dennem under visse Navn betegner, og Distancen imellem Røszerne tillige med Compas-Stregen anføre, som af Cartet og Land-Maalernes D i a r i o udtages, hvorved nøye maa blive iagttaget, det Grendse-Puncternes og Røszernes Navne baade paa Carterne og i Beskrivelserne over Linien, blive egal anførte og skrevne. Ved hvert Aars Skilsmisse skal en saadan Røszere-Beskrivelse af samtlig paa begge Sider forordnede Secreterer og Ingenieurer undertegnes. Desforuden skulle begge Secretererne, til Vedkommendes desto sikkrere Underretning under deres Hænder og Signeter meddele enhver Sogne-Kirke, som støder til Grendsen, et Extract af denne Røszsetnings Beskrivelse, for saa lang Strekning af Grendsen, som samme Sogn tilkommer. Og for hvert Fogderies- eller Herreds-Grendse bør Secretererne afgive et lige saadant Extract til Fogden paa den Norske og Herreds-Høvdingen paa den Svenske Side, som forvares udi Herredets Kiste eller Archiv, paa det at man ved Bøyde-Tingene kand have sikker Underretning om Grendsen for fremtiden, om noget Røszere skulde blive beskadiget, eller nogen anden U-læmpe paakomme. Ydermere paa det, om ogsaa, saadanne Extracter, baade i Herreds Kisterne og Grendse Kirkerne skulle forkomme, man dog kunde faae sikker Underretning om Grendsen, saa skal, naar Dahl og Wermeland er afgiort, et Exemplar af den hele Grendses Røszsetning Beskrivelse afskrives, og af samtlig Secreterere og Ingenieurer paa begge Sider underskrives, og til Kongelig Majestets samt Rigets Giøtha Hof-Ret afsendes og der forvares. Den øvrige Grendse Streknings Beskrivelse meddeles paa samme Maade, til den Kongelige Svea Hof-Ret, saasom alle Grendse-Provinceerne fra Killegraven sortere under bemeldte Kongelig Svea Hof-Ret.

Iligemaade afgives saadanne Exemplaria of begge Siders Secreterere og Landmaalere underskrevne, efter de Norske Stifters Inddeling, til vedkommende Kongelige Norske Stift-Amtmænd eller Amtmænd.

§ 31. Da Norges Eenraadige Land sluttelig bliver i Kolmisoifvi Madakierza ved Rigs Merker og Røszsetning fra Sverrig adskilt, paa hvilket Sted det Norske med Rusland felles havende Land Neiden eller Neugdama begynder, som imod Sverrigs nu blevne ensidige Land Utziocki og det til Sverrig cederede Enara Land er angrendsende; Saa var det got, at samme Norske Land fra Sverrig ved Rigs-Merker og Grendse-Røszet blev adskilt, hvorved heele Grendsen imellem Norge og Sverrig kunde blive eenig og derved forekommes ald den U-leylighed, som en u-afgiort Grendse kand medbringe; Derfor er man kommet saaledes overeens, at forinden man nærmer sig de ovenmeldte Steder med Røszsetningen, da skal herom videre være corresponderet og Ordre fra begge Høye Hoffer indhentet.

§ 32. Skulde det ved Rigs-Liniens Opgaaelse, og Røszsettelse imellem begge Riger findes nødigt, at gjøre nogen Ændring og Forbedring udi det, som nu her ovenfor er anordnet og fastsat; Saa have begge Siders Commissarier derom at correspondere og komme overeens, hvilket siden bliver de paa Grendserne committerede Secreterere og Landmaalere til samme Efterretning, som denne Afhandling i sig selv. At saaledes er aftalt, overeenskommet og besluttet, bliver ved Navns og Signeters Underrettelse bekræftet, som skede i Strömstad,
Aar efter Christi Fødsel Et Tusinde, Syv Hundrede, Halvtredsindstyve og Et,
21 September/2 October.

J. Mangelsen

J. Mauritz Klinchowström

Første separate Articul.

Da Hans Kongelige Majestæts af Danmark og Norge saavel som Hans Kongelige Majestæts af Sverrig, befuldmægtigede Commissarier til begge Siders Ratification, haver under denne Dags Dato oprettet en Grendse-Tractat tillige med dens 2de Codiciller eller Tillæg; Og Hans Kongelige Majestæt af Sverrig, til ydermere Beviis paa Hans venlige Tilbøyelse og Attraae, til at bidrage paa ald gjørlig Maade, at formeere indbyrdes Naboelig Fortroelighed, og at befordre Undersaatternes fælles Beste, vil have tilladt Indbyggerne udi Serne, Hede og Idre Bøyder, af de derunder henhørende Skouge, som til Svendske Verkers Understøttelse ikke behøves, at sælge Kull, Vedd og Tømmer til Røraas Kobber-Verkes Fornødenhed; Altsaa forklæres herved, at denne separate Articul skal have samme Kraft, som forberørte Tractat, og til den Ende af Høystbemeldte Deres Kongelige Majestæter, Majestæter ratificeres; Til ydermere Vished, have begge Deres Kongelige Majestæters, Majestæters befuldmægtigede Commissarier denne separate Articul underskrevet og med deres Signeter bekræftet; Som skeede i Strömstad Aar efter Christi Fødsel, Et Tusinde, Syv Hundrede, Halvtredsindstyve og Et, den 21. September/2. Octobris.

J. Mangelsen

J. Mauritz Klinckowström

Anden separate Articul.

Illigemaade har og Begge Deres Majestæter, Majestæter funden for got, at declarere, at, som ved Grendse-Forretningen imellem Norge og Sverrig udi de derover oprettede Instrumenter paa et eller andet Sted de Norske og Svendske Steders, Provinciers, Skiells, Grendse-Merker, Betienteres og Personers Navne, uden nogen vis Orden, alt som de forefaldende Omstændigheder har givet Anledning til, findes anførte; Altsaa forklares hermed, at saadant aldrig i nogen Maade skal kunne tiene til Exempel eller Beviis paa hogen Slags Fortrin, eller Precedence, eller deraf trækkes nogen Consequence, til Prejudice enten paa den eene eller anden Side. Til ydermere Vished have begge Deres Kongelige Majestæters Majestæters befuldmægtigede Commissarier denne separate Articul underskrevet og med deres Signeter bekræftet; Som skede i Strömstad Aar efter Christi Fødsel Et Tusinde, Syv Hundrede, Halvtredsindstyve og Eet den 21 September/2 Octobris.

J. Mangelsen

J. Mauritz Klinckowström

1.2 Konvention av 14/2 mai 1826 angaaende fastsættelse av grænsen mellem Norge og Russland.

Ratificeret i Stockholm den 27de mai og i St. Petersburg den 1. juli/19. juni 1826

I den hellige og udelelige Treenighets navn.

Idet Hans Majestæt Kongen av Sverige og Norge og Hans Majestæt Keiseren av Rusland i like grad er besjælet av ønsket om at fremme i alle forbindelser mellem sine undersaatte den gode forstaaelse, som er saa overensstemmende med det venskaps- og gode naboforhold, som forener deres høie hoffer; og idet de av den grund vil forebygge de stridigheter, derhittil har kunnet opstaa som følge av, at der savnes en nøiagtig bestemmelse av grænsen mellem Norge og Rusland i de under navn av Fællesdistrikter kjendte lappiske distrikter, - - har de besluttet at fastsætte ved en dele-forretning, bygget på hensynet til begge parters tarv, de grænser, som for fremtiden skal adskille deres respektive besiddelser i de ovennævnte distrikter, likesom ogsaa grænseforholdene mellem de lappiske stammer, som bor i distrikterne. I den hensigt har Deres Majestæter, efter at ha utsendt kommissærer til stedet, som har gjort sig bekjendt med den nuværende tingenes tilstand og har optat et topografisk kart over de saakaldte Fællesdistrikter, opnævnt til sine befuldmægtigede: - - - - -

hvilke, efter at ha utvekslet sine fulmagter, som befandtes i god og behørig form, er kommet overens om følgende artikler:

Art.1. Idet den mellem Sverige og Danmark i 1751 sluttede traktet har fastsat den grænselinje, som skulde adskille Sverige og Norge, blir denne linje uttrykkelig opretholdt, forsaavidt som den nu tjener som grænse mellem kongeriket Norge og storhertugdømmet Finland, d.v.s. fra det sted, hvor den nye ved grænsetraktaten av 20/8 november 1810 optrukne grænse begynner, indtil det punkt, som kaldes Kolmisoive-Madakjetsa.

Art.2. Fra dette punkt indtil Pasvik (eller Pasrek) elven skal den grænse, som adskiller Norge fra russisk omraade, være den samme, som hittil har bestaaet mellem de saakaldte Fællesdistrikter og Rusland, saaledes at den fra Kolmisoive-Madakjetsa skal gaa over fjeldene Reisa-Gora og Reisa-0-ive til Gelsomio.

Derfra skal den følge Pasviks (eller Pasreks) løp og de indsjøer, som denne danner, indtil den på venstre elvebred byggede kirke, indviet til helgenerne Boris og Gleb, hvilken kirke skal tilhøre Rusland tillikemed det tilstøtende omraade av en verst i omkreds.

I en avstand av en verst nordenfor denne kirke skal grænsen gaa over Pasvik, derefter i sydøstlig retning hen til den lille indsjø, hvorfra Lakselven har sit utspring, og derfra til det punkt, hvor Jakobselven (Woriema) dannes ved sammenløp av tre smaa bække. Grænselinjen skal derefter følge Jakobselven indtil dens utløp i Ishavet i nærheten av Jakobsvik.

Overalt, hvor Pasvikelven og Jakobselven skal danne grænsen mellem Norge og Rusland, er det disse vasdrags dyprende der skal tjene som grænselinje.

I de av Pasvikelven dannede indsjøer skal linjen gaa efter midten, idet den følger dypvandslinjen.

Alle de holmer, som ligger østenfor denne linje, i ovennævnte elve saavelsom i de indsjøer, som Pasvik danner, skal tilhøre Rusland, og de, som ligger vestenfor samme linje, skal tilhøre Norge.

Art.3. Hans Majestæt Kongen av Sverige og Norge gir for bestandig, for sig og sine etterfølgere, avkald paa enhver fordring, som tidligere maatte være fremsat av den norske krone paa hvilkesomhelst omraader, liggende paa den russiske side av den ved nærværende akt fastsatte grænselinje.

Hans Majestæt gir likeledes avkald paa den av Norge tidligere utøvede ret til at indkræve skat av de russiske lapper, som er bosat i den del av Fællesdistrikterne, som ved nærværende deling endelig indlemmes i det russiske keiserrike.

Art.4. Umiddelbart efterat nærværende konvention er ratificeret, skal kommissærer, opnævnt fra begge sider og ledsaget av et tilstrækkelig antal arbeidere, begi sig til stedet for at optrække grænselinjen, saaledes som den er fastsat i art.2, og for at la opsætte de støtter, som skal angi denne linje.

Disse kommissærers arbeide bør være fuldført i løpet av sommeren 1826. De stedlige myndigheter i Vadsø og Kola skal i det øiemed yde dem al hjælp og bistand.

Art.5. For de norske familier, som bor paa det omraade, der efter denne grænseforretning endelig skal tildeles Rusland, likesom ogsaa for de russiske familier, der kommer ind under norsk herredømme, skal der være forbeholdt adgang til at forbli paa sine nuværende bosteder eller til at bosætte sig paa den anden magts omraade. Idet øiemed tilstaaes der dem en frist paa tre aar, at regne fra dagen for ratifikationernes utveksling til at sælge sine eiendele eller flytte andensteds hen, uten at disse familier i den anledning skal være underkastet nogen avdragsskat eller nogensomhelst anden avgift.

Art.6. De russiske lapper, som ved denne grænseforretning vil være undergit den norske statshøihet, og de nordmænd eller norske lapper, som vil være undergit den russiske statshøihet, skal i alle tilfælde beholde fri religionsøvelse.

Det skal være de paa norsk omraade bosatte russiske familier tilladt som tidligere at besøke helgenerne Boris og Glebs kirke, med forpligtelse til at bidra, forsaavidt som de hittil maatte ha gjort det, til underholdning av kirkens betjening.

Likeledes skal de norske familier, som maatte forbli boende paa russisk omraade, ha tilladelse til at besøke de norske kirker, mot at bidra til geistlighetens underhold, forsaavidt som de hittil maatte ha gjort det, og saalænge som der ikke i nærheten av deres boliger paa russisk omraade er nogen kirke eller noget kapel, hvor de kan øve gudsdyrkelsen efter sin bekjendelses ritus.

Art.7. De norske og russiske familier, som ved denne grænseforretning vil være undergit det ene eller det andet rikes statshøiheet, skal for et tidsrum av seks aar beholde adgang til at begi sig ind paa det andet rikes omraade for der at drive fiske og jagt som tidligere, dog mot at rette sig efter politi- og toldforskrifterne.

Denne bestemmelse skal ikke være til hinder for, at nye norske eller russiske indbyggere, som maatte nedsætte sig i disse distrikter, likeledes skal kunne utnytte dem efter sine behov, og saaledes som de finder hensigtsmæssig. Men disse nye indbyggere vil ha at holde sig inden grænserne for det omraade, som for fremtiden skal tilhøre den magt, hvis undersaatte de maatte være, og de skal ikke i noget tilfælde ha del i den adgang, som er tilstaaet de indfødte i disse distrikter, til at drive fiske og jagt paa den anden magts omraade.

For at forebygge ethvert misbruk skal de stedlige myndigheter sørge for at tilstille de personer, som hører under deres myndighet, og hvem denne adgang vil tilkomme, en skriftlig tilladelse, som de i fornødent fald skal forevise for at beskyttes i utøvelsen av den ret, som tilstaaes dem ved nærværende artikel.

De nævnte myndigheter skal gjensidig meddele hverandre en fortegnelse over de familier, og en fortegnelse over de dertil hørende personer, som maatte ha erholdt saadanne tilladelsesbeviser.

Da bestemmelserne i nærværende artikel alene er begrundet i de høie kontraherende magters omsorg for de av sine respektive undersaatte vel, der er indfødte beboere av de paagjældende distrikter, forbeholder de sig, før utløpet av de seks aar at ta under overveielse, om og i hvilken utstrækning disse bestemmelser har svaret til deres velvillige hensigter, og da at komme overens enten om yderligere bibehold av den tidsbegrænsede ret, som er tilstaaet ovennævnte beboere, eller om dens fuldstændige ophævelse. Hvis der efter seksaarsperiodens utløp ikke maatte være fattet nogen bestemmelse i denne henseende, skal de indfødte i de paagjældende distrikter ikke lenger ha ret til at drive fiske og jagt paa fremmed omraade.

Art.8. For at forebygge i fremtiden de tvistigheter, som har været foranlediget ved det fællesskap i beitesmarker, der har bestaaet mellem grænsedistrikternes beboere, skal det være de norske og de russiske lapper, som ved denne deling vil være undergit den ene eller den anden av de høie kontraherende magter, uttrykkelig forbudt at fortsætte med at la sine renhjorder og andre hjorder beite paa det omraade, som skal ophøre at tilhøre dem i fællesskap.

Enhver overtrædelse av dette forbud skal anmeldes for den øvrighetsperson, under hvilken den skyldige hører. Denne skal, efterat forholdet er bragt paa det rene, dømmes til en bot, som avpasses efter forseelsens størrelse og erlægges til fordel for den kommune, hvis omraade er blit krænket.

Det er imidlertid forutsætningen, at de ren og andre husdyr, som hendelsesvis maatte ha forvildet sig ind paa fremmed omraade, uten nogen vanskelighet skal tilbakeleveres sine eiere.

Art.9. Seilassen, fløtningen og fisket i Jakobselven og i hele den del av Pasvik, som danner grænsen mellem de to stater, er i like grad fri for begge staters undersaatte. Det skal være

enhver baat tilladt at lægge iland ved hvilken som helst av bredderne saa ofte som det er nødvendig av hensyn til seilasens sikkerhet, baatenes trækning eller fløtningen av det trævirke, som gaar ned elven, uten at der ved disse anledninger skal opkræves nogen avgift eller tilføies eierne nogensomhelst overlast.

Seilassen på Pasvik (eller Pasrek), der hvor denne elv flyter forbi helgenerne Boris og Glebs kirke, og hvor begge bredder paa en strækning av to verst skal tilhøre Rusland, skal ikke desto mindre være fri for norske undersaatte, som likeledes skal kunne fløte ned ad denne del av elver det trævirke, som er hugget i det indre av deres distrikter, uten at der skal lægges nogen hindring i veien for dem.

Likeledes skal seilassen paa denne elv fra det punkt, hvor den løper ind paa norsk omraade, indtil dens utløp i Ishavet, være fri for russiske undersaatte.

Art.10. Saa snart nærværende konvention er ratificeret, skal den av de stedlige myndigheter bekjendtgjøres for de norske og russiske lapper, som bor i de distrikter, hvis deling nu er ordnet, og det skal uttrykkelig paalægges dem at rette sig efter konventionen, forsaavidt som den angaar dem.

I alle tilfælder, hvor der maatte opstaa tvistigheter mellem grænsedistrikternes beboere, enten paa grund av overtrædelse av forbudet i art.8 eller av andre aarsaker, forpligter de høie kontraherende magter sig til at la den krænkede part uten ophold erholde fuld retfærdighet.

Art.11. Da det topografiske kart, som er optat av de i 1825 fra begge sider utsendte kommissærer, og hvor den i art.2 fastsatte grænse er nøiagtig optrukket, har tjent som grundlag for de nuværende underhandlinger, vedføies det denne konvention for derav at utgjøre en del, saaledes som det er blit undertegnet av de nævnte kommissærer.

Art.12. Nærværende konvention skal ratificeres og ratifikationerne utveksles i St. Petersburg eller Moskva inden seks uker eller før, om ske kan.

Til bekræftelse herav har de befuldmægtigede undertegnet konventionen og forsynet den med sine vaabensegl.

Utfærdiget i St. Petersburg den fjortende/anden mai i aar attenhundrede seks og tyve.

Baron N.F. Palmstjerna

Nesselrode

1.3 Deklarasjon av 1.juni/20.mai 1847 om periodisk revisjon av grensene mellem Norge og Russland

Efterat Hans Majestæt Kongen af Sverige og Norge og Hans Majestæt Keiseren over alle Russer, efter gjensidig Overeenskomst, ved de fra begge Sider udnævnte Befuldmægtigede have ladet undersøge den Grændse, som Conventionen af 14/2 Mai 1826 har bestemt mellem Kongeriget Norge og Keiserdømmet Russland, ladet istandsætte de Røser, som ved Tidens Ødelæggelser eller andre Omstændigheder ere blevne beskadigede eller tilintetgjorte, og ladet oprydde Skovene overalt, hvor Trævæxten havde bevirket, at bemeldte Grændses Linie var bleven ukiendelig, have de respective Commissarier, efterat de i tvende Forretninger, der ere underskrevne, den ene i Neiden i Østfinmarken den 17/5 August 1846, den anden i Torneå den 13de October samme Aar, have givet en udførlig Beretning om deres Arbeider, overeensstemmende med de i saa Henseende modtagne Ordre, fremsat deres Formening angaaende de Tidspunkter, paa hvilke det maatte være rettest at fornye denne Undersøgelse, og da de nævnte Commissarier eenstemmig have været af den Formening, at det vilde være tilstrækkeligt at bestemme et Tidsrum af 25 Aar for det periodiske Eftersyn af Grændsen og for Udførelsen af de da paa Grændselinien nødvendige Arbeider: saa have Hans Majestæt Kongen af Sverige og Norge og Hans Majestæt Keiseren over alle Russer, ved at antage dette deres Commissariers Forslag, efter fælleds Overlæg vedtaget, for dem Selv og for deres respective Efterfølgere og Arvinger, at Grændsen mellem Kongeriget Norge og Keiserdømmet Russland, saaledes som den er bleven bestemt ved Conventionen af 14/2 Mai 1826 og igjen opryddet i Aaret 1846, periodisk skal eftersees med Mellemrum af 25 Aar, og at Røserne og andre Mærker, der betegne bemeldte Grændse, paa samme Tid skulle istandsættes overalt, hvor saadant maatte fornødiges, og at som Følge heraf det første Eftersyn skal finde Sted i Aaret Et Tusinde otte Hundrede en og sytti.

Til Bekræftelse herpaa have vi Undertegnede, Gustaf af Nordin, Hans Majestæt Kongen av Sveriges og Norges overordentlige Gesandt og befuldmægtigede Minister og Greve av Nesselrode, det Russiske Riges Kantsler, som til den Ende behørigen ere befuldmægtigede af vore ophøiede Herskere, underskrevet nærværende Declaration i tvende ligelydende Afskrifter, og have derunder sat vore Vaabens Segl.

Givet i St. Petersburg den 1 Juni/20 Mai efter Vor Herres og Frelzers Jesu Christi Byrd det Et Tusinde otte Hundrede og paa det syv og firtiende.

1.4 Beskrivelsesprotokoll av 3. desember 1947 over det område hvor riksgrensene mellom Norge, USSR og Finland møtes, med protokoll for grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara)

På grunnlag av data for merkingen av riksgrensen mellom Sovjet-Samveldet og Finland i 1947 bekrefter representanten for den Norske Regjering og representantene for den Blandete Sovjetisk-Finske Kommisjon for merking av riksgrensen mellom Sovjet-Samveldet og Finland i området Jäniskoski-kraftstasjonen og Niskakoski-dammen herved at det på Krokfjellet (Muotkavaara) er fastsatt det sted hvor riksgrensene mellom Norge, Sovjet-Samveldet og Finland møtes.

Stedet hvor riksgrensen møtes er i terrenget merket med en konisk steinrøys av høyde 2,0 m, diameter i bunnen 2,5 m og diameter i toppen 2,0 m med en trekantet betongpyramide på toppen.

På de av denne pyramides sider som vender mot de respektive land er det på norsk, russisk og finsk trykt påskrifter med landenes navn og de betegnelser som dette grensemerke har, dvs. "Norge, Krokfjellet", "S.S.S.R., Muotkavaara", "Suomi, Muotkavaara".

Den nøyaktige beliggenhet av grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara) er bestemt ved dokumenter som er vedlagt denne beskrivelsesprotokoll.

Det oppsatte grensemerke "Krokfjellet" (Muotkavaara) er påført det vedliggende topografiske kart i målestokk 1:25 000 over det området hvor riksgrensene mellom Norge, Sovjet-Samveldet og Finland møtes.

Som geodetisk grunnlag for beregning av rettvinklede koordinater for grensemerket, og for den topografiske måling har tjent punktene i den finske rikstriangulering omregnet til Bessels ellipsoide i den Gauss-Krügerske projeksjon med 6-graders sone med akse langs meridianen 27° øst for Greenwich.

Høyden av dette grensemerke er bestemt ved trigonometrisk høydemåling ut fra den finske triangulerings høyder med grunnlag i middelvannstanden i Nordishavet, med en nøyaktighet av ± 1 meter.

Fra grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara) går riksgrensene mellom Norge og Finland, Norge og Sovjet-Samveldet og mellom Finland og Sovjet-Samveldet på følgende måte:

Riksgrensen mellom Norge og Finland går i rett grensegate i nord-vestlig retning til grensemerket "Kranglefjellet" (Porttivaara) som står ca. 4225 meter fra grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara).

Riksgrensen mellom Norge og Sovjet-Samveldet, merket i 1947, går i rett grensegate i sør-østlig retning over steinet terreng over den sør-østlige skråning av "Krokfjellet" (Muotkavaara), idet den krysser myr og et tjern, til grensemerke nr. 1 som står i grensegaten og som har følgende rettvinklede koordinater:

$$x = 7\,663\,249,4 \quad y = 5\,577\,676,5$$

Avstanden fra grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara) til grensemerke nr. 1 er 805,3 meter.

Riksgrensen mellom Sovjet-Samveldet og Finland, merket i 1947, går i rett grensegate i sør-vestlig retning over bratte skrenter av "Krokfjellet" (Muotkavaara), steinete kløfter og en bekk uten navn, til grensemerke nr. A/177 som står i grensegaten på en haug uten navn, 210 m sør-vest for den førnevnte bekk, og som har følgende rettvinklede koordinater:

$$x = 7\,663\,211,9 \quad y = 5\,576\,400,8$$

Avstanden fra grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara) til grensemerket nr. A/117 er 829,0 meter.

B i l a g:

1. Kart over det område hvor riksgrensene mellom Norge, Sovjet-Samveldet og Finland møtes i målestokk 1:25 000 - på ett blad ¹⁾.
2. Protokoll for grensemerket "Krokfjellet (Muotkavaara) - på ett blad.

Denne beskrivelsesprotokoll trer i kraft straks den er undertegnet. Oppsatt i 9 eksemplarer, hvorav 3 på norsk, 3 på russisk og 3 på finsk. Alle tekster har samme gyldighet.

Protokoll for grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara)

Representanten for den Norske Regjering og representantene for den Blandete Sovjetisk-Finske Kommissjon for merking av riksgrensen mellom Sovjet-Samveldet og Finland i området Jäniskoski-kraftstasjonen og Niskakoski-dammen bekrefter herved at de den 5. september 1947 har satt opp denne protokoll for grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara).

Dette grensemerke står på "Krokfjellet" (Muotkavaara) - i det punkt hvor riksgrensene mellom Norge, Sovjet-Samveldet og Finland møtes og består av en konisk riksrøys på hvis topp den 15. august 1945 ble oppsatt en trekantet betongpyramide.

Geografiske og rettvinklede koordinater for sentrum av grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara) er:

69°03'11",12 nordlig bredde og
25°55'50",32 lengde øst for Greenwich
 $x = 7\,663\,741,2$ $y = 5\,577\,038,8$

Retningsvinkelen fra grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara) til grensemerke nr. A/117 er 230°19',2.

Avstanden mellom merkene "Krokfjellet" (Muotkavaara) og nr. A/117 er 829,0 meter.

1) Utelatt her.

Fra grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara) går riksgrensene på følgende måte:

Grensen mellom Norge og Finland går i rett grensegate i nord-vestlig retning til grensemerket "Kranglefjellet" (Porttivaara) som står ca. 4225 m fra grensemerket "Krokfjellet" (Muotkavaara).

Grensen mellom Norge og Sovjet-Samveldet går i rett grensegate i sør-østlig retning over steinet terreng over den sør-østlige skråning av "Krokfjellet" (Muotkavaara), idet den krysser myr og et tjern til grensemerke nr. 1.

Grensen mellom Sovjet-Samveldet og Finland går i rett grensegate i sør-vestlig retning over bratte skrenter av "Krokfjellet" (Muotkavaara), steinete kløfter og en bekk uten navn til grensemerket nr. A/117.

Dette grensemerkes plassering i terrenget er vist på krokiet og fotografiet på baksiden av denne protokoll. 1)

1) Utelatt her.

1.5 Protokoll av 7. februar 1953 om vedlikehold av grensemerket på Krokfjellet (Muotkavaara), hvor riksgrensene mellom Norge, Finland og Sovjetunionen møtes.

Kongeriket Norges Regjering, Republikken Finlands Regjering og Regjeringen for Samveldet av Sovjetiske Sosialistiske Republikker, som ønsker å fastsette nødvendige tiltak for å holde i god orden det grensemerke som er reist der hvor Norges, Finlands og Sovjet-Samveldets riksgrenser møtes på Krokfjellet (Muotkavaara), har besluttet i dette øyemed å inngå denne protokoll, og har derfor oppnevnt undertegnede som sine befullmektigede, som, etter å ha forevist sine fullmakter som er funnet i god og riktig form, er blitt enig om følgende:

Art.1. De kontraherende Parter forplikter seg til å holde det grensemerke som er satt opp på Krokfjellet (Muotkavaara) for å vise det punkt hvor Norges, Finlands og Sovjet-Samveldets riksgrenser møtes, i slik stand at stedet for, typen og formen, målene og malingen på grensemerket fyller alle de krav som følger av dokumentene om grensemerket på Krokfjellet (Muotkavaara) som ble underskrevet i Helsingfors 3. desember 1947 av representanten for den norske regjering og av representantene for den blandede finsk-sovjetiske kommisjon for merking av riksgrensen mellom Finland og Sovjet-Samveldet i området ved kraftverket Jäniskoski og reguleringsdammen Niskakoski.

Art.2. Tilsynet med grensemerket besørges av hver av de kontraherende Parter etter tur i fem år av gangen i rekkefølgen Finland, Sovjet-Samveldet og Norge. Den første femårsperiode begynner 1. august 1953.

Art.3. 1. Besiktigelsen av grensemerkets tilstand og plass foretas etter eget skjønn av de rette myndigheter fra den kontraherende Part som besørger tilsynet med grensemerket. Dessuten skal representanter for alle de kontraherende Parters rette myndigheter hvert år i fellesskap foreta kontrollbesiktigelse av grensemerket.

2. Den felles kontrollbesiktigelse av grensemerket foretas i juli måned. Det nærmere tidspunkt for besiktigelsen avtales særskilt mellom de kontraherende Parters rette myndigheter etter at de rette myndigheter fra den Part som besørger tilsynet med grensemerket har fremsatt skriftlig forslag derom til de andre kontraherende Parters rette myndigheter.

3. Hvis det blir nødvendig å foreta en felles tilleggsbesiktigelse av grensemerket i løpet av samme år, skal de rette myndigheter fra den kontraherende Part som foreslår at det foretas en besiktigelse, skriftlig underrette de andre kontraherende Parters rette myndigheter om dette. Den felles tilleggsbesiktigelse av grensemerket foretas ikke senere enn tyve dager etter at den kontraherende Parts rette myndigheter som har tatt initiativet til slik besiktigelse, har sendt underretning herom.

4. Om resultatet av kontrollbesiktigelsen skal representantene for de kontraherende Parters rette myndigheter sette opp et dokument i ni eksemplarer, hvorav tre eksemplarer på norsk, tre på finsk og tre på russisk.

Art.4. Er grensemerket blitt skadd, ødelagt eller borte, skal de rette myndigheter fra den kontraherende Part som besørger tilsynet med grensemerket, straks treffe tiltak til å sette det opp igjen eller utbedre det, og senest ti dager før arbeidet på begynnes sende skriftlig underretning herom til de andre kontraherende Parters rette myndigheter. Arbeidene med utbedring eller gjenreisning av grensemerket utføres på følgende måte:

- a) Den kontraherende Part som besørger tilsynet med grensemerket, skal selvstendig foreta utbedringsarbeidene. Representanter for de rette myndigheter fra de andre kontraherende Parter har rett til å være til stede ved disse arbeider.
- b) Gjenreisning av grensemerket som likeledes utføres av den kontraherende Part som besørger tilsynet med grensemerket, foretas i nærvær av de andre kontraherende Parters rette myndigheter.
Det grensemerke som settes opp på ny, skal være i samsvar med de bestemmelser som er fastsatt i de i artikkel 1 nevnte grensemerkingsdokumenter. Når grensemerket er satt opp igjen, skal de kontraherende Parters rette myndigheter sette opp et dokument i ni eksemplarer, hvorav tre eksemplarer på norsk, tre på finsk og tre på russisk.
- c) Hvis det ikke finnes klare spor som viser stedet for grensemerket som er blitt borte, plikter de kontraherende Parters rette myndigheter å følge grensemerkingsdokumentene.

Art.5. Hvis noen av de kontraherende Parters rette myndigheter oppdager at grensemerket er blitt skadd, ødelagt eller borte, kan de overfor de rette myndigheter fra den kontraherende Part som besørger tilsyn med grensemerket, fremsette krav om utbedring eller gjenreisning av dette. Sistnevnte Parts rette myndigheter plikter ikke senere enn tyve dager etter mottatt skriftlig meddelelse herom å begynne arbeidet med utbedring eller gjenreisning av grensemerket.

Art.6. De kontraherende Parter vil treffe alle nødvendige tiltak for å verne om grensemerket og vil trekke til ansvar personer som er funnet skyldig i flytting, beskadigelse eller ødeleggelse av grensemerket. I disse tilfelle skal utgiftene ved grensemerkets utbedring eller gjenreisning bæres av den kontraherende Part hvis borgere er funnet skyldig i den nevnte gjerning.

Art.7. Med rette myndigheter i denne protokoll forstås: Kongeriket Norges, Republikken Finlands og Samveldet av Sovjetiske Sosialistiske Republikkers grensekommisærer, deres stedfortredere og assistenter. De vil stå i direkte forbindelse med hverandre i spørsmål som angår gjennomføringen av bestemmelsene i denne protokoll.

Art.8. Denne protokoll trer i kraft 1. juli 1953 og skal gjelde i femten år. Hvis ingen av de kontraherende Parter sier opp protokollen seks måneder før gyldighetstiden av denne protokoll utløper eller erklærer at de ønsker å foreta endringer i den, forlenges protokollens gyldighet automatisk for de følgende femten år, og videre på samme måte så lenge ingen av de kontraherende Parter innen seks måneder før utløpet av den løpende femtenårsperiode sier opp protokollen.

Art.9. Denne protokoll er satt opp i tre eksemplarer, hvert på norsk, finsk og russisk, og alle tre tekster har samme gyldighet.

Til bekreftelse av det ovenanførte har de kontraherende Parters befullmektigede undertegnet denne protokoll og forsynt den med sine segl.

Undertegnet i Helsingfors den 7. februar 1953.

2 TIDLIGERE GRENSEOPPGANGER - OVERSIKT OG SAMMENDRAG

2.1 Innledning

Både Strømstadtraktaten av 1751 og Grensekonvensjonen av 1826 inneholder bestemmelser om oppgang og merking av grensa, og de grenseverk som ble instituert ved de to traktater ble ikke avsluttet før de grunnleggende grenseoppganger med bygging av grenserøyser, rydding av grensegater, utarbeidelse av grensekarter og øvrige grenseforretninger var utført og var blitt approbert, henholdsvis i 1767 og i 1826.

Strømstadtraktaten inneholder videre bestemmelse om at grensa skal gås opp hvert 10. år. Selv om dette av praktiske grunner ikke ble gjennomført - den første grenseoppgang tok således 15 år - var dog bestemmelsen gyldig helt til 1847, da det ble undertegnet en deklarasjon av 1. juni/20. mai 1847 mellom Norge og Russland (som den gang omfattet storfyrstedømmet Finland) om regelmessige grenseoppganger hvert 25. år for hele den nåværende grense mellom Norge og Finland.

2.2 Grenseoppgangen 1764-66

Som ovenfor nevnt forutsatte Strømstadtraktaten av 1751 at grensa skulle gås opp og merkes i samsvar med gitte bestemmelser. Oppgangen begynte ved Hisøya i 1752, og i årene 1752-66 ble grensa ryddet, røys-satt og kartlagt. For Finnmarks vedkommende fant grenseoppgangen sted i 1764-66, og det ble på strekningen fra Golddajávri til Golmesoaiivve bygget i alt 55 røyser. Den siste som ble bygget var "Pitsusmarast"-røysa, Rr. 348. Strømstadtraktatens endepunkt Golmmešoaiivi, hvor det norsk-russiske fellesdistrikt Neiden (Näätämö) begynte, ble bare merket med en liten foreløpig røys.

Grensetraktaten inneholder ingen bestemmelser om grenselinjens nøyaktige forløp i Tanavassdraget (Tenon vesistö), men det fremgår av protokollen og kartene fra grenseoppgangen at djupålsprinsippet er lagt til grunn for fastsettelsen av riksgrensa i vassdraget. Dette prinsipp er senere fulgt ved alle grenseoppganger.

2.3 Grenseoppganger 1786, 1794-95 og 1805-06

Med bakgrunn i Strømstadtraktaten ble foretatt grenseoppganger innenfor den nåværende norsk-finske grense i 1786, 1794-95 og i 1805-06. Bare om den siste av disse has nærmere opplysninger, som går ut på at strekningen mellom Rr. 309 og Rr. 342, dvs. grensa mellom Kautokeino og Enontekiö, ble gått opp og ryddet i 1805. Da båter ikke innfant seg for ferden nedover Tanavassdraget, lyktes det først i 1806 å få gått opp og ryddet grensa fra Tana til Golmesoaiivve, og fra Rr. 309 til Golddajávri. Nye røyser ble ikke bygget ved denne grenseoppgang.

2.4 Grenseoppgangen 1826-27

Grenseoppgangen i 1826-27 var den siste norsk-svenske oppgang på grensa mellom Norge og Finland i henhold til Strømstadtraktaten, idet storfyrstedømmet Finland ble avstått til Russland ved Fredrikshamnfreden i 1809. Mens en norsk-svensk grenseoppgang ble utført i årene 1817-19 (sør for Goldajavvre) ble imidlertid ingen grenseoppgang mellom Norge

og Finland igangsatt. Dette har sammenheng med undersøkelser, forberedelser og forhandlinger som foregikk mellom Norge og Russland, og som ledet til konvensjonen av 1826. Konvensjonen fastslår uttrykkelig at Strømstadtraktatens grenselinje fra Golddajávri til Golmmešoavi anerkjennes som grense mellom Norge og storfyrstedømmet Finland. Den tilhørende grunnleggende grenseoppgang fra Golmmešoavi til Ishavet (Jäämeri) med rydding av grensegate, bygging av grenserøyser og opptak av grensekart ble utført i 1826. I alt ble bygget 5 røyser på den nåværende norsk-finske grense fra Golmesoavve til Krokfjellet (Muotkevárri). Ved en særlig overenskomst ble det bestemt at også grensa vestover fra Golmesoavve til Golddajávri skulle gås opp. Dette ble gjort i 1827. Ingen nye røyser ble bygget på denne strekningen.

2.5 Grenseoppgangen 1846

I 1846 ble hele riksgrensa gått opp og ryddet (fra øst mot vest). På strekningen mellom Krokfjellet (Muotkevárri) og Golmmešoavi ble bygget 6 nye røyser, deriblant røysa på Krokfjellet (Muotkevárri). Dette sted var i 1833 blitt fastsatt som endepunktet for grensa mellom Russland og storfyrstedømmet Finland.

I forbindelse med grenseoppgangen i 1846 ble det som tidligere nevnt undertegnet en deklarasjon mellom Norge og Russland om regelmessig grenseoppgang hvert 25. år. Denne tidsperiode ble for øvrig stadfestet i den avtale av 28. april 1924 som ble inngått mellom Norge og Finland vedrørende grensa mellom Finnmark og Petsamo.

2.6 Grenseoppgangen 1871

Ved grenseoppgangen i 1871 ble utført vanlige reparasjoner (30 røyser ble bygget om og 12 hjertesteiner ble erstattet med nye) og skogsrydding, men ingen nye røyser ble bygget.

2.7 Grenseoppgangen 1896-97

Ved de forannevnte grenseoppganger var det aldri blitt undersøkt om djupålens og dermed grenselinjens forløp i Tanavassdraget på noe punkt var endret siden 1764-66. Med den voksende bosetting langs vassdraget økte imidlertid også behovet for kontroll med djupålens løp. Ved grenseoppgangen i 1896-97 ble derfor bl.a. av denne grunn bestemt at hele riksgrensa skulle kartlegges. Dette ble gjort, og for Tanavassdraget ble djupålens løp avlagt, dog uten at det hverken på kartene eller i protokollene ble uttalt noe om eventuelle endringer i forhold til grensekartene fra 1764-66.

Under grenseoppgangen, som gikk fra øst mot vest, ble det ellers bygget 36 nye røyser mellom Krokfjellet (Muotkevárri) og Golddajávri, grensegaten ble ryddet i 8 m's bredde (mot tidligere 4 m), og i Golddajávri ble det nøyaktige møtepunkt mellom Norges, Finlands og Sveriges grenser fastlagt og merket med en treriksrøys.

2.8 Grenseoppgangen 1925

Grenseoppgangen skulle egentlig ha funnet sted allerede i 1921, men på grunn av de grenseforhandlinger som ble opptatt mellom Norge og Finland etter at Finland var blitt

selvstendig og Petsamo innlemmet i Finland, ble grenseoppgangen utsatt og ble utført i 1925.

Ved denne grenseoppgangen, som ble gjennomført i løpet av en sommer, ble bygget i alt 36 nye røyser mellom Golddajávri og Krokfjellet (Muotkevárri) (grenseoppgangen omfattet som i 1826-27, 1846, 1871 og 1896-97 også strekningen fra Krokfjellet til Ishavet). Det samlede antall riksrøyser på den nåværende norsk-finske grense var dermed kommet opp i 138.

Mange av de gamle røysene ble bygget om og til dels forsynt med nye hjertesteiner hvorved alle røyser fikk et mer ensartet utseende enn tidligere. Der hvor hjertesteinen på finsk side hadde russisk inskripsjon, ble denne fjernet og erstattet med navnet SUOMI, og på norsk side fikk de regjerende konges monogram med krone. På begge sider ble satt årstallet 1925 og røysens nummer. Hjertesteinene i nye røyser fikk på begge sider anført landets navn og årstallet 1925.

Nye kart over grensa ble ikke tatt opp, men grensekartene fra 1896-97 ble korrigert på en rekke punkter. Særlig gjaldt dette Tanavassdraget, hvor bl.a. en del holmer og sandbanker som ikke var å finne på kartene fra 1897 ble inntegnet, samtidig som djupåleens forløp ble avmerket.

For øvrig var det en viss uoverensstemmelse mellom den norske og den finske 1ste kommissær når det gjaldt anvendelsen og konsekvensene av djupålsprinsippet. Uoverensstemmelsen fikk dog ingen følger for godkjenningen av grenseoppgangen.

2.9 Grenseoppgangen 1950

Grenseoppgangen begynte 19. juni og ble avsluttet 2. september s.å. med en inspeksjon av den norsk-finsk-svenske treriksroy i Golddajávri hvor foruten de norske og de finske grensekommissærer også en representant for den svenske regjering deltok. Treriksroya på Krokfjellet var inspisert og godkjent av representanter for Norge, Finland og Sovjetunionen i 1945 og 1947. De tekniske arbeider (stikning, rydding av grensegaten, bygging og restaurering av riksrøyser m.v.) under grenseoppgangen i 1950, ble for den del av grensa som går over land utført av to tekniske komitéer med hvert sitt arbeidsområde og etterpå inspisert av grensekommissærene. De hovedmål som var oppstilt for grenseoppgangen, nemlig å merke og rydde grensa over land, slik at det overalt kan sees fra en riksrøys til den neste riksrøys eller til en stor utligger, og å klargjøre grensas gang ved alle holmer og sandbanker i elvene, ble søkt realisert. Dessuten ble nye grensekarter utarbeidet. For landstrekningenes vedkommende ble grensekartene fra 1896-97 i målestokken 1:42 000 med de rettelser som var påført i 1925, lagt til grunn. Disse ble revidert og omtegnet i målestokken 1:40 000 og trykt i et begrenset opplag til offentlig bruk.

For Tanavassdragets vedkommende ble helt nye kartriss utarbeidet i målestokken 1:20 000 på grunnlag av flyfotografier. For selve Tanas vedkommende fantes slike fotografier som var tatt av tyskerne under krigen 1940-45, og for Skiehččanjohka (Kietsimájoki) og Anárjohka (Inarijoki) vedkommende ble fotografier tatt av Finland under grenseoppgangen brukt.

Det ble bygd 54 nye riksrøyser, foruten at 95 gamle røyser ble restaurert og over 100 nye utliggerer ble bygget, slik at grensa var merket med i alt 192 riksrøyser med en gjennomsnittlig avstand på 2,3 km.

I grenseelvene ble det registrert i alt 181 holmer. Et liknende antall er avmerket på grensekartet fra 1925. Av disse tilhørte 96 Norge, 83 Finland mens 2 er delt mellom de to land.

For øvrig ble det ikke foretatt noen endringer av betydning i grensas gang i Tanavassdraget. Djupålens løp hadde nemlig ikke endret seg nevneverdig siden grenseoppgangen i 1925.

2.10 Grenseoppgangen 1975-76

Grenseoppgangen ble stort sett gjennomført i løpet av 1975 og 1976. Mindre kompletterende arbeid ble av praktiske grunner også utført i 1977. Markarbeidet ble delt mellom de to land, idet

- Norge organiserte og utførte arbeidet på strekningen fra Tanaelven (Rr.343) til Treriksrøysa Muotkavaara, hvor Norges, Finlands og daværende Sovjetunionens grenser støtte sammen. Arbeidet ble kontrollert i marka av Finland.
- Finland organiserte og utførte arbeidet på strekningen fra Treriksrøysa Golddajávri, hvor Norges, Finlands og Sveriges grenser støtte sammen, til Tanavassdraget (Rr.342A). Arbeidet ble kontrollert i marka av Norge.
- Norge og Finland organiserte og utførte i fellesskap arbeidet i Tanavassdraget.

Arbeidet på det norske avsnittet ble utført av personell fra Norges geografiske oppmåling (fra 01.01.86 Statens kartverk). På den finske strekningen ble grensemerkebygging, - reparasjoner og rydding av grensegate utført av personell fra Gränsbevakningen, mens oppmålingsarbeidene ble utført av personell fra Lantmäteristyrelsen. Elvegrensa i Tanavassdraget ble befart i fellesskap av Norge og Finland. Befaringen dannet grunnlag for grensekommisjonenes felles forslag til elvegrensas forløp.

Som bakgrunnsmateriale under forberedelsene til grenseoppgangen forelå i første rekke en grundig utfyllende dokumentasjon fra grenseoppgangen i 1950. I tillegg forelå etter grenseoppgangen i 1950 en kartserie i målestokk 1:40 000 over landområdene og 1:20 000 over Tanavassdraget. Kartene dekket en smal stripe land på begge sidene av grensa, bortsett fra langs Tanavassdraget hvor kartet bare omfattet elvebreddene.

Helt nytt kartriss i målestokk 1:20 000 ble utarbeidet for hele grensa. Kartene ble konstruert på grunnlag av topografiske kart fra begge land, i målestokk 1:20 000 på finsk side og 1:50 000 på norsk side. I tillegg ble en såkalt flyfotomontasje for Tanavassdraget utarbeidet i målestokk 1:15 000/1:20 000. Riksgrensa i Tanavassdraget ble inntegnet både på flyfotomontasjen og grensekartene. Det ble tatt en del nye flyfoto under grenseoppgangen, og disse ble supplert med foto fra før grenseoppgangen.

Ved Rádajohka ble grensa forlenget med ca 2.6 km, fordi tidligere grensebekk i dette området gikk i myr og sumpaktig terreng og ikke gav tilstrekkelig grunnlag for en nøyaktig definisjon av

grensas forløp. Det ble bygget i alt 16 nye riksrøyser og alle gamle ble restaurert. Etter oppgangen var grensa nå merket med i alt 208 riksrøyser med gjennomsnittlig avstand på 2,1 km.

3 GRENSEOPPGANGEN 2000

3.1 Innledning

I samsvar med deklarasjon av 1. juni/20. mai 1847 om grenseoppganger mellom Norge og Finland hvert 25. år fant grenseoppganger sted i 1871, 1896- 97, 1925, 1950 og 1975-76. Den neste grenseoppgangen skulle således finne sted i år 2000.

I henhold til overenskomsten om skjøtselen av riksgrensa ble forberedelsene til grenseoppgangen iverksatt ved et fellesmøte i Helsinki i desember 1997. Den finske grensekommisjonen ble utnevnt av Finlands President 22. april 1999. Generaldirektør Jarmo Ratia ble utnevnt som kommisjonens leder, og som medlemmer ble utnevnt lantmåteriråd Risto Nuuros, overingeniør Pekka Tätilä og generalmajor Matti Sandqvist. Den norske kommisjonen ble utnevnt i brev fra Utenriksdepartementet datert 26. mai 1999. Kartverksjef Knut Ole Flåthen ble utnevnt som grenseoverkommisær, direktør for Landdivisjonen Anders Evanger som grensekommisær og overingeniør Trond Olav Vassdal som sekretær. Grunnet overgang til annen stilling i Kartverket gikk Anders Evanger ut av den norske kommisjonen med virkning fra 14. januar 2000, og fra samme dato overtok direktør for Landdivisjonen John H. Naustdal hans plass som grensekommisær. Utkast til fellesinstruks for kommisjonene og det tekniske arbeidet ble utarbeidet i møte 3. februar 1999 i Hønefoss. Disse ble godkjent av det finske utenriksdepartementet i april 1999 og av det norske utenriksdepartement i mars 2000.

Den norske og finske grensekommisjonen har hatt 7 fellesmøter med drøftinger og beslutninger beskrevet i etterfølgende referater med vedlegg.

3.2 Møtoreferater

Helsinki 18. desember 1997 (2 vedlegg)

Kilpisjärvi 21. august 1998 (2 vedlegg)

Hønefoss 3. februar 1999 (4 vedlegg inkludert instruksene)

Helsinki 11. mai 1999 (2 vedlegg)

Gardermoen 10. mars 2000 (6 vedlegg)

Helsinki 20. mars 2001 (3 vedlegg)

Kilpisjärvi/Ivalo 30. juli 2001/2. august 2001 (2 vedlegg)

Protokoll for inspeksjon av Treriksrøysa Norge – Finland – Sverige, 30.juli 2001 (norskspråklig og svenskspråklig utgave)

REFERAT

Møte for å forberede den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted: Lantmåteriverket, Helsingfors
Tidspunkt: 08.12.1997

Til stede

Fra Norge	Kartverksjef Landdirektør Forvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal
Fra Finland	Generaldirektør Oberst Lantmåteriråd Overingeniør	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä

1 Åpning

Generaldirektør Ratia ønsket den norske delegasjonen velkommen og åpnet møtet.

Det var enighet om å følge agendaen som var utarbeidet i forkant av møtet, vedlegg 1.

2 Presentasjon av myndigheter

Det ble konstatert at i henhold til artikkel 7 i "Overenskomst mellom kongeriket Norge og republikken Finland om skjøtselen av riksgrensa mellom de to land" er myndigheter

"...i Norge den utnevnte norske grenseoverkommisær og i Finland den utnevnte finske grensekommisjon."

Det finske utenriksministeriet har bestemt at Lantmåteriverket og Gränsbevakningen skal oppnevne sine representanter til den finske grensekommisjonen. Lantmåteriverket har utnevnt Jarmo Ratia som leder, Risto Nuuros som hans stedfortreder og Pekka Tätilä som medlem, og Gränsbevakningen har utnevnt Matti Sandqvist som medlem.

Knut Ole Flåthen er grenseoverkommisær og har utnevnt Anders Evanger som stedfortreder og Trond Olav Vassdal som sekretær i den norske arbeidsgruppen som skal forberede arbeidet.

3 Myndighet for forberedelsesarbeidet

Myndigheten for igangsetting av arbeidet er forankret i artikkel 10,2 i overenskomsten om skjøtselen av riksgrensa, hvor det sies at

“De kontraherende parters rette myndigheter skal i god tid gjøre forberedelser til og fremme forslag for denne alminnelige grenseoppgang.”

Det ble fastslått at dette møtet var starten på de felles forberedelsene til grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000.

4 Det offisielle grunnlagsmateriellet

Det ble fastslått at det offisielle materiellet for forberedelsene og selve grenseoppgangen består av:

- 1) Overenskomst mellom kongeriket Norge og republikken Finland om skjøtselen av riksgrensa mellom de to land, undertegnet 8. januar 1981.
- 2) Dokumentene for den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland 1975 - 76, bestående av
  - I) Hoveddokument, både norsk- og finskspråklig
  - II) Grensemerkebeskrivelsene
  - III) Grensekartene
  - IV) Flymontasje for Tanavassdraget

5 Tidstabellen for forberedelsene

Vassdal redegjorde nærmere for den utarbeidede tidstabellen for forberedelsesarbeidet, vedlegg 2. Det ble konkludert med at arbeidene skulle gjøres i henhold til tidstabellen slik at et felles forslag til grenseoppgang er ferdig i begynnelsen av 1999.

6 Målsettingen for grenseoppgangen

Det var enighet om at målsettingen for grenseoppgangen år 2000 skal være å forbedre grensas fysiske markeringer til samme stand som etter forrige grenseoppgang, og fornye grensedokumentasjonen slik at den er i henhold til dagens situasjon på grensa.

I forbindelse med diskusjonen om tydeliggjøring av grensa ble det fra norsk side stilt spørsmål om økt bruk av skilt som informativ markering var ønskelig. Man ble enig om at dette skulle vurderes sammen med grensas betydning for allmennheten og grensemarkeringene generelt under inspeksjonen av grensa sommeren 1998. I tillegg var det enighet om at helt nye riksrøyser ikke skulle bygges.

7 Prinsipielle tekniske spørsmål

Det var enighet om at hvert lands arbeid på landgrensa skal utføres innenfor de samme avsnitt som gjelder for nåværende skjøtselsarbeid, og at et eventuelt bytte av avsnitt kan gjøres etter at grenseoppgangen år 2000 er ferdig. Arbeidene i Tanavassdraget skal utføres i fellesskap.

Det ble fastslått at begge landene skal ha ansvaret for sine egne kostnader ved grenseoppgangen. Kostnadene skal søkes likt fordelt gjennom en lik fordeling av arbeidene. Om dette ikke er mulig, eksempelvis i forbindelse med tekniske arbeider som flyfotografering og kartproduksjon, kan kostnadene også deles gjennom direkte betaling mellom landene.

Det var enighet om at hele grensa skal flyfotograferes i målestokk ca. 1:30 000. Grensekartene og riksrøysene skal måles inn i et felles koordinatsystem - EUREF89, og dersom det er nødvendig, kan det enkelte land transformere til eget nasjonalt system.

Man foreslår at grensegatas bredde reduseres fra 8 meter til 5 meter, det vil si 2,5 meter på begge sider av grensa.

En felles inspeksjon av grensa vil bli utført i august 1998 (uke 34). Transporten vil skje med ett av Gränsbevakningens helikoptre. Tre personer fra hvert land skal delta.

Tätilä og Vassdal skal bearbeide og legge fram ett finsk og ett norsk budsjettforslag for grenseoppgangen innen januar 1998.

Arbeidene som skal utføres i forbindelse med grenseoppgangen, ble foreløpig diskutert. Endelige beslutninger kan tas i forbindelse med feltinspeksjonen.

Tätilä og Vassdal skal bearbeide et utkast til instruks for grensekommisjonene og et utkast til den tekniske instruksen.

8 Neste møte

Neste møte skal holdes i forbindelse med feltinspeksjonen i august 1998.

9 Avslutning av møtet

Kartverksjef Knut Ole Flåthen takket på vegne av den norske delegasjonen, og fremhevet den gode atmosfæren som hadde kjennetegnet møtet.

Jarmo Ratia
Leder for den finske grensekommisjon

Knut Ole Flåthen
Den norske grenseoverkommisær

AGENDA

Møte for å forberede den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted Lantmåteriverket, Helsingfors
Dato 08.12.1997

- 1 **Åpning av møtet**
- 2 **Presentasjonen av myndigheter nevnt i “Overenskomst mellom kongeriket Norge og republikken Finland om skjøtselen av riksgrensa mellom de to land”, artikkel 7**
“...i Norge den utnevnte norske grenseoverkommisær og i Finland den utnevnte finske grensekommisjon.”
- 3 **Myndighet for forberedelsesarbeidet, artikkel 10,2:**
“De kontraherende parters rette myndigheter skal i god tid gjøre forberedelser til og fremme forslag for denne alminnelige grenseoppgang.”
- 4 **Det offisielle grunnlagsmateriellet**
Dokumentene for den alminnelige grenseoppgangen 1975 - 76.
Overenskomst om skjøtselen, undertegnet 8. januar 1981.
- 5 **Tidstabellen for forberedelsene**
«Notat» utarbeidet i september 1997, Vassdal/Tätilä
- 6 **Målsettingen for grenseoppgangen**
Oppgaver som skal vektlegges, se notat
- 7 **Prinsipielle tekniske spørsmål**
Diskusjon og konklusjon, se notat
- 8 **Neste møte og agendaen for møtet**
- 9 **Avslutning av møtet**

Arbeidsoppgave	Konklusj./Tiltak /Orientering (K/T/O)	Ansvar	Tid for avklaring
Målsettingen for grenseoppgangen; ♦ hvilke oppgaver skal vektlegges med hensyn til: - offisiell dokumentasjon - den fysiske grensa og merking - grensa for allmenheten	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Ta standpunkt til prinsipielle tekniske spørsmål som: - fordeling av avsnitt - grensegatas bredde - nye målinger og kartlegginger	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Oversikt over eksisterende materiale (<i>fremleggelse</i>) -grensedokumentasjon -kartmateriale -historisk materiale	<i>O</i> <i>O</i> <i>O</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Synfaring av hele grensen pr. helikopter	<i>T</i>	SK/LMV	August 1998
Avklare hvilket arbeid som skal gjøres på grensa ♦ over land: -skal det bygges nye røyser -reparasjoner -rydding av grensegate -utstikking av grensegate -kartlegging, og i hvilket omfang -koordinatbestemming ♦ i Tana vassdraget: - fordeling og organisering av arbeidet - flyfotografering - metoder - kartlegging, koordinatbest.	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV	August 1998
Når skal de respektive lands feltarbeid utføres (må knyttes til budsjett-/bevilgningsrutinene i de respektive lands UD)	<i>K</i>	SK/LMV	August 1998
Utarbeide instruks for grensekommisjonene	<i>K</i>	SK/LMV	Desember 1998
Utarbeidelse av teknisk instruks for arbeidet	<i>K</i>	SK/LMV	Desember 1998
Oppnevning av grensekommisjoner	<i>K</i>	UDN/UDF	April 1999

REFERAT

Møte for å forberede den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted: Kilpisjärvi
Tidspunkt: 21.08.1998

Til stede

Fra Norge	Kartverksjef Direktør Landdivisjonen Forvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal
Fra Finland	Generaldirektør Generalmajor Lantmåteriråd Overingeniør	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä

1 Åpning

Generaldirektør Ratia ønsket den norske delegasjonen velkommen og åpnet møtet.

Det var enighet om å følge agendaen for møtet, vedlegg 1.

2 Referat fra møtet 08.12.97

Referatet ble gjennomgått og godkjent. Grenseoverkommisær Knut O. Flåthen og leder for den finske kommisjonen, Generaldirektør Jarmo Ratia, underskrev hver sine to originaleksemplarer for videresending til de respektive utenriksdepartement.

3 Oppsummering - erfaring fra inspeksjonen

Knut O. Flåthen takket på vegne av den norske delegasjonen for en godt planlagt og gjennomført inspeksjon.

Vassdal redegjorde deretter for observasjoner gjort på det norske avsnittet:

- Det bør bygges en ny riksrøys NNV for Rådjejávri mellom Rr. 351A og Rr. 352.
- Rr. 350Fa, som var sammenrast, bør flyttes i NNV retning til et sted mindre utsatt for isgang.
- En del røyser trenger mindre reparasjoner på grunn av utrasing.
- Vegetasjon må særlig fjernes i området nord og sørøst for Polmakvatnet, området Geadgesuolójávri - Neidenelva, ved treriksrøysa mot Russland og for øvrig på kortere registrerte strekninger.

- De «historiske grensemerkene» langs Tanavassdraget, og som viser på flybildemontasjen fra grenseoppgangen 1975 - 76 bør males i forbindelse med dypålsmålingene i Tanavassdraget.
- Vegetasjonen langs bredden på Rådjejohka NØ for Rr 342A markerer grensen godt.

Tättilä redegjorde for observasjonene gjort på det finske avsnittet:

- Tilstanden på grensemerkene var stort sett god, men også her trengs det en del mindre reparasjoner av enkelte røyser.
- Generelt lite vegetasjon i grensegata. Må ryddes ved grenseovergangene på veiene Kautokeino - Enontekiö og Skibotn - Kilpisjärvi.
- Det er nødvendig med en gjennomgang av status/klassifisering for de enkelte grensemerkene.

Det ble ellers registrert at reingjerder står delvis i og utenfor grensegaten. Bygging av reingjerder og vedlikehold av disse er regulert i egen avtale mellom landene.

Det var enighet om at sprøytemiddel ikke skulle brukes i forbindelse med fjerning av vegetasjon i grensegaten.

4 Revidering av tidtabell/konklusjon for forberedelsene til grenseoppgangen

Det vises til tidstabellen presentert som vedlegg 2 til møtoreferat 08.12.97, også her vedlagt som vedlegg 2.

Det ble konkludert med at:

- Ny røys bygges mellom Rr 351A og Rr 352.
- Rr 350Fa flyttes.
- Røyser/utliggere som er skadet repareres.
- Røyser/utliggere som er malingsslitt males.
- Det foreslås ikke oppsetting av nye skilt.
- Grensegaten stikkes der røys skal bygges og flyttes, samt i område der det er tvil om grensegatens rettlinjje. Reduksjon av grensegatens bredde fra 8m til 5m vil redusere behovet for å stikke ut rettlinjje mellom riksrøysene.
- Det lages ortofotokart i målestokk 1:50 000 over hele grensen (papirkart). Samtidig produseres det en CD-rom over hele grensen.
- Det utarbeides en spesifisering for kartleggingsarbeidet og en produktspesifisering.
- Koordinatsystemet EUREF89 skal brukes ved innmåling av riksrøysene og ved utarbeiding av grensekartene (papirkart og CD-rom).
- Dypålen i Tanavassdraget søkes primært bestemt ved hjelp av tolking av flybilder/ortofotokart. Der dypålen er vanskelig å bestemme må lodding av elven og eventuelle andre metoder vurderes for å få bestemt denne.
- På grunn av usikkerhet med hensyn til bevilgninger til grenseoppgangen må en vente til neste møte med å bestemme tidspunkt for de respektive lands feltarbeid og omfang.

5 Instruks

Vassdal og Tättilä viste til utarbeidet forslag til instruks. Et endelig forslag til instruks hvor erfaringer fra inspeksjonen innarbeides, skal presenteres på neste møte.

6 Budsjett

De respektive lands utenriksdepartement har fått tilsendt forslag til budsjett for hele grenseoppgangen. Inspeksjonen bekreftet realismen i budsjettene. Bevilgningene til arbeidet vil først være klar ved godkjenning av de respektive lands statsbudsjetter.

7 Neste møte

Neste møte skal holdes hos Statens kartverk på Hønefoss, onsdag 27.01.99.

8 Avslutning av møtet

Kartverksjef Knut Ole Flåthen takket på vegne av den norske delegasjonen for en godt gjennomført inspeksjon med etterfølgende møte. Han uttrykte sin tilfredsstillelse med planleggingen og gjennomføringen av inspeksjonen. Og da en særlig takk til Gränsbevakningen for at de stillte helikopter til disposisjon med et profesjonelt og lokalkjent mannskap som gjorde inspeksjonen utbytterik, og for den imøtekommenhet som ble vist på de besøkte grensestasjonene. Til slutt overbragte han en spesiell takk til Generalmajor Matti Sandqvist.

Jarmo Ratia
Leder for den finske grensekommisjon

Knut Ole Flåthen
Den norske grenseoverkommisær

AGENDA

Møte for å forberede den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted   Kilpisjärvi
Dato   21.08.1998

- 1   Åpning**
- 2   Referat fra møtet 08.12.97**
- 3   Oppsummering - erfaring fra inspeksjonen**
- 4   Revidering av tidtabell/konklusjon for forberedelsene til grenseoppgangen**
- 5   Instruks**
- 6   Budsjet**
- 7   Neste møte**
- 8   Avslutning av møtet**

Arbeidsoppgave	Konklusj./Tiltak/ Orientering (K/T/O)	Ansvar	Tid for avklaring
Målsettingen for grenseoppgangen; ♦ hvilke oppgaver skal vektlegges med hensyn til: - offisiell dokumentasjon - den fysiske grensa og merking - grensa for allmenheten	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Ta standpunkt til prinsipielle tekniske spørsmål som: - fordeling av avsnitt - grensegatas bredde - nye målinger og kartlegginger	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Oversikt over eksisterende materiale (<i>fremleggelse</i>) -grensedokumentasjon -kartmateriale -historisk materiale	<i>O</i> <i>O</i> <i>O</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Synfaring av hele grensen pr. helikopter	<i>T</i>	SK/LMV	August 1998
Avklare hvilket arbeid som skal gjøres på grensa ♦ over land: -skal det bygges nye røyser -reparasjoner -rydding av grensegate -utstikking av grensegate -kartlegging, og i hvilket omfang -koordinatbestemming ♦ i Tana vassdraget: - fordeling og organisering av arbeidet - flyfotografering - metoder - kartlegging, koordinatbest.	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV	August 1998
Når skal de respektive lands feltarbeid utføres (må knyttes til budsjett-/bevilgningsrutinene i de respektive lands UD)	<i>K</i>	SK/LMV	August 1998
Utarbeide instruks for grensekommisjonene	<i>K</i>	SK/LMV	Desember 1998
Utarbeidelse av teknisk instruks for arbeidet	<i>K</i>	SK/LMV	Desember 1998
Oppnevning av grensekommisjoner	<i>K</i>	UDN/UDF	April 1999

REFERAT

Møte for å forberede den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted: Hønefoss
Tidspunkt: 03.02.1999

Til stede

Fra Norge	Kartverksjef Direktør Landdivisjonen Forvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal
Fra Finland	Generaldirektør Generalmajor Lantmäteriråd Overingeniør	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä

1 Åpning

Kartverksjef Knut O. Flåthen ønsket den finske grensekommisjonen velkommen og åpnet møtet.

Det var enighet om å følge agendaen for møtet, vedlegg 1.

2 Referat fra møtet 21.08.98

Det ble bemerket at det i referatet står at neste møte skulle holdes i Hønefoss 27.01.99. På grunn av møtekollisjon måtte møtet utsettes til i dag 03.02.99. Referatet ble gjennomgått og godkjent. Grenseoverkommisær Knut O. Flåthen og leder for den finske kommisjonen, Generaldirektør Jarmo Ratia, underskrev hver sine to orignaleksemplarer for videresending til de respektive utenriksdepartement.

3 Orientering om budsjettsituasjonen

Knut O. Flåthen orienterte om møte i Det kongelige norske Utenriksdepartement hvor det ble gitt et muntlig tilsagn for 1999 budsjettet på tilsammen 2,073 millioner kroner til arbeidet med grenseoppgangen. På grunnlag av dette tilsagnet hadde en i desember sendt et revidert budsjett- og tiltaksforslag til Departementet.

Jarmo Ratia orienterte om den finske budsjettsituasjonen. Fra det finske utenriksdepartement har en fått muntlig tilsagn om at budsjettet presentert i brev datert mars 1998 vil bli innvilget.

4 Instruks for grensekommisjonen

Forslag til instruks ble gjennomgått punkt for punkt. Følgende merknader skal innarbeides:

- Vedrørende kartleggingsspørsmålet ble det besluttet å flyfotografere og kartlegge både landegrensen og Tanavassdraget.
- Navn som brukes i grensedokumentene skal hentes fra de respektive landenes navnedatabaser.

Omarbeidet forslag til instruks for grensekommisjonen, vedlegg 2.

5 Instruks for teknisk arbeid

Forslag til instruks ble gjennomgått punkt for punkt. Det ble gjort noen små endringer.

Omarbeidet forslag til instruks for teknisk arbeid, vedlegg 3.

6 Gjennomgang av tidstabellen for forberedelsene til grenseoppgangen

Tidstabellen (vedlegg 4) ble gjennomgått. Det ble konkludert med at alle arbeidsoppgavene knyttet til forberedelsene var gjennomført.

7 Konklusjon

Den finske grensekommisjonen og den norske arbeidsgruppen konkluderte med at en ved dette møtet gjorde seg ferdig med det forberedende arbeidet til grenseoppgangen Norge - Finland år 2000 i henhold til artikkel 10,2 i overenskomsten om skjøtselen av riksgrensa, hvor det sies at

“De kontraherende parters rette myndigheter skal i god tid gjøre forberedelser til og fremme forslag for denne alminnelige grenseoppgang.”

Den finske grensekommisjonen og den norske arbeidsgruppen vil etter møtet sende forslag til instruks for grenseoppgangen, og en anbefalt oppnevning av grensekommisjoner til de respektive lands utenriksdepartement.

8 Avslutning av møtet

Kartverksjef Knut Ole Flåthen takket for det gode samarbeidet i forbindelse med forberedelsene til grenseoppgangen.

Generaldirektør Jarmo Ratia takket på vegne av den finske grensekommisjonen.

Jarmo Ratia
Leder for den finske grensekommisjon

Knut Ole Flåthen
Den norske grenseoverkommisær

AGENDA

Møte for å forberede den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted   Hønefoss
Dato   03.02.1999

- 1   Åpning**
  - 2   Referat fra møtet 21.08.98**
  - 3   Orientering om budsjettsituasjonen**
  - 4   Instruks for grensekommisjonen**
  - 5   Instruks for teknisk arbeid**
  - 6   Gjennomgang av tidtabellen for forberedelsene til grenseoppgangen**
  - 7   Konklusjon**
  - 8   Avslutning av møtet**
- Lunsj**
- Presentasjon/omvisning/demonstrasjon**

I N S T R U K S

for den norske grensekommisjon ved oppgangen av riksgrensen Norge - Finland
2000

1. Grenseoppgangens grunnlag

Grensen fra treriksrøysa i Golddajávri/Koltajärvi, hvor Norges, Finlands og Sveriges grenser støter sammen, til treriksrøysa på Krokfjellet/Muotkevárri, hvor Norges, Finlands og Russlands grenser støter sammen, skal fortsatt være som bestemt i grensetraktaten av 21. sept./2. okt. 1751 og konvensjonen av 14./2. mai 1826. Dessuten skal legges til grunn overenskomsten som gjelder treriksrøysa på Krokfjellet/Muotkevárri (7. febr. 1953) og konvensjonen av 28. april 1924, artikkel VII, som omhandler grenseoppgangens 25-årige periode.

Til grunn for dagens status for grensen og utgangspunkt for denne grenseoppgangen gjelder overenskomsten, underskrevet 1981.01.08, mellom kongeriket Norge og republikken Finland om skjøtselen av riksgrensa mellom de to land, og dokumentene for den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland 1975 - 76.

2. Grensens forløp og merking

Grenseoppgangen skal fastslå grensens forløp i marka, og sørge for at grensen over alt er merket og definert på en tidsmessig og entydig måte.

Eksisterende riksrøyser skal fortrinnsvis beholde sin plass, og eventuelt restaureres. Eksisterende merking suppleres om nødvendig med nye riksrøyser, utliggere eller skilt. Riksrøyser og utliggere skal bestemmes geodetisk i system UTM Euref 89. Grensegate ryddes i skog.

I Tanaelven og dens bielver (Tanavassdraget) skal grensen følge djupålen i strømmende elv og midtlinjen i de sjøer elven danner, unntatt i de tilfelle hvor annen avtale under grenseoppgangen treffes av den norske og finske grensekommisjon. Hvor det kan være tvil om djupålens forløp, og hvor tvilen antas å ha betydning, bør djupålen søkes fastlagt ved lodding.

Selv om djupålsprinsippet generelt skal legges til grunn for grensens forløp i Tanavassdraget, bør prinsippet ikke strengt følges i tilfeller hvor ubetydelige endringer i djupålens leie vil få uforholdsmessig store økonomiske og praktiske konsekvenser.

Det geodetiske feltarbeidet skal utføres i 1999. Arbeidet med grenserøysene og rydding av grensegaten skal være ferdig i løpet av år 2000.

3. Grensedokumenter

- a Hoveddokument inneholdende grenseoppgangens grunnlag, møtereferat fra felles drøftelser i forkant og under grenseoppgangen og spesielle spørsmål og beslutninger om grensens bestemmelse, merking og dokumentering.

- b Grensemerkebeskrivelse for eldre og nye riksrøysere og andre grensemerker.
I beskrivelsen noteres de spesielle tiltak som er gjort ved hvert grensemerke ved grenseoppgangen. Innbyrdes beliggenhet av sentrumsbolt/sentrum av røys og sikringsbolter angis med skisse. Koordinater og høyder (med geodetisk referanse) samt avstander og retninger til naborøysere noteres.

- c Ortofotokart over landegrensen og grensen i Tanavassdraget. Det skal utarbeides papirkart og digitale kart presentert på CD-rom.

Grensedokumentene settes opp i 2 eksemplarer på norsk og 2 eksemplarer på finsk. Ett eksemplar på hvert språk tildeles Norge, og ett eksemplar på hvert språk tildeles Finland.

Ortofotokartene, som papirkart og i CD versjon, hoveddokument og grensemerkebeskrivelser skal være ferdig til desember 2000.

4. Grenseoppgangens organisasjon

- a Grensekommisjonen er ansvarlig for ledelsen av de praktiske arbeid som skal organiseres og utføres av Norge, samt kontrollen av det praktiske arbeidet som skal organiseres og utføres av Finland.

b Grenseoppgangens markarbeid utføres i 1999 og 2000. Hvis en forlengelse av denne tid skulle være nødvendig, skal grenseoverkommisssæren etter samråd med den finske grensekommisjon foreslå dette for Utenriksdepartementet.

c Arbeidene i marka fordeles slik mellom de to land:

Norge organiserer og utfører arbeidene på strekningen fra Tanaelven (Rr. 343) til treriksrøysa på Krokfjellet/Muotkevárri hvor Norges, Finlands og Russlands grenser støter sammen. Arbeidene kontrolleres av Finland.

Finland organiserer og utfører arbeidene på strekningen fra treriksrøysa i Golddajávri/Koltajärvi, hvor Norges, Finlands og Sveriges grenser støter sammen, til Tanavassdraget (Rr. 342A). Arbeidene kontrolleres av Norge.

Norge og Finland organiserer og utfører i fellesskap arbeidene langs Tanavassdraget fra Rr. 342A til Rr. 343.

d I prinsippet bør kostnader som grenseoppgangen medfører fordeles likt på hvert land gjennom en lik fordeling av arbeidene. Refusjoner mellom landene bør en så langt mulig unngå. Den fordeling av arbeidene som er skissert ovenfor tilfredsstillende til en viss grad dette prinsipp. Unntak fra dette prinsipp skal skje etter overenskomst mellom den norske grenseoverkommisssæren og den finske grensekommisjon.

5. Grensekommisjonens myndighet

a Grensekommisjonen utferdiger i samråd med den finske grensekommisjon forskrifter og anvisninger for grenseoppgangens praktiske arbeid (røysbygging, skilting, rydding av grensegate, geodetiske arbeid, kartleggingsarbeid m.m.).

b Grensekommisjonen stiller til rådighet nødvendig teknisk personell og arbeidshjelp.

c Grensekommisjonen inspiserer og godkjenner det utførte arbeidet.

- d Hvis tidligere grensedokumenter og merking gir grunn til tvil om grensen i marka, eller hvis det under grenseoppgangen fremkommer viktige grunner som tilsier en endring av grensen i et bestemt område, skal grenseoverkommisæren, etter at saken er drøftet med den finske grensekommisjon, forelegge saken med forslag til løsning for Utenriksdepartementet. Grenseoppgangen for øvrig bør ikke oppholdes av slike saker.

- e Grensekommisjonen godkjenner og underskriver grenseoppgangens dokumenter. Underskriving skal senest skje innen første halvår av år 2001.

6. Avslutning av grenseoppgangen

Grenseoppgangen anses for å være avsluttet når dokumenter vedrørende grenseoppgangen er levert til Det kongelige norske Utenriksdepartement.

TEKNISK INSTRUKS

for den norske grensekommisjon ved oppgangen av riksgrensen Norge - Finland
2000

1. MERKING AV GRENSEN

Grensen skal i marka være merket på en entydig måte. I alminnelighet vil merkingen bestå av riksrøys, utliggere, skilt og uthugget grensegate i skog.

1.1 Begreper

Riksrøys: Røys som ved tidligere og denne grenseoppgangen gis betegnelsen riksrøys i grensemerkeprotokollen. Riksrøysene definerer grensen på land. Grensen går i rett linje mellom to etterfølgende riksrøys. Ny riksrøys skal stå på rettlinjen mellom de nærmeste eksisterende riksrøysene, dog anses ny riksrøys for å stå på rettlinjen hvis avviket er mindre enn 1 m fra rettlinjen. Størrelsene på riksrøysene varierer, men nye riksrøys skal bygges i svak konisk form med bunndiameter 2 m og middelhøyde 1,40 m og forsynes med hjertestein med nummer, byggeår og kongemonogram på norsk side og nummer, byggeår og tekst "Suomi" på finsk side. I nærheten av riksrøysene kan det ligge retningsvisere.

Utligger: Røys med hjertesten, men ikke definert som et brekkpunkt. Utliggeren er et hjelpemiddel som står på rettlinjen mellom eksisterende riksrøys for å klargjøre grenselinjen. En utligger defineres å stå på grenselinjen hvis den avviker mindre enn 1 m fra rettlinjen. Avstanden til nærmeste riksrøys skal fortrinnsvis ikke overstige 500 m. Nye utliggere bygges i svak konisk form med bunndiameter 1 m og middelhøyde 0,75 m.

Grenselinje: Rettlinjen mellom to etterfølgende riksrøys.

1.2 Restaurering av eksisterende riksrøys utliggere

Eksisterende riksrøys skal restaureres ved behov. Hvis ny hjertestein må settes opp, graveres på norsk side inn Kongens monogram og årstallet "2000", på finsk side "Suomi" og årstallet "2000", samt riksrøysas nummer på begge sidene.

Riksrøyser oppført og beskrevet under tidligere grenseopp ganger, skal fortrinnsvis beholde sin plass. Skulle en røys være helt forsvunnet, skal den gjenoppbygges på den gamle plass så nøyaktig som dette lar seg gjøre etter tidligere grensedokumenter. Er en riksrøys utsatt for belastende naturforhold kan den flyttes. Riksrøys som ombygges skal fortrinnsvis gis samme størrelse og form som den gamle riksrøys.

Ved alle riksrøyser skal det være to sikringsbolter (messingbolter) i fjell eller jordfast stein utenfor røysa. Avstand og retning fra røysas sentrum til sikringsboltene måles og angis i grensemerkebeskrivelsen. Målingene orienteres.

Utliggere som ikke ligger i rettlinjen mellom de nærmeste røysene, skal flyttes til rettlinjen eller fjernes.

Utliggere som ligger mer enn 500 m fra nærmeste riksrøys bør eventuelt søkes erstattet med en ny riksrøys.

Gravingene på alle eksisterende hjertesteiner skal være tydelige, og renses og svartmales deretter. Den øvre halvdel og toppflaten av riksrøyser og utliggere skal være rensed og gulmalt.

Finner grensekommisjonene under grenseopp gangen røyser eller liknende merker i grensens nærhet som ikke er omtalt som gyldige grensemerker i dokumentene fra de tidligere grenseopp gangene, og som avviker fra grenselinjen, bør disse røysene fjernes, hvis de ikke er oppført for å dekke et annet legitimt behov.

1.3 Nye riksrøyser og utliggere

Nye riksrøyser kan settes opp mellom eksisterende riksrøyser for å tilstrebe at det i klarvær overalt sees fra en riksrøys/utligger til den neste, eller hvor det av andre grunner finnes påkrevd. Slike grunner kan være at større ferdselsveier krysser grensen, at det er særlig stor avstand mellom eksisterende grensemerker o.l. Unntaksvis kan brukes utliggere, hvis avstanden til nærmeste riksrøys ikke overstiger 500 m.

Om nye riksrøysers beskaffenhet gjelder følgende:

- a) Det skal påses at røysa er oppført, eventuelt forsterket med betong eller jernbinding, slik at den kan motstå særlige påkjenninger (issprenging o.l.).
- b) Stedet for ny riksrøys merkes ved å sette inn en messingbolt sentrisk under røysa og dessuten to sikringsbolter (messing) i nærheten av røysa.

Nye riksrøysere og utliggere forsynes med hjertestein. På nye riksrøysers hjertestein graveres på norsk side Kongens monogram, årstallet "2000" og røysas nummer, på finsk side "Suomi", årstallet "2000" og røysas nummer. Gravingene svartmales.

Nummereringen skal skje etter samme prinsipp som ved grenseoppgangen i 1950, eventuelt med tilføyelse av liten bokstav etter nr. og stor bokstav (f.eks. 316, 316a, 316b, 316A, 316Aa, 316Ab, 316B, 316Ba osv.). Ny riksrøys får følgelig nummer i forhold til nummer for nærmest foregående eksisterende riksrøys regnet i retning fra treriksrøysa i Golddajávri/Koltajärvi mot treriksrøysa på Krokfjellet/Muotkevárri.

Utliggers hjertestein skal på norsk side ha inngravingen "N" og årstallet "2000" og på finsk side "S" og årstallet "2000". Inngravingene svartmales. Ny utligger får nummer i forhold til nummer for nærmest foregående eksisterende riksrøys eller utligger regnet i retning fra treriksrøysa i Golddajávri/Koltajärvi mot treriksrøysa på Krokfjellet/Muotkevárri.

Den øvre halvdel og toppflaten av riksrøysene og utliggere skal gulmales.

1.4 Rydding av grensegaten

Det skal være fri sikt i grensegaten.

Grensegaten skal ryddes i 5 m's bredde overalt hvor det er skog, slik at det ryddes et belte på 2,5 m på begge sidene av grenselinjen.

Hvor grensen går over land, skal ryddingen skje ut fra den utstikkede rettlinjen mellom to på hverandre følgende riksrøysere, dog slik at den ryddede grensegate anses for å gå

rettlinjet mellom røysene hvis dens midtlinje avviker mindre enn en meter fra rettlinjen mellom riksrøysene.

Hvor grenselinjen følger vassdrag hvis middelbredde er mindre enn 5 m skal det i utgangspunktet ikke hogges grensegate. Dersom grensekommisjonen likevel finner det formålstjenlig hugges grensegate til omtrent 5 m's bredde likt fordelt på begge sider av vassdragets djupål eller dets midtlinje hvis det ikke finnes noen utpreget djupål. En utjevning må kunne finne sted hvis vassdraget går i små svinger. I slike tilfelle skal kanten av grensegaten ikke være nærmere vassdragets djupål (eventuelt midtlinje) enn 1 m.

Vegetasjon som overstiger 0,5 meters høyde skal fjernes. Lyng og små busker som ikke kan vokse vesentlig over 0,75 meters høyde kan spares.

Alle felte trær og eventuelt nedfall bør fjernes fra grensegaten.

1.5 Andre former for grensemerking

Ved mindre veier og større stier som krysser riksgrensen, samt langs Tanavassdraget, kan det settes opp skilt for tydeliggjøring av grensen.

1.6 Rettlinjen mellom grensens brekkpunkter

Alle eksisterende riksrøyser betraktes som brekkpunkter. Eventuell stikning av rettlinjen skal skje med teodolitt eller annen teknologi som gir samme nøyaktighet.

2. OPPMÅLING AV GRENSEN

Ved bygging av nye riksrøyser og utliggere skal koordinater og høyder for disse bestemmes. Ved grenseoppgangen i 1975-76 ble riksrøyser og utliggere geodetisk bestemt. Målingene gjort ved 1975-76 grenseoppgangen skal brukes som utgangspunkt ved overgang til et nytt koordinatsystem. Riksrøysenes og utliggernes koordinater skal bestemmes i UTM Euref89.

De to land skal iaktta følgende instruksjoner på sitt avsnitt for oppmålingsarbeidet og for behandlingen av oppmålingsmaterialet:

2.1 Koordinat- og høydesystem

Koordinater skal angis i dokumentene som plankoordinater i system UTM Euref89. I tillegg skal koordinatene oppgis i det finske nasjonale koordinatsystem for bruk i finsk kartleggingsarbeid.

Høyder skal angis i dokumentene både i forhold til det norske NN54-systemet og til det finske N60-systemet.

2.2 Målinger

En tar utgangspunkt i eksisterende observasjoner fra grenseoppgangen 1975 - 76 når de geodetiske posisjonene for grensemerkene skal bestemmes. Disse observasjonene suppleres med GPS bestemming av sentrale brekkpunkt i grenselinjen.

Observasjonene skal fortrinnsvis utføres i best egnet sikringsbolt for GPS måling (vurdering av stabilitet og horisont). Instrumentets høyde over bolt skal bestemmes med en nøyaktighet på 1 mm.

Utfyllende GPS måling skal tilstrebes utført i samsvar med de målemetoder og de nøyaktighetskrav som for øvrig brukes for tilsvarende landsomfattende målinger i hvert land.

2.3 Innmåling av nye sikringsbolter

I den trekant som dannes av sikringsboltene og riksrøys/utliggers sentrum skal alle sider måles med målebånd (avlesning i mm). Dessuten skal to av trekantens vinkler måles i to helsatser med tisekundsteodolitt med sirkelforskyvning mellom satsene. Sikringsboltene skal orienteres i forhold til en nærliggende riksrøys i to helsatser med teodolitt. Forskjellen mellom helsatsenes middeltall bør i alminnelighet ikke overstige 0,05^g.

2.4 Beregning av koordinater og høyder

Først beregnes koordinater og høyder for den sikringsbolt som er brukt som stasjonspunkt. Ut fra dette punkt beregnes koordinater og høyder til andre sikringsbolter og til røysas sentrum ved hjelp av innmålingsdata for sikringsbolter.

Sentreringskorreksjoner, atmosfæriske korreksjoner og reduksjonskorreksjoner bør beregnes ved å anvende internasjonalt gjeldende beregningsformler.

Koordinatene skal bestemmes ved utjevning etter minste kvadraters metode sammen med en pålitelighetsanalyse med utgangsverdier for eksisterende GPS målte stannettpunkt og nymålte GPS punkt.

2.5 Dokumenter

Koordinater og høyder for riksrøysene skal angis i grensemerkebeskrivelsen slik det er bestemt i pkt. 2.1.

Observasjonsprotokoll og utjevningsdata skal oppbevares ved Statens kartverk og ved det finske Lantmäteriverket.

2.6 Generelt

Måling, beregning og arkivering skal tilstrebes utført i samsvar med gjeldende praksis i de respektive land.

3. KARTLEGGING AV GRENSEN

Hele riksgrensen skal kartlegges og presenteres på ortofotokart (papirkart) og på CD-rom. Målestokken på kartene som dekker landegrensen skal være 1:50 000 og over Tanavassdraget 1:20 000.

3.1 Flyfotografering

Grensen skal flyfotograferes i billedmålestokk 1:30 000.

3.2 Produksjon av ortofotokart og CD-rom

Kartene skal produseres i system UTM Euref89 (naturlig sone). Grensen skal presenteres kartbladvis på CD-rom. Sammen med kartene over Tanavassdraget skal det også lages en holmliste som skal vise hvilket land holmen tilhører og andre vesentlige opplysninger.

3.3 Innholdet av kart

Grenselinje, riksrøys, utliggere, røysnummer, utvalgte navn, rutenett og andre temaer som er nødvendige for presentasjon av grensen.

3.4 Generelt

Arkivering av kartmateriale utføres i samsvar med gjeldende praksis i de respektive land.

Hvert lands regelverk for opphavsrett til kartdata gjelder.

Arbeidsoppgave	Konklusj./Tiltak/ Orientering (K/T/O)	Ansvar	Tid for avklaring
Målsettingen for grenseoppgangen; ♦ hvilke oppgaver skal vektlegges med hensyn til: - offisiell dokumentasjon - den fysiske grensa og merking - grensa for allmenheten	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Ta standpunkt til prinsipielle tekniske spørsmål som: - fordeling av avsnitt - grensegatas bredde - nye målinger og kartlegginger	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Oversikt over eksisterende materiale (<i>fremleggelse</i>) -grensedokumentasjon -kartmateriale -historisk materiale	<i>O</i> <i>O</i> <i>O</i>	SK/LMV SK/LMV SK/LMV	Desember 1997 Desember 1997 Desember 1997
Synfaring av hele grensen ved bruk av helikopter	<i>T</i>	SK/LMV	August 1998
Avklare hvilket arbeid som skal gjøres på grensa ♦ over land: -skal det bygges nye røyser -reparasjoner -rydding av grensegate -utstikking av grensegate -kartlegging, og i hvilket omfang -koordinatbestemming ♦ i Tana vassdraget: - fordeling og organisering av arbeidet - flyfotografering - metoder - kartlegging, koordinatbest.	<i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i> <i>K</i>	SK/LMV	August 1998
Når skal de respektive lands feltarbeid utføres (må knyttes til budsjett-/bevilgningsrutinene i de respektive lands UD)	<i>K</i>	SK/LMV	August 1998
Utarbeide instruks for grensekommisjonene	<i>K</i>	SK/LMV	Januar 1999
Utarbeidelse av teknisk instruks for arbeidet	<i>K</i>	SK/LMV	Januar 1999
Oppnevning av grensekommisjoner	<i>K</i>	UDN/UDF	April 1999

REFERAT

Møte for den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted: Lantmåteriverket, Helsingfors
Tidspunkt: 11.05.1999

Til stede

Fra Norge	Kartverksjef Direktør Landdivisjonen Forvaltningsansvarlig	Knut Ole Flåthen Anders Evanger Trond Olav Vassdal
Fra Finland	Generaldirektør Generalmajor Lantmåteriråd Overingeniør	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tättilä

1 Åpning

Generaldirektør Ratia ønsket den norske delegasjonen velkommen og åpnet møtet.

Det var enighet om å følge agendaen for møtet, vedlegg 1.

2 Orientering om kommisjonenes utnevning

Finlands President hadde 22. april 1999 utnevnt en kommisjon for grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000. Kommisjonens leder er generaldirektør Jarmo Ratia, og som medlemmer ble utnevnt lantmåteriråd Risto Nuuros, overingeniør Pekka Tättilä og generalmajor Matti Sandqvist.

Den norske kommisjonen er ikke utnevnt. Dette vil skje i statsråd den nærmeste fremtid. Det ble derfor poengtert fra Knut O. Flåthen at den norske delegasjonen ikke hadde myndighet til å ta beslutninger på vegne av en fremtidig utnevnt norsk kommisjon.

3 Fremleggelse av godkjente instruksjoner for kommisjonene

Finlands utenriksminister har godkjent instruksene for grenseoppgangen av riksgrensa mellom Finland og Norge i år 2000. Instruksene ble godkjent i henhold til forslaget fra den finske kommisjonen og den norske arbeidsgruppa.

Det norske Utenriksdepartement har ikke godkjent instruksene foreløpig. Det vil først skje etter at Utenriksdepartementet ved kongelig resolusjon får formalisert sine fullmakter for grenseoppgangen.

4 Arbeidsoppgaver for grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

Tättilä la frem en oversikt over arbeidsoppgavene ved grenseoppgangen. Den inneholdt også et forslag til fordeling av arbeidene, vedlegg 2.

5 Feltarbeid sommeren 1999

- **planlagt finsk arbeid**
- **planlagt norsk arbeid**

Etter en diskusjonsrunde ble møtedeltagerne enig om en fordeling av arbeidsoppgavene og en foreløpig tidstabell for disse.

5.1 Skjøtselsarbeid på grensa

- Finland utfører arbeidet på avsnittet fra treriksrøysa ved Golddajávri til riksroys 342A (vestre avsnitt). Arbeidet vil bli utført av Gränsbevakningen i løpet av sommeren 1999. Avhengig av værforhold og arbeidskraft vil eventuelt gjenstående arbeid bli sluttført sommeren 2000.
- Det norske arbeidet vil foregå på avsnittet fra riksroys 343 til treriksrøysa ved Muotkevárri (østre avsnitt). Arbeidet utføres i løpet av sommeren 1999 i ukene 25-29. Eventuelt gjenstående arbeid vil bli utført sommeren 2000.

5.2. Geodetiske målinger av utvalgte riksroyser

- Skal utføres i løpet av sommeren 1999 på de samme avsnittene som skjøtselsarbeidet vil foregå. Arbeidet på finsk avsnitt vil bli utført i løpet av ukene 33-34, og på norsk avsnitt i ukene 26-27.

5.3. Signalering og passpunktmålinger for flyfotograferingen

- Hvert land skal i løpet av sommeren 1999 signalere og passpunktmåle det enkelte lands landområder langs hele grensa. Finland utfører arbeidet i løpet av ukene 27-28, og Norge i løpet av ukene 24-25 (Tana) og 26-27 (arbeidet langs landegrensa vil bli utført i forbindelse med de geodetiske målingene).

5.4. Flyfotograferingen av grensa

- Vil bli utført av et norsk firma for hele grensa i løpet av sommeren 1999 i perioden uke 30 - 34 avhengig av været.

5.5. Produksjon av ortofotobilder

- Skal utføres i Finland for hele grensa i løpet av vinteren 1999-2000. Dias fra Norge leveres til Lantmäteriverket i Finland for ortofotoproduksjon der.

Det ble besluttet at arbeidsoppgavene 6 - 10 i vedlegg 2 skal fordeles og utføres i fellesskap av begge kommisjonene i henhold til den foreløpige tidstabellen i vedlegg 2. Utfyllende planer og tidstabeller for disse arbeidsoppgavene skal utarbeides etter sommerens feltarbeid.

Det ble poengtert at de respektive kommisjonene skal overvåke arbeidet som utføres av den andre part, og at en kan besøke hverandres arbeidsområder når som helst.

6 Diverse

Det var enighet om at en pressmelding skal utarbeides og sendes ut etter at den norske kommisjonen er offisielt utnevnt. Tätilä og Vassdal skal utarbeide forslag til pressemelding.

7 Neste møte.

Neste møte skal holdes 01. mars 2000 i Norge, Oslo.

8 Avslutning av møtet

Generaldirektør Jarmo Ratia takket på vegne av den finske kommisjonen, og fremhevet den vennlige atmosfæren som hadde kjennetegnet møtet.

Kartverksjef Knut Ole Flåthen takket på vegne av den norske delegasjon.

Jarmo Ratia
Leder for den finske grensekommisjon

Knut Ole Flåthen
Kartverksjef

AGENDA

Vedlegg 1

Møte for den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted Lantmåteriverket, Helsinki
Dato 11.05.1999

- 1   Åpning**
- 2   Orientering om kommisjonenes utnevning**
- 3   Fremleggelse av godkjente instruksjoner for kommisjonene**
- 4   Arbeidsoppgaver for grenseoppgangen Norge - Finland år 2000**
- 5   Feltarbeid sommeren 1999**
  - planlagt finsk arbeid**
  - planlagt norsk arbeid**
- 6   Diverse**
- 7   Neste møte**
- 8   Avslutning av møtet**

Grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

ARBEIDSOPPGAVER / FORSLAG TIL FORDELING AV OPPGAVENE

- 1. Skjøtselsarbeid, sommeren 1999, sommeren 2000**
  - Finland på avsnittet fra treriksrøysa ved Golddajávri til riksrøys 342A (vestre avsnitt).
  - Norge på avsnittet fra riksrøys 343 til treriksrøysa ved Muotkevárri (østre avsnitt).
- 2. Geodetiske målinger av utvalgte riksrøys, sommeren 1999**
  - Skal utføres på de samme avsnittene som skjøtselsarbeidet vil foregå.
- 3. Signalering og passpunktmåling for flyfotograferingen, sommeren 1999**
  - Hvert land skal signalere og passpunktmåle det enkelte lands landområder langs hele grensa.
- 4. Flyfotograferingen av grensa, sommeren 1999**
  - Et norsk flyfotofirma, Fjellanger Widerøe, skal stå for fotograferingen av hele grensa.
- 5. Produksjon av ortofotobilder, vinteren 1999-2000**
  - Hele produksjonen skal utføres av det finske Lantmäteriverket.
- 6. Utarbeide forslag til grenselinje i Tanavassdraget, vinteren 1999-2000**
- 7. Feltarbeid i forbindelse med utarbeiding av forslag til grenselinje i Tanavassdraget, sommeren 2000**
- 8. Sluttinspeksjon av riksgrensa, høsten 2000**
- 9. Utarbeiding av grensedokumentene for grenseoppgangen, høsten 2000, vinteren 2001**
- 10. Avslutning av grenseoppgangen, senest 30. juni 2001**

Det ble besluttet at arbeidsoppgavene 6-10 skal utføres i fellesskap. Enkeltoppgaver innenfor disse arbeidsoppgavene skal fordeles slik at det gir en så lik kostnadsfordeling som praktisk mulig. Utfyllende planer og tidstabeller for disse arbeidsoppgavene skal utarbeides etter sommerens feltarbeid.

REFERAT

Møte for den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted: Gardermoen
Tidspunkt: 10.03.2000

Til stede

Fra Norge	Grenseoverkommisssær Grensekommisssær Sekretær i Norsk grensekommisjon	Knut Ole Flåthen John Hugh Naustdal Trond Olav Vassdal
Fra Finland	Generaldirektør Generalmajor Lantmäteriråd Overingeniør	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä

1 Åpning

Grenseoverkommisssær Knut O. Flåthen ønsket den finske grensekommisjonen velkommen og åpnet møtet.

Det var enighet om å følge agendaen for møtet, vedlegg 1.

2 Referat fra møtet 11.05.99

Det ble bemerket at det i referatet står at neste møte skulle holdes i Hønefoss 01.03.99. På grunn av møtekollisjon måtte møtet utsettes til i dag 10.03.2000. Referatet ble gjennomgått og godkjent. Grenseoverkommisssær Knut O. Flåthen og leder for den finske kommisjonen, Generaldirektør Jarmo Ratia, underskrev hver sine to originaleksemplarer for videresending til de respektive utenriksdepartement.

3 Endring av sammensettingen av den norske kommisjonen

Den norske grensekommisjonen ble utnevnt i brev fra Utenriksdepartementet datert 26.05.99. Grunnet Anders Evangers overgang til annen stilling i Kartverket gikk han ut av grensekommisjonen med virkning fra 14. januar 2000, og fra samme dato overtok den nye direktøren for Landdivisjonen, John Hugh Naustdal, plassen som grensekommisssær.

4 Statusoversikt

Vedlegg 2 ble gjennomgått punkt for punkt.

Skjøtselsarbeidet: På finsk avsnitt fra treriksøysa ved Golddajávri til riksrøys 342A er alt skjøtselsarbeidet ferdig bortsett fra 14 riksrøyser i Kilpisjärvi området som ikke ble malt på grunn av dårlig vær. Den finske gränsbevakningen vil utføre arbeidet sommeren 2000. På norsk avsnitt fra riksrøys 343 til treriksøysa ved Muotkevárri ble skjøtselsarbeidet ferdig i 1999.

Geodetiske målinger: Både på norsk og finsk side av grensen ble de geodetiske målingene ferdig. Beregningsarbeidet er påbegynt og skal på norsk side være ferdig til mai 2000 og på finsk side til september 2000.

Signalering og passpunktmåling: Alt arbeidet ble gjennomført i henhold til planen. Men på grunn av dårlig vær ble grensen ikke flyfotografert. Det betyr at passpunktene må kontrolleres før fotografering i år 2000. Rapport skal leveres kommisjonene umiddelbart etter at kontroll er gjennomført.

Flyfotografering av grensa: Kunne ikke gjennomføres på grunn av dårlig vær, og er utsatt til sommeren år 2000.

Produksjon av ortofotobilder: På grunn av at det ikke ble noe av flyfotograferingen må dette arbeidet utsettes til senhøsten 2000.

Utarbeide forslag til grenselinje i Tanavassdraget: Kan ikke gjøres før flyfotograferingen er gjennomført og ortofotoene er produsert. Arbeidet er derfor utsatt til vinteren 2000/2001. Utføres av hvert land for seg før representanter for grensekommisjonene møtes og diskuterer seg frem til en anbefaling.

Feltarbeid i forbindelse med utarbeiding av forslag til grenselinje i Tanavassdraget: Arbeidet utsettes til sommeren 2001. Områder der grensen er usikker oppsøkes, og grenseforløpet søkes avklart

5 Arbeidsoppgaver for grenseoppgangen Norge – Finland år 2000

Med utgangspunkt i vedlegg 2 ble det gitt en orientering om hvilke arbeidsoppgaver som står igjen. En plan for videre arbeid ble vedtatt, vedlegg 3.

6 Feltarbeid sommeren 2000

- Ved Kilpisjärvi/Ráisduottarháldi området skal den finske gränsbevakningen kontrollere og male 14 riksrøyser.
- Historiske grensemerker langs Tanavassdraget på norsk og finsk side vil bli innmålt med GPS og markert med gulmaling rundt merkene. Utføres av Pekka Tätilä.
- Før flyfotograferingen skal passpunktene kontrolleres. Utføres med helikopter så snart snøen er smeltet (juni/juli).
- Flyfotografering av hele grensen.

7 Spesifikasjon for grensekart, protokoll og grensemerkebeskrivelse

- Pekka Tätilä la frem et eksempelkart i målestokk 1:20 000. Forslag til spesifikasjon for riksgrensekartet ble gjennomgått og godkjent. Omarbeidet forslag til spesifikasjon for riksgrensekartet, vedlegg 4.
- Spesifikasjon for protokollen ble gjennomgått, og ansvarsfordeling og tidspunkt for ferdiggjøring ble klarlagt. Omarbeidet forslag til spesifikasjon, vedlegg 5.
- Grensemerkebeskrivelsesprotokollens innhold ble gjennomgått og godkjent. Det ble besluttet at det skulle lages en grensemerkebeskrivelse hvor originaldata skal

importeres direkte inn i de aktuelle cellene. Omarbeidet forslag til spesifikasjon, vedlegg 6.

8 Neste møte

Neste møte skal holdes tirsdag 20. mars 2001 i Helsinki.

9 Avslutning av møtet

Grenseoverkommisær Knut Ole Flåthen takket for et hyggelig møte, og uttrykte tilfredshet over det gode samarbeidet som preger grenseoppgangsarbeidet.

Generaldirektør Jarmo Ratia takket på vegne av den finske grensekommissjonen.

Jarmo Ratia
Leder for den finske grensekommissjon

Knut Ole Flåthen
Den norske grenseoverkommisær

AGENDA

Møte for den alminnelige grenseoppgangen mellom Norge og Finland i år 2000

Sted   Gardermoen, Norge
Dato   10.03.2000

- 1   Åpning**
- 2   Referat fra møtet 11.05.99**
- 3   Endring av sammensettingen av den norske kommisjonen**
- 4   Statusoversikt**
- 5   Arbeidsoppgaver for grenseoppgangen Norge – Finland år 2000**
- 6   Feltarbeid sommeren 2000**
- 7   Spesifikasjon for grensekart, protokoll og grensemerkebeskrivelse**
- 8   Neste møte**
- 9   Avslutning av møtet**

Grenseoppgangen mellom Norge og Finland år 2000

ARBEIDSOPPGAVER - STATUS

	Arbeidsoppgave	Status
1	Skjøtselsarbeid, sommeren 1999, sommeren 2000 - Finland på avsnittet fra treriksøysa ved Golddajávri til riksøys 342A (vestre avsnitt). - Norge på avsnittet fra riksøys 343 til treriksøysa ved Muotkevárri (østre avsnitt).	- Står igjen feltarbeid ved 14 riksøyer i Kilpisjärvi området sommeren 2000. - Ble ferdig sommeren 1999.
2	Geodetiske målinger av utvalgte riksøyer, sommeren 1999 - Skal utføres på de samme avsnittene som skjøtselsarbeidet vil foregå.	- Ble ferdig sommeren 1999. Utjevningsberegning ferdig sommeren 2000.
3	Signalering og passpunktmåling for flyfotograferingen, sommeren 1999 - Hvert land skal signalere og passpunktmåle det enkelte lands landområder langs hele grensa.	- Ble ferdig sommeren 1999. Passpunktene må kontrolleres pr helikopter juni/juli 2000.
4	Flyfotograferingen av grensa, sommeren 1999 - Et norsk flyfotofirma, Fjellanger Widerøe (FW), skal stå for fotograferingen av hele grensa.	- På grunn av dårlig vær ble det ikke fotografert i 1999. FW har bekreftet at de vil utføre fotograferingen i 2000 i henhold til opprinnelig avtale. Ønskelige fotograferingstidspkt.: Tana – juni/juli Østre avsnitt – juni/juli eventuelt juli Vestre avsnitt – juli/august
5	Produksjon av ortofotobilder, vinteren 1999-2000 - Hele produksjonen skal utføres av det finske Lantmåteriverket.	- Arbeidet utsatt til vinteren 2000/2001 med Lantmåteriverket som produsent.
6	Utarbeide forslag til grenselinje i Tanavassdraget, vinteren 1999-2000 - Utføres i hvert land ved hjelp av ortofotobildene. Representant fra hvert land møtes og blir enige om et felles forslag.	- Utsatt til vinteren 2000/2001.
7	Feltarbeid i forbindelse med utarbeiding av forslag til grenselinje i Tanavasdraget, sommeren 2000 - Vanskelige tilfeller klarlegges ved feltarbeid, og legges frem for kommisjonene.	- Utsettes til sommeren 2001. Bruk av helikopter vil bli prøvd.

8	Sluttinspeksjon av riksgrensa, høsten 2000 - utføres med helikopter, oppsøker bestemte steder langs grensa. Eventuelle vanskelige tilfeller i Tana oppsøkes, treriksrøysa mot Sverige inspiseres sammen med svenske myndighetspersoner.	- Utsettes til tidlig høst 2001, utføres i tråd med opprinnelig plan.
9	Utarbeiding av grensedokumentene for grenseoppgangen, høsten 2000, vinteren 2001 - Et kontinuerlig arbeid. Kart og CD-rom produseres ferdig etter at feltarbeidet er avsluttet.	- Utarbeides fortløpende i henhold til vedtatte spesifikasjoner. Kart og CD-rom produseres ferdig høsten 2001 etter at feltarbeidet er avsluttet.
10	Avslutning av grenseoppgangen, senest 30. juni 2001	- Utsettes til desember 2001

Det ble besluttet at arbeidsoppgavene 6-10 skal utføres i fellesskap. Enkeltoppgaver innenfor disse arbeidsoppgavene skal fordeles slik at det gir en så lik kostnadsfordeling som praktisk mulig.

Vedlegg 3

Grenseoppgangen mellom Norge og Finland år 2000

PLANLAGTE ARBEIDSOPPGAVER

	Arbeidsoppgave
1	Skjøtselsarbeid, sommeren 2000 - På finsk avsnittet fra treriksrøysa ved Golddajávri til riksrøys 342A (vestre avsnitt) står det igjen 14 riksrøysen i Kilpisjärvi området sommeren 2000.
2	Beregning av geodetiske målinger av utvalgte riksrøysen og passpunkter, vår/sommer 2000 - Beregningsarbeidet på norsk side skal være ferdig i mai 2000. Fra finsk side vil arbeidet være ferdig i september 2000.
3	Kontroll av signalerte passpunkt, juni/juli 2000 - Passpunktene ble signalert i 1999, men flyfotograferingen ble ikke gjennomført på grunn av dårlig vær. Passpunktene må derfor kontrolleres pr helikopter juni/juli 2000. Hvert land kontrollerer passpunkt på sine landområder.
4	Flyfotograferingen av grensa, sommeren 2000 Det norske flyfotofirmaet, Fjellanger Widerøe har bekreftet at de vil utføre fotograferingen i 2000 i henhold til opprinnelig avtale inngått for fotograferingen i 1999. Ønskelige fotograferingstidspkt.: Tanavassdraget – juni/juli Østre avsnitt – juni/juli eventuelt juli Vestre avsnitt – juli/august
5	Produksjon av ortofotobilder, senhøsten-2000

	- Hele produksjonen skal utføres av det finske Lantmäteriverket innen desember 2000.
6	Utarbeide forslag til grenselinje i Tanavassdraget, februar 2001 - Forslag utarbeides i hvert land på grunnlag av ortofotobildene. Representant fra hvert land møtes og blir enige om et felles forslag. Skal presenteres på neste møte 20. mars 2001.
7	Feltarbeid i forbindelse med utarbeiding av forslag til grenselinje i Tanavassdraget, sommeren 2001 - Vanskelige tilfeller som ikke kan avklares ved hjelp av tolking av ortofotobildene klarlegges ved feltarbeid, og legges frem for kommisjonene. Bruk av helikopter vil bli vurdert.
8	Sluttinspeksjon av riksgrensa, uke 32 2001 - Utføres med helikopter, oppsøker bestemte steder langs grensa. Eventuelle vanskelige tilfeller i Tanavassdraget oppsøkes. Treriksroya mot Sverige inspiseres sammen med svenske myndighetspersoner og protokoll settes opp.
9	Utarbeiding av grensedokumentene for grenseoppgangen, november 2001 - Utarbeides fortløpende i henhold til vedtatte spesifikasjoner. Kart og CD-rom produseres ferdig høsten 2001 etter at feltarbeidet er avsluttet.
10	Avslutning av grenseoppgangen, senest desember 2001

Det ble besluttet at arbeidsoppgavene 6-10 skal utføres i fellesskap. Enkeltoppgaver innenfor disse arbeidsoppgavene skal fordeles slik at det gir en så lik kostnadsfordeling som praktisk mulig.

Vedlegg 4

Grenseoppgangen mellom Norge og Finland år 2000

SPESIFIKASJON FOR RIKSGRENSEKARTET

Målestokk	Land 1 : 50 000, Tanavassdraget 1 : 20 000
Stripebredde	1,5 km x 2 - Vil variere etter den informasjonen som en vil ha med, og i forhold til passpunktens plassering slik at målestokk og høyde er OK. - Kan bruke flystripene som utgangspunkt og ta med det arealet som har rett målestokk og høyde.
Datum	UTM Euref89, utvidet sone 35.
Antall kartblad	Med hensyn til overlappning får det finske Lantmäteriverket, som skal produsere kartene, fullmakt til å avgjøre dette utfra praktiske betraktninger.

Kartblad størrelse	Ramme 50x50 cm + 3 cm i tillegg, som ved forrige grenseoppgang.
Kartblad-innhold	<p>– overskrift (norsk- og finskspråklig)</p> <p>"Kart over riksgrensen mellom NORGE OG FINLAND Målestokk 1 : ?0 000 Blad ?."</p> <p>Kartta SUOMEN JA NORJAN välisestää valtakunnanrajasta Mittakaava 1 : ?0 000 Karttalehti ?."</p> <ul style="list-style-type: none"> - bladnummer oppe og nede til høyre - tegnforklaring (riksrøys, utligger, reingjerde m.m.) - målestokk med grafisk linjal - kartbladoversikt
Rutenett	1: 50 000 - 2 km 1: 20 000 - 1 km Koordinater ved rutenettkryss, venstre og øvre ramme
Navn	Bruke av de navnene som allerede ligger på norsk kartverk (1 : 50 000) og finsk kartverk (1 : 20 000) og supplere ved behov. Reglene i Lov om stadnamn legges til grunn med hensyn til rettskrivingen på norsk side. Alle samiske navn som brukes skal sendes Statens navnekonsulenter for samiske og finske navn ^v /Kaisa Rautio Helander for gjennomgang. Motsvarende skal samiske navn på finsk side gjennomgå av rette finske myndigheter.
Reingjerder	Bruker kun de dataene som vi får fra finsk og norsk reindriftsadministrasjon.
Høydekurver	Bruker automatisk genererte høydekurver. Ekvidistanse 30 meter, men Lantmäteriverket tester ut om det også er hensiktsmessig på de flate områdene av vidda.
Grense	- Grenserøys med nummer, utligger og grenselinje skal markeres på kartet.

Vedlegg 5

Grenseoppgangen mellom Norge og Finland år 2000

PROTOKOLL:

	Beskrivelse/innhold	Ansvar	Ferdig
1	<p>Framsida med kart</p> <ul style="list-style-type: none"> - satelittbildekart over nordkalotten der grensa Norge – Finland er markert. Det vurderes om det norske og finske flagget skal markere nasjonene - Overskrift "Riksgrensen mellom Norge og Finland" "Suomen ja Norjan välinen valtakunnanraja" 	Norge	Høst 2000

2	Tittelside "Grenseoppgangen Norge – Finland 2000. Hoveddokument. - Navn på deltagerne i den norske og finske grensekommisjonen - Bruke riksvåpnene.	Norge	Høst 2000
3	Innholdsliste	Norge/ Finland	November 2001
4	Grensetraktater og avtaler (bruker det som er brukt ved forrige oppgang, avskrift av protokoll) – Strømstadtraktaten - Konvensjon 14/2 mai 1826, grensa Norge –Russland - Deklarasjon av 1. juni/20. mai 1847, periodisk revisjon av grensa Norge-Russland - Protokoll for grensemerket ”Krokvjellet” 3. desember 1947 (Norge, Russland og Finland) - Protokoll for vedlikehold grensemerket på ”Krokvjellet” 7. februar 1953 - Overenskomst mellom kongeriket Norge og republikken Finland om skjøtselen av riksgrensa mellom de to land.	Norge Norge Norge Norge/ Finland Norge/ Finland Norge/ Finland	Juni 2000 Juni 2000 Juni 2000 Juni 2000 Juni 2000 Juni 2000
5	Tidligere grenseoppganger – oversikt og sammendrag (bruker det som er brukt ved forrige oppgang, avskrift av protokoll). – oppgangen 75-76	Finland	September 2000
6	Grenseoppgangen 2000 - Innledning : deklarasjon og avtale, oppnevning, godkjenning av instruks, målet med oppgangen, hva hadde en av bakgrunnsmateriale, feltarbeidet (når og hvor, rekognosering, ryddearbeid, passpunktmålinger, geodetiske målinger, transportmidler, utrustning, materiell, deltagere), grensa i Tanavassdraget, skjematisk oversikt som viser hvor mange riksrøyser som er bygd ved de ulike grenseoppgangene og kartskisse over grensa. – Møteprotokollene m/vedlegg	Norge/ Finland Norge/ Finland	November 2000 bortsett fra Tanavass- draget November 2001
7	Spesielle spørsmål - Nye riksrøyser, flytting av røyser, grensa i Tanavassdraget, historiske inskripsjoner langs Tanavassdraget, skilt, informasjonstiltak, grensa si framtidige skjøtsel	Finland/ Norge	Sept. 2001

Grenseoppgangen mellom Norge og Finland år 2000**GRENSEMERKEBESKRIVELSE**

(Den er tospråklig)

1. Framside med kart

- Satelittbildekart over nordkalotten der grensa Norge – Finland er markert. Det vurderes om det norske og finske flagget skal markere nasjonene.

- Overskrift "Riksgrensen mellom Norge og Finland"
"Suomen – Norjan valtakunnanraja"

2. Tospråklig tittelside

"Grenseoppgangen Norge – Finland 2000/ Suomen-Norjan rajankäynti 2000
Grensemerkebeskrivelser / Rajamerkkipöytäkirjat.

- Navn på deltagerne i Norges og Finlands grensekommisjon

3. Forord (finsk og norsk)

- Arbeidet med den geodetiske bestemmelsen av røysene sett i forhold til målsettingen (overgangen til Euref89)..

- hvorledes beregningen er gjort

- hva refererer koordinatene seg til (midt røys, fot røys, datum)

- hvor målingene og beregningene er arkivert

4. Beskrivelse av grensa (riksgrensens definisjon)

Eks.:

Treriksøysa	
Rr 294	Rett linje treriksøysa – Rr 294
Rr 294A	Rett linje Rr 294 – 294A

Rr 294B Utl 294 Bu	
Rr 294C	Rett linje Rr 294B – 294C

5. Grensemerkebeskrivelse (egen "spesifikasjon" neste side)

Data fra originalbasene skal importeres direkte inn i det enkelte grensemerkebeskrivelses arket.

Grenseoppgangen Norge – Finland 2000
Suomen-Norjan valtakunnanrajankäynti 2000

Grensemerkebeskrivelse

Rajamerkkipöytäkirja

Riksroys/utligger/skilt Rajapyykki/rajaviitta/ kyltti	305	Oppført Rakennusvuosi	1764	Navn Nimi			
Norsk kartblad 1:50 000 Norjal. kartalehti/	1733 IV	Finsk kartblad 1:20 000 Suomal. karttalehti	1842 06	Halti			
Koordinater/Koordinaatit				Høyde/Korkeus			
Markering Kohde	X	Y	System Järjestelmä	sone	H	syst./järj.	ref. h.
Røys Pyykki			Euref89	35	833,9	NN54	fot røys
Bolt S Varmistusp. S							
Bolt N Varmistusp. N							
Røys Pyykki			Kkj			N60	fot røys
Bolt S Varmistusp. S							
Bolt N Varmistusp. N							
Nærmeste grensemerke Viereisiin rajamerkkeihin			Hjertesteinens inskripsjon Merkinnät sydänkivessä				
Nr./N:o	Retning/Suunta (g)	Avstand/Etäisyys (m)	Finsk/Suomi		Norsk/Norja		
304	128,32	3131,6					
306	328,32	2828,9					
Arbeid utført ved denne oppgangen Tässä rajankäynnissä suoritettut työt:							
			Grensemerkets høyde Rajamerkin korkeus	1,3	Omkrets ved foten Pohjan ympärys	6,1	
Andre markeringer Muita merkkejä lähellä			Skisse/ varamerkkipiiros				
Utligger 108 m i retning riksroys 306 Rajaviitta 108 m pyykin 306 suuntaan							
Merknader Huomautuksia			Røysa er støypt i betong Pyykki on valettu betonista				

REFERAT

Møte for den alminnelige grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

Sted: Lantmåteriverket, Helsinki
Tidspunkt: 20.03.2001

Til stede

Fra Finland	Generaldirektør Generalmajor Overingeniør	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Pekka Tätälä
Fra Norge	Grenseoverkommisær Grensekommisær Sekretær i Norsk grensekommisjon	Knut Ole Flåthen John Hugh Naustdal Trond Olav Vassdal

1 Åpning

Generaldirektør Jarmo Ratia ønsket den norske grensekommisjonen velkommen og åpnet møtet.

Det var enighet om å følge agendaen for møtet, vedlegg 1.

2 Referat fra møtet 10.03.00

Referatet ble gjennomgått og godkjent. Leder for den finske kommisjonen, Generaldirektør Jarmo Ratia og grenseoverkommisær Knut O. Flåthen underskrev hver sine to original-eksemplarer for videresending til de respektive utenriksdepartement.

3 Statusoversikt

Statusoversikt ble gjennomgått (vedlegg 2).

4 Resterende arbeidsoppgaver for grenseoppgangen Norge – Finland 2000

De resterende planlagte arbeidsoppgavene ble gjennomgått (vedlegg 3). Det ble besluttet å holde avslutningsmøtet for grenseoppgangen i Norge 18. desember 2001.

5 Gjennomgang av forslag til grense i Tanavassdraget

I forkant av møtet var det utarbeidet et forslag til grense i Tanavassdraget for 19 av de 23 ortofotokartbladene over Tanavassdraget. Et utvalg av disse ortofotoene ble studert. Det ble gjennomgått eksempler på områder der en hadde kommet frem til flere tolkingsalternativ. Kommisjonene studerte også eksempler på hvorledes tolking av dypålen er gjort der elven er smal og der elven danner små sjøer, og i tillegg områder der elven transporterer mye sand. Det ble konkludert med at det var behov for å se nærmere på noen av disse stedene ved feltarbeidet til sommeren.

6 Sluttinspeksjon av riksgrensa

Det ble besluttet at sluttinspeksjonen skal starte opp mandag 30. juli 2001 ved Kilpisjärvi ved felles inspeksjon av treriksrøysa Norge – Finland – Sverige. Selve riksgrensen Norge - Finland vil bli inspisert i løpet av de to følgende dagene og planlegges avsluttet i Ivalo torsdag 2. august. Ved inspeksjonen vil det bli benyttet helikopter.

7 Skjøtselsavtale

Grenseprotokollen vil inneholde et forslag til ny skjøtselsavtale. Avtalen skal bygge på de prinsippene som er lagt til grunn for tidligere avtale, og som har vist seg formålstjenlig for å ivareta grensens skjøtsel og opprettholde grensemerkingen mellom de ordinære grenseoppgangene.

8 Neste møte

Neste møte skal holdes i forbindelse med sluttinspeksjonen i uke 31. Det skal settes opp en protokoll for felles inspeksjonen av treriksrøysa mellom Norge, Finland og Sverige.

9 Avslutning av møtet

Generaldirektør Jarmo Ratia takket for et konstruktivt møte, og uttrykte tilfredshet over det gode samarbeidet som preger grenseoppgangsarbeidet.

Grenseoverkommisssær Knut Ole Flåthen takket på vegne av den norske grensekommisjonen for god møteledelse og konstruktive bidrag fra de to kommisjonenes medlemmer.

Jarmo Ratia
Leder for den finske grensekommisjon

Knut Ole Flåthen
Den norske grenseoverkommisssær

AGENDA

Møte for den alminnelige grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

Sted   Lantmåteriverket, Helsinki
Dato   20.03.2001

- 1   Åpning**
- 2   Referat fra møtet 10.03.2000**
- 3   Statusoversikt**
- 4   Resterende arbeidsoppgaver for grenseoppgangen
Norge – Finland år 2000**
- 5   Gjennomgang av forslag til grense i Tanavassdraget**
- 6   Sluttinspeksjon av riksgrensa**
- 7   Skjøtselsavtale**
- 8   Neste møte**
- 9   Avslutning av møtet**

Grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

ARBEIDSOPPGAVER - STATUS

	Arbeidsoppgave	Status
1	Skjøtselsarbeid, sommeren 1999, sommeren 2000 - Finland på avsnittet fra treikersrøysa ved Golddajávri til riksroys 342A (vestre avsnitt). - Norge på avsnittet fra riksroys 343 til treikersrøysa ved Muotkevárri (østre avsnitt).	- Ble ferdig sommeren 2000. - Ble ferdig sommeren 1999.
2	Geodetiske målinger av utvalgte riksroyser, sommeren 1999 - Skal utføres på de samme avsnittene som skjøtselsarbeidet vil foregå.	- Ble ferdig sommeren 1999. Utjevningsberegning ferdig sommeren 2000 på norsk side, og årsskiftet 2000 – 2001 på finsk side.
3	Signalering og passpunktmåling for flyfotograferingen, sommeren 1999 - Hvert land skal signalere og passpunktmåle det enkelte lands landområder langs hele grensa.	- Ble ferdig sommeren 1999. Passpunktene ble kontrollert sommeren 2000 før flyfotograferingen.
4	Flyfotograferingen av grensa, sommeren 1999 - Et norsk flyfotofirma, Fjellanger Widerøe (FW), skal stå for fotograferingen av hele grensa.	- På grunn av dårlig vær ble det ikke fotografert i 1999. I en periode med godt flyfotograferingsvær sommeren 2000 hadde ikke FW disponibelt fly tilgjengelig. Derfor ble fotograferingen lagt til Flygfoto-centralen/Finske Lantmåteriverket. Den ble gjennomført 28–29/7 - 00.
5	Produksjon av ortofotobilder, vinteren 1999-2000 - Hele produksjonen skal utføres av det finske Lantmåteriverket.	- Utsatt til høsten 2000 – vinteren 2001. - Tanavassdraget planlagt ferdig i løpet av mars og landegrensa i løpet av april. Navn, rutenett, ramme, tekst m.m. legges inn samtidig.
6	Utarbeide forslag til grenselinje i Tanavassdraget, vinteren 1999-2000 - Utføres i hvert land ved hjelp av ortofotobildene. Representant fra hvert land møtes og blir enige om et felles forslag.	- Utføres vinteren 2000/2001 ved at en representant fra hvert land i fellesskap utarbeider et forslag til grense. Forslag til grense i Tanavassdraget basert på tolking av tilgjengelige ortofoto ble presentert på møtet.
7	Feltarbeid i forbindelse med utarbeiding av forslag til grenselinje i Tanavassdraget, sommeren 2000 - Vanskelige tilfeller klarlegges ved feltarbeid, og legges frem for kommisjonene.	- Utføres sommeren 2001. Bruk av helikopter vil bli vurdert.

8	Sluttinspeksjon av riksgrensa, høsten 2000 - utføres med helikopter, oppsøker bestemte steder langs grensa. Eventuelle vanskelige tilfeller i Tana oppsøkes. Treriksrøysa mot Sverige inspiseres sammen med svenske myndighetspersoner.	- Utsettes til uke 31 2001, utføres i tråd med opprinnelig plan.
9	Utarbeiding av grensedokumentene for grenseoppgangen, høsten 2000, vinteren 2001 - Et kontinuerlig arbeid. Kart og CD-rom produseres ferdig etter at feltarbeidet er avsluttet.	- Utarbeides fortløpende i henhold til vedtatte spesifikasjoner. Dokumentasjon i digital form (CD-rom) produseres høsten 2001 etter at feltarbeidet er avsluttet.
10	Avslutning av grenseoppgangen, senest 30. juni 2001	- Utsettes til desember 2001

Det ble besluttet at arbeidsoppgavene 6-10 skal utføres i fellesskap. Enkeltoppgaver innenfor disse arbeidsoppgavene skal fordeles slik at det gir en så lik kostnadsfordeling som praktisk mulig.

Grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

RESTERENDE PLANLAGTE ARBEIDSOPPGAVER

Arbeidsoppgaver	
1	Produksjon av ortofotobilder, vinteren 2000/2001 - Tanavassdraget blir ferdig i løpet av mars. Landegrensen skal være ferdig i løpet av april 2001.
2	Utarbeide forslag til grenselinje i Tanavassdraget, februar 2001 - Forslag utarbeidet i fellesskap og presentert på møte 20. mars 2001(4 kartblad gjenstår).
3	Feltarbeid i forbindelse med utarbeiding av forslag til grenselinje i Tanavassdraget, sommeren 2001 - Vanskelige tilfeller som ikke kan avklares ved hjelp av tolking av ortofotobildene klarlegges ved feltarbeid. Bruk av helikopter vil bli vurdert.
4	Sluttinspeksjon av riksgrensa, uke 31 2001 - Utføres med helikopter, oppsøker bestemte steder langs grensa. Eventuelle vanskelige tilfeller i Tanavassdraget oppsøkes. Treriksrysa mot Sverige inspiseres sammen med svenske myndighetspersoner og protokoll settes opp. Sluttinspeksjonen avsluttes med et omforenet forslag til grense for hele riksgrensen Norge – Finland. Forslaget legges frem for de respektive utenriksdepartement.
5	Utarbeiding av grensedokumentene for grenseoppgangen, november 2001 - Utarbeides fortløpende i henhold til vedtatte spesifikasjoner. Dokumentasjon i digital form produseres ferdig høsten 2001 etter at feltarbeidet er avsluttet.
6	Avslutning av grenseoppgangen, senest desember 2001

Arbeidsoppgavene 2-6 skal utføres i fellesskap. Enkeltoppgaver innenfor disse arbeidsoppgavene skal fordeles slik at det gir en så lik kostnadsfordeling som praktisk mulig.

REFERAT

Møte for den alminnelige grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

Sted: Kilpisjärvi/ Ivalo
Tidspunkt: 30.07.01/ 02.08.01

Til stede:

Fra Finland	Generaldirektør Generalmajor Lantmåteriråd Overingeniør	Jarmo Ratia Matti Sandqvist Risto Nuuros Pekka Tätilä
Fra Norge	Grenseoverkommisær Grensekommisær Sekretær i Norsk grensekommisjon	Knut Ole Flåthen John Hugh Naustdal Trond Olav Vassdal

1 Åpning

Generaldirektør Jarmo Ratia ønsket medlemmene av begge kommisjonene velkommen.

Det var enighet om å følge agendaen for møtet, vedlegg 1. Møtet i Kilpisjärvi ble holdt i forkant av sluttinspeksjonen, og møtet i Ivalo i etterkant. I tillegg ble det etter hver dags inspeksjon holdt et oppsummeringsmøte.

Treriksrøysa mellom Norge – Finland og Sverige ble inspisert 30.07.01 sammen med svenske myndigheter representert v/ Stefan Gustafsson. Egen protokoll ble satt opp for denne inspeksjonen.

2 Referat fra møtet 20.03.01

Referatet ble gjennomgått og godkjent. Leder for den finske kommisjonen, Generaldirektør Jarmo Ratia og grenseoverkommisær Knut O. Flåthen underskrev hver sine to original-eksemplarer for videresending til de respektive utenriksdepartement.

3 Oppsummering - fra sluttinspeksjonen

Følgende program for inspeksjonen ble fastsatt:

Dato	Oppgaver	Transport
30.07.01	Formiddag: Forberedende møte sluttinspeksjonen grensen Norge – Finland Ettermiddag - kveld: Inspeksjon av Treriksrøysa Norge – Finland – Sverige med protokollering og underskriving	Båttransport over Kilpisjärvi
31.07.01	Inspeksjon av landegrensens vestre avsnitt (Treriksrøysa Golddajávri – Rr 342A), og elvegrensen til Karigasniemi. Oppsummering	Helikoptertransport fra den finske Gränsbevakningen
01.08.01	Inspeksjon av elvegrensen fra Karigasniemi til Njuorggán/ Buolbmát og grensens østre avsnitt (Rr 343 – Treriksrøysa Muotkevárri). Oppsummering	Helikoptertransport fra den finske Gränsbevakningen
02.08.01	Sluttmøte	

Sluttinspeksjonen tok sitt utgangspunkt i Instruks for grensekommisjonen og Teknisk instruks for grenseoppgangen. De oppgavene som var nevnt i oppsummeringen etter inspeksjonen august 1998 ble spesielt kontrollert. Kontrollen ble gjennomført som en generell kontroll fra helikopter, og som stikkprøver gjennom landing ved utvalgte steder og direkte inspeksjon ved disse.

Ved inspeksjonen tirsdag 31.07.01 ble det konstatert at alle røysene og grensegaten var i henhold til instruks på strekningen Treriksrøysa Golddajávri – Rr 342A. Onsdag 01.08.01 ble det samme konstatert på strekningen Rr 343 – Treriksrøysa Muotkevárri. Riksrøys 350Fa, som er flyttet, og 351B, som er nybygget, samt området ved Treriksrøysa Muotkevárri ble kontrollert særskilt. Skilt ved riksrøys 343 som forteller at grensen derfra følger elven var fjernet, og det ble besluttet at det skulle settes opp ett nytt skilt identisk med det fjernede.

Kommisjonenes representanter Pekka Tätilä og Trond Olav Vassdal hadde gjennom vinteren og sommeren i fellesskap utarbeidet et forslag til riksgrense i Tanavassdraget.

Under inspeksjonen ble det nå særlig lagt vekt på stedene hvor en hadde konstatert at det var små forskjeller på dybdeforholdene i etterkant av tolking både fra ortofotobilder, helikopter og dybdemålinger. Kommisjonene kom til enighet om en felles beslutning (vedlegg 2 viser

beslutning og drøftelser). Utenom disse punktene ble forslaget til arbeidsgruppen tatt til følge.

Kommisjonene var enige om at alt feltarbeidet var gjennomført i henhold til instruksene, og anbefalte forslaget til riksgrense i Tanavassdraget.

Grenseoverkommisssær Knut O. Flåthen kunne ikke delta på inspeksjonen 1. august og sluttmøtet 2. august. I hans sted fikk grensekommisssær John Naustdal alle hans fullmakter.

4 Gjennomgang av oppgaver for slutføringen av grenseoppgangen

De resterende planlagte arbeidsoppgavene ble gjennomgått (vedlegg 3).

5 Skjøtselsavtale

Forslag til avtale ble diskutert, og forslaget med foreslåtte endringer tas inn i sluttprotokollen.

6 Neste møte

Neste møte skal holdes i Oslo 18.12.2001 for avslutning av grenseoppgangen.

7 Avslutning av møtet

Grensekommisssær John H. Naustdal takket medlemmene av begge kommisjonene for en godt planlagt sluttinspeksjon med møte, og uttrykket glede over det gode samarbeidet. På vegne av begge kommisjonene uttrykte han en takk til Gränsbevakningen sitt personell som hadde bidratt under sluttinspeksjonen.

Generaldirektør Jarmo Ratia takket begge kommisjonenes medlemmer, og uttrykte glede over det gode samarbeidet som hadde preget sluttinspeksjonen.

Jarmo Ratia
Leder for den finske grensekommisjon

John H. R. Naustdal
Den norske grensekommisssær

AGENDA

Møte for Grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

Sted: Kilpisjärvi   Ivalo
Dato: 30.07.01   02.08.01

- 1   Åpning**
- 2   Referat fra møtet 20. mars 2001**
- 3   Oppsummering fra sluttinspeksjonen**
- 4   Gjennomgang av oppgaver for slutföringen av grenseoppgangen**
- 5   Skjötselsavtale**
- 6   Neste møte**
- 7   Avslutning av møtet**

Grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

TANAVASSDRAGET – VURDERINGER OG BESLUTNINGER

Område	<i>Vurderinger og beslutninger</i>
Kartblad 15 ved Vuolit Gálgojávri	Området består av to holmer hvor grensen fra 1975-76 går mellom holmene. Tolkingen av ortofotobildene gav en indikasjon på at dypålen nå går på vestsiden av vestre holme. Gjennom dybdemålinger ble dette bekreftet. Grensekommisjonene besluttet å anbefale at grensen skal følge vestre løp. Det betyr at vestre holme skal ligge i Finland.
Kartblad 21 v/Boazonjårga	I dette området har sandbanksystemet endret form siden forrige grenseoppgang. En renne langs østre bredd ble vurdert opp mot en vestre renne. Gjennom tolking av ortofotobildene og ved helikoptertolking greidde en ikke å definere en tydelig dypål. Dybdemålingene gav som resultat at begge rennene hadde terskler som var omtrent like dype, men den vestre var gjennomgående dypest. Kommisjonene la til grunn at den vestre rennen var gjennomgående dypest, og harmonerer mest med eksisterende grense. Kommisjonene besluttet å anbefale vestre løp som grense.
Kartblad 23, ved Aitesavu og Álegieddi	Stor sandbanke hvor elven har gravd ut en renne både på østre og vestre side. Dybdemålingene viste to like dype terskler sørøst for sandbanken. Kommisjonene konstaterte at det ikke var oppstått vesentlige endringer i elveløpet siden forrige grenseoppgang, og besluttet derfor å anbefale et grenseforløp på sørvestsiden av sandbanken tilnærmet i samsvar med eksisterende grenseforløp.
Kartblad 25, mellom Luossagoatneljávri og Hánnojohka	Her ble et midtre elveforløp undersøkt i tillegg til et sørlig langs finsk elvebredd. Dybdemålingene viste at det sørlige forløpet representerte den dypeste rennen i elven. Kommisjonene besluttet derfor å anbefale dette grenseforløpet.
Kartblad 27, sørvest for Guošnjårga	Elveløpet på nord og sørsiden av liten sandbanke ble undersøkt ved hjelp av dybdemålinger. Målingene viste at begge løpene var omtrent like dype, og kommisjonene konstaterte ikke endringer som tilsa et annet grenseforløp enn det eksisterende. Kommisjonene besluttet å anbefale et grenseforløp på nordsiden av den lille sandbanken, det vil si i samsvar med

Kartblad 27, ved Osma	Rennene på sør- og nordsiden av sandbanken ble undersøkt ved dybdemåling, og det ble ikke funnet noen forskjell i dybde mellom de to rennene. Kommissjonene besluttet derfor å anbefale at grensen trekkes midt over sandbanken i samsvar med eksisterende grense.
Kartblad 27, rett nord for Junttijoki	Både eksisterende grenseforløp på nordøstsiden av sandbanken og rennen på sørvestsiden ble undersøkt med dybdemålinger. Målingene viste at rennene er omtrent like dype. Kommissjonene besluttet derfor å anbefale en grense som følger dagens grenseforløp på nordøstsiden av sandbanken.
Kartblad 31, ved Goavddesgurnjårga	Elven sørøst for campingplassen på norsk side ved en liten sandbanke ble grundig undersøkt ved hjelp av dybdemålinger. Målingene viste en renne på begge sider av sandbanken, uten å gi store forskjeller i dybde. Kommissjonene besluttet derfor å anbefale et grenseforløp på sørøstsiden av sandbanken i tråd med dagens grenseforløp.

Vedlegg 3

Grenseoppgangen Norge - Finland år 2000

RESTERENDE PLANLAGTE ARBEIDSOPPGAVER

	Arbeidsoppgaver
1	Utarbeiding av grensedokumentene for grenseoppgangen, november 2001 - Utarbeides fortløpende i henhold til vedtatte spesifikasjoner. Dokumentasjon i digital form produseres ferdig høsten 2001 etter at feltarbeidet er avsluttet.
2	Avslutning av grenseoppgangen, avslutningsmøte i Oslo 18. desember 2001

Arbeidsoppgavene skal utføres i fellesskap. Enkeltoppgaver skal fordeles slik at det gir en så lik kostnadsfordeling som praktisk mulig.

PROTOKOLL

Inspeksjon av Treriksrøysa i Golddajávri 30.07.2001

1.

I forbindelse med den alminnelige Grenseoppgangen Norge – Finland 2000 er Treriksrøysa i Golddajávri der riksgrensene mellom Norge, Finland og Sverige støter sammen restaurert. Arbeidet er utført av Gränsbevakningen på oppdrag fra den finske grensekommisjonen.

2.

Ved inspeksjonen deltok:

Den finske grensekommisjonen:

Generaldirektør	Jarmo Ratia
Generalmajor	Matti Sandqvist
Lantmäteriråd	Risto Nuuros
Overingeniør	Pekka Tätilä

Den norske grensekommisjonen:

Grenseoverkommisær	Knut Ole Flåthen
Grensekommisær	John Hugh R. Naustdal
Sekretær i Norsk grensekommisjon	Trond Olav Vassdal

Fra svenske myndigheter:

Landmåler	Stefan Gustafsson
-----------	-------------------

3.

Under inspeksjonen ble det konstatert:

- Treriksrøysa ligger på sin opprinnelige plass og har sin tidligere konstruksjon.
- Overflaten på røysa som er i betong er reparert.
- Røysas gulmaling er fornyet, og statseblemenes inngravinger på hjertesteinen er som før og nymalt.

De utførte arbeidene ble ansett for å være formålstjenelige og riksrøysa er satt i god stand.

4.

Denne protokollen er opprettet på norsk, finsk og svensk, og landenes berørte myndigheter har fått ett originaleksemplar på hvert språk.

Kilpisjärvi 30.07.2001

Jarmo Ratia

Knut Ole Flåthen

Stefan Gustafsson

Matti Sandqvist

John H. R. Naustdal

Risto Nuuros

Trond Olav Vassdal

Pekka Tätilä

PROTOKOLL

Inspektion av Treriksröset i Golddajávri 30.07.2001

1.

I samband med den allmänna gränsöversynen Norge – Finland 2000 har Treriksröset i Golddajávri (Koltajärvi) där riksgränserna mellan Norge, Finland och Sverige stöter samman restaurerats. Arbetets har utförts av Gränsbevakningen på uppdrag av den finska gränskommissionen.

2.

Vid inspektionen deltog:

Den finska gränskommissionen:

Generaldirektör	Jarmo Ratia
Generalmajor	Matti Sandqvist
Lantmäteriråd	Risto Nuuros
Överingenjör	Pekka Tätilä

Den norska gränskommissionen:

Gränsöverkommissarie	Knut Ole Flåthen
Gränskommissarie	John Hugh R. Naustdal
Sekreterare i den norska gränskommissionen	Trond Olav Vassdal

Från svenska myndigheter:

Lantmätare	Stefan Gustafsson
------------	-------------------

3.

Under inspektionen konstaterades:

- Treriksröset ligger på sin ursprungliga plats och har sitt tidigare utförande.
- Överdelen på röset som är i betong har reparerats.
- Rösets gulmålning har förnyats, och gravyren av staternas emblem på hjärtstenen har som tidigare också målats.

De utförda arbetena ansågs vara ändamålsenliga och riksröset har satts i gott skick.

4.

Detta protokoll har upprättats på norska, finska och svenska, och ländernas berörda myndigheter har fått ett original exemplar på vart språk.

Kilpisjärvi 30.07.2001

Jarmo Ratia	Knut Ole Flåthen	Stefan Gustafsson
-------------	------------------	-------------------

Matti Sandqvist	John Hugh R. Naustdal
-----------------	-----------------------

Risto Nuuros	Trond Olav Vassdal
--------------	--------------------

Pekka Tätilä

3.3 Feltarbeid og dokumentasjon - Grenseoppgangen 2000

3.3.1 Målsetting og grunnlagsmaterieil

Målsettingen for grenseoppgangen ble formulert i instruksen for grensekommissjonene. Der sies det blant annet at grensas forløp i marka skal fastslås, og den skal være merket og definert på en entydig måte. Med bakgrunn i målsettingen ble kommissjonene enige om at hovedmålene for grenseoppgangen 2000 var tydeliggjøring av grensas forløp i terrenget, få koordinatbestemt grensa i et felles koordinatsystem (UTM Euref89) og få dokumentert hele grensa ved nyfotografering og produksjon av gode digitale ortofotokart.

Som bakgrunnsmateriale for oppgangen hadde en dokumentasjonen fra forrige oppgang i 1975-76 bestående av grenseprotokoll, grensemerkeprotokoll, stripekart langs hele grensa og en egen flyfotomontasje for grensa i Tanavassdraget.

I instruksen for oppgangen ble det bestemt at grensegatens bredde skulle reduseres fra 8 til 5 meter, det vil si 2,5 m på begge sidene av grenselinjen.

3.3.2 Kartlegging

Det ble tidelig bestemt at hele grensa skulle flyfotograferes i målestokk 1:30 000. På grunnlag av flyfotoene skulle det lages ortofotokart i målestokk 1:50 000 (landegrensa) og 1:20 000 (Tanavassdraget). Det ble i fellesskap utarbeidet en flyfotograferingsplan, hvor også antall passpunkter og plassering ble bestemt. Utplassering og koordinatbestemming av passpunktene ble utført av personell fra Statens kartverk på norsk side og Lantmäteriverket på finsk. Fotograferingen skulle utføres av et norsk firma. På grunn av dårlig flyfotograferingsvær sommeren 1999 måtte fotograferingen utsettes til sommeren 2000. Da fikk en til gjengjeld gjennomført hele fotograferingen dagene 28–29 juli 2000 av et fly og personell fra Lantmäteriverket som var i området i godværsperioden.

Produksjonen av ortofotokartene ble utført i Finland. Vinteren 2000 – 2001 ble de digitale ortofotokartene produsert, og grensekartene ble ferdiggjort i etterkant av sluttinspeksjonen. Kartene viser i tillegg til ortofotobildene riksgrensa, grensemerker (grensa på land), navn, høydekurver og reingjerde (landegrensa og mellom riksrøys 342A og Angeli). I tillegg er koordinatverdier for rutenettet angitt og indeksskart som viser inndelingen av riksgrensekarbladene. Riksgrensekartserien består av 14 kartblad som dekker landegrensa og 23 kartblad som dekker Tanavassdraget. Kartene er utgitt både som digitale og som vanlige papirkart.

3.3.3 Feltarbeid

Feltarbeidet ble delt mellom landene slik at;

Norge organiserte og utførte arbeidene fra Rr 343 til Treriksrøysa Muotkevárri hvor Norges, Finlands og Russlands grenser støter sammen.

Finland organiserte og utførte arbeidene fra Treriksrøysa Golddajávri hvor Norges, Finlands og Sveriges grenser støter sammen, og til Rr 342A ved Tanavassdragets sørlige del.

Arbeidet i Tanavassdraget ble organisert og gjennomført i fellesskap.

I august 1998 ble det gjennomført en felles inspeksjon av hele riksgrensa ved bruk av helikopter fra den finske Gränsbevakningen. På grunnlag av observasjonene gjort under inspeksjonen ble det utarbeidet en plan for det videre arbeidet.

Det norske arbeidet på landegrensa ble utført av personell fra Statens kartverk. Personell fra Statskog kjørte ut maling med snøscooter til røyser mellom Polmak og Neiden, for øvrig ble helikopter i stor grad brukt til transport av personell og utstyr. Den delen av det finske arbeidet som bestod av grensegaterydding, reparasjon og maling av røyser ble utført av personell fra Gränsbevakningen, mens landmålingsarbeidet ble utført av personell fra Lantmäteriet. Helikopter ble også i stor grad brukt på finsk side. I Tanavassdraget ble helikopter benyttet i tolkningsarbeidet, samt båt der det ble foretatt dybdemålinger.

Det ble bygget en ny riksrøys 351B, og i tillegg ble rr 350Fa flyttet (beholdt sitt opprinnelige nummer) og rr 303B bygd opp på nytt og forsterket med betong. I 1982 ble riksrøys 345A ved Polmakvatnet flyttet og den nye røysa fikk nummer 345Aa. Kommisjonene besluttet å gjøre om på dette, slik at røysa heretter blir betegnet med det opprinnelige nummeret 345A.

Etter grenseoppgangen 2000 er gjennomsnittlig avstand mellom riksrøysene 2,1 km.

Oversikt over riksrøyser på grensa Norge – Finland:

Avsnitt	Bygd år									Tilsammen
	1764/66	1826/27	1846	1871	1896/97	1925	1950	1975/76	2000	
Treriksrøysa Golddajávri til 342A	49	-	-	-	14	28	45	5	0	141
Rr 343 til Treriksrøysa Muotkevárri	6	5	6	-	22	8	9	11	1	68
<u>Tilsammen</u>	55	5	6	-	36	36	54	16	1	209

Riksgrensas definisjon:

Riksrøys	Utligger	Beskrivelse
Treriksrøys		Treriksrøysa Norge – Finland - Sverige
		Rett linje Treriksrøysa – Rr 294
294		
	294u	Rett linje Rr 294 – Rr 294A
294A		
	294Au	Rett linje Rr 294A – Rr 294B
294B		
	294Bu	Rett linje Rr 294B – Rr 294C
294C		

		Rett linje Rr 294C – Rr 294D
294D		
		Rett linje Rr 294D – Rr 294E
294E		
		Rett linje Rr 294E – Rr 294F
294F		
	294Fu1 294Fu2	Rett linje Rr 294F – Rr 294G
294G		
		Rett linje Rr 294G – Rr 294H
294H		
		Rett linje Rr 294H – Rr 295. Rr 295 ligger på toppen av Bossovárri.
295		
		Rett linje Rr 295 – Rr 295A
295A		
		Rett linje Rr 295A – Rr 295B. Rr 295B ligger ved mellomriksveien Skibotn - Kilpisjärvi
295B		
	295Bu	Rett linje Rr 295B – Rr 295C
295C		
		Rett linje Rr 295C – Rr 295D. Rr 295D er bygd på en stor stein
295D		
		Rett linje Rr 295D – Rr 296
296		
		Rett linje Rr 296 – Rr 296A
296A		
		Rett linje Rr 296A – Rr 296B
296B		
		Rett linje Rr 296B – Rr 297. Riksroys 297 ligger på toppen av Muurivárri
297		
		Rett linje Rr 297 – Rr 297A
297A		
		Rett linje Rr 297A - Rr 298
298		
		Rett linje Rr 298 - Rr 299
299		
		Rett linje Rr 299 - Rr 300
300		
		Rett linje Rr 300 – Rr 300A
300A		
		Rett linje Rr 300A – Rr 300B
300B		
		Rett linje Rr 300B - Rr 301
301		

		Rett linje Rr 301 – Rr 301A
301A		
		Rett linje Rr 301A – Rr 301B
301B		
		Rett linje Rr 301B - Rr 302
302		
		Rett linje Rr 302 – Rr 302A
302A		
		Rett linje Rr 302A – Rr 302B
302B		
		Rett linje Rr 302B - Rr 303
303		
		Rett linje Rr 303 – Rr 303A
303A		
		Rett linje Rr 303A – Rr 303B
303B		
		Rett linje Rr 303B - Rr 304
304		
		Rett linje Rr 304 – Rr 304A
304A		
		Rett linje Rr 304A - Rr 305
305		
		Rett linje Rr 305 – Rr 305A
305A		
		Rett linje Rr 305A – Rr 305B
305B		
	305Bu	Rett linje Rr 305B – Rr 305C
305C		
		Rett linje Rr 305C - Rr 306
306		
		Rett linje Rr 306 – Rr 306a
306a		
		Rett linje Rr 306a – Rr 306A
306A		
		Rett linje Rr 306A – Rr 306B
306B		
		Rett linje Rr 306B - Rr 307
307		
		Rett linje Rr 307 – Rr 307a
307a		
		Rett linje Rr 307a – Rr 307A
307A		
		Rett linje Rr 307A – Rr 307B
307B		
		Rett linje Rr 307B - Rr 308
308		
	308u	Rett linje Rr 308 – Rr 308A

308A		
	308Au	Rett linje Rr 308A – Rr 308B
308B		
		Rett linje Rr 308B – Rr 308C
308C		
		Rett linje Rr 308C - Rr 309
309		
		Rett linje Rr 309 – Rr 309A
309A		
	309Au	Rett linje Rr 309A – Rr 309B
309B		
	309Bu	Rett linje Rr 309B – Rr 309C
309C		
	309Cu	Rett linje Rr 309C - Rr 310
310		
		Rett linje Rr 310 – Rr 310A
310A		
		Rett linje Rr 310A – Rr 311. Rr 311 er en stor 4m lang stein med inskripsjoner på begge sidene
311		
		Rett linje Rr 311 – Rr 311A
311A		
		Rett linje Rr 311A - Rr 312
312		
		Rett linje Rr 312 – Rr 313. Rr 313 er en stor jordfast sten med inskripsjon øverst på hver side av innhugd midtlinje.
313		
		Rett linje Rr 313 – Rr 313A. Rr 313A står 10m sør for kjerrevegen Hirvasvuopio – Goatteluoppal.
313A		
	313Au	Rett linje Rr 313A - Rr 314
314		
		Rett linje Rr 314 – Rr 314A
314A		
		Rett linje Rr 314A - Rr 315
315		
	305u	Rett linje Rr 315 – Rr 315A
315A		
		Rett linje Rr 315A - Rr 316
316		
		Rett linje Rr 316 – Rr 316A
316A		
		Rett linje Rr 316A – Rr 316B
316B		
		Rett linje Rr 316B - Rr 317
317		
		Rett linje Rr 317 – Rr 317A

317A		
		Rett linje Rr 317A - Rr 318
318		
		Rett linje Rr 318 – Rr 318A
318A		
		Rett linje Rr 318A - Rr 319
319		
		Rett linje Rr 319 – Rr 319A
319A		
		Rett linje Rr 319A – Rr 319B
319B		
		Rett linje Rr 319B – Rr 319C
319C		
		Rett linje Rr 319C – Rr 319D
319D		
	319Du	Rett linje Rr 319D – Rr 319E
319E		
		Rett linje Rr 319E - Rr 320
320		
	320u	Rett linje Rr 320 – Rr 320A
320A		
		Rett linje Rr 320A – Rr 320B
320B		
		Rett linje Rr 320B – Rr 320C
320C		
		Rett linje Rr 320C - Rr 321
321		
		Rett linje Rr 321 – Rr 321A
321A		
	321Au	Rett linje Rr 321A – Rr 321B
321B		
		Rett linje Rr 321B – Rr 321C
321C		
	321Cu	Rett linje Rr 321C - Rr 322
322		
		Rett linje Rr 322 – Rr 322A
322A		
	322Au	Rett linje Rr 322A – Rr 322B
322B		
		Rett linje Rr 322B – Rr 322C
322C		
		Rett linje Rr 322C – Rr 322D. Rr 322D ligg ved veien mellom Guovdageaidnu og Enontekiö.
322D		
		Rett linje Rr 322D – Rr 322E
322E		
		Rett linje Rr 322E - Rr 323

323		
		Rett linje Rr 323 – Rr 323A
323A		
	323Au	Rett linje Rr 323A - Rr 324
324		
		Rett linje Rr 324 – Rr 324A
324A		
		Rett linje Rr 324A – Rr 324B
324B		
		Rett linje Rr 324B - Rr 325
325		
		Rett linje Rr 325 - Rr 326
326		
		Rett linje Rr 326 – Rr 326A
326A		
		Rett linje Rr 326A – Rr 326B
326B		
		Rett linje Rr 326B – Rr 327
327		
		Rett linje Rr 327 – Rr 327A
327A		
		Rett linje Rr 327A - Rr 328
328		
	328u	Rett linje Rr 328 – Rr 328A
328A		
		Rett linje Rr 328A - Rr 329
329		
	329u	Rett linje Rr 329 – Rr 329A
329A		
	329Au	Rett linje Rr 329A - Rr 330
330		
		Rett linje Rr 330 - Rr 331
331		
		Rett linje Rr 331 - Rr 332
332		
		Rett linje Rr 332 – Rr 332A
332A		
		Rett linje Rr 332A – Rr 332B
332B		
		Rett linje Rr 332B - Rr 333
333		
		Rett linje Rr 333 – Rr 333A
333A		
		Rett linje Rr 333A - Rr 334
334		
	334u1 334u2	Rett linje Rr 334 – Rr 334A

334A		
	334Au1 334Au2	Rett linje Rr 334A - Rr 335
335		
	335u	Rett linje Rr 335 – Rr 335A
335A		
		Rett linje Rr 335A – Rr 335B
335B		
		Rett linje Rr 335B – Rr 335C
335C		
		Rett linje Rr 335C - Rr 336
336		
	336u	Rett linje Rr 336 – Rr 336A
336A		
		Rett linje Rr 336A – Rr 336B
336B		
		Rett linje Rr 336B – Rr 336C
336C		
		Rett linje Rr 336C - Rr 337
337		
	337u1 337u2	Rett linje Rr 337 – Rr 337A
337A		
		Rett linje Rr 337A – Rr 337B
337B		
	337Bu1 337Bu2	Rett linje Rr 337B - Rr 338
338		
		Rett linje Rr 338 - Rr 339
339		
		Rett linje Rr 339 – Rr 339A
339A		
		Rett linje Rr 339A – Rr 339B
339B		
	339Bu	Rett linje Rr 339B – Rr 339C
339C		
		Rett linje Rr 339C – Rr 339D
339D		
		Rett linje Rr 339D - Rr 340
340		
		Rett linje Rr 340 - Rr 341
341		
		Rett linje Rr 341 – Rr 341A
341A		
		Rett linje Rr 341A – Rr 341B
341B		
		Rett linje Rr 341B - Rr 342

342		
	342u	Rett linje Rr 342 – Rr 342A
342A		
		I forlengelsen av rettlinjen 342 – 342A går grensa til bekken Rádjajohka og følger djupålen etter denne bekken og følgende vassdrag Skiehččanjohka, Anárjohka og Deatnu til skjæring mellom djupålen og forlengelsen av rettlinjen Rr343 – Rr343A, og deretter langs denne til Rr 343.
343		
		Rett linje Rr 343 – Rr 343A
343A		
		Rett linje Rr 343A – Rr 343B
343B		
		Rett linje Rr 343B – Rr 343C
343C		
		Rett linje Rr 343C - Rr 344
344		
		Rett linje Rr 344 – Rr 344A
344A		
	344Au1 344Au2	Rett linje Rr 344A - Rr 345
345		
		Rett linje Rr 345 – Rr 345A
345Aa		
		Rett linje Rr 345Aa – Rr 345B
345B		
		Rett linje Rr 345B - Rr 346
346		
		Rett linje Rr 346 – Rr 346A
346A		
		Rett linje Rr 346A – Rr 346B
346B		
		Rett linje Rr 346B - Rr 347
347		
		Rett linje Rr 347 – Rr 347a
347a		
		Rett linje Rr 347a – Rr 347A
347A		
		Rett linje Rr 347A - Rr 348
348		
		Rett linje Rr 348 – Rr 348A
348A		
	348Au	Rett linje Rr 348A - Rr 349
349		
		Rett linje Rr 349 – Rr 349A
349A		
		Rett linje Rr 349A - Rr 350

350		
		Rett linje Rr 350 – Rr 350A
350A		
		Rett linje Rr 350A – Rr 350B
350B		
		Rett linje Rr 350B – Rr 350C
350C		
	350Cu	Rett linje Rr 350C – Rr 350D
350D		
		Rett linje Rr 350D – Rr 350E
350E		
	350Eu	Rett linje Rr 350E – Rr 350F
350F		
		Rett linje Rr 350F – Rr 350Fa
350Fa		
		Rett linje Rr 350Fa – Rr 350G
350G		
		Rett linje Rr 350G – Rr 350Ga
350Ga		
		Rett linje Rr 350Ga – Rr 350H
350H		
		Rett linje Rr 350H – Rr 350I
350I		
		Rett linje Rr 350I – Rr 350J
350J		
	350Ju	Rett linje Rr 350J – Rr 350K
350K		
		Rett linje Rr 350K - Rr 351
351		
		Rett linje Rr 351 – Rr 351A. Rr 351A står ved veien mellom Neiden og Näätamö
351A		
		Rett linje Rr 351A – Rr 351Aa
351B		
		Rett linje Rr 351Aa - Rr 352
352		
		Rett linje Rr 352 – Rr 352A
352A		
		Rett linje Rr 352A – Rr 352B
352B		
		Rett linje Rr 352B – Rr 352C
352C		
		Rett linje Rr 352C – Rr 352D
352D		
		Rett linje Rr 352D – Rr 352E
352E		

	352Eu	Rett linje Rr 352E – Rr 352F
352F		
		Rett linje Rr 352F – 3 Rr 52G
352G		
		Rett linje Rr 352G – Rr 352H
352H		
		Rett linje Rr 352H – Rr 352I
352I		
		Rett linje Rr 352I – Rr 352J
352J		
		Rett linje Rr 352J - Rr 353
353		
		Rett linje Rr 353 – Rr 353A. Rr 353A er en stor steinblokk. Grensebolt sett ned i steinblokken.
353A		
		Rett linje Rr 353A – Rr 353B
353B		
		Rett linje Rr 353B – Rr 353C
353C		
		Rett linje Rr 353C – Rr 353D
353D		
		Rett linje Rr 353D – Rr 353E
353E		
	353Eu	Rett linje Rr 353E – Rr 353Ea
353Ea		
		Rett linje Rr 353Ea – Rr 353F
353F		
		Rett linje Rr 353F – Rr 353G
353G		
		Rett linje Rr 353G – Rr 353H
353H		
		Rett linje Rr 353H – Rr 353Ha
353Ha		
		Rett linje Rr 353Ha – Rr 353I
353I		
		Rett linje Rr 353I – Rr 353Ia
353Ia		
		Rett linje Rr 353Ia – Rr 353J
353J		
		Rett linje Rr 353J – Rr 353Ja
353Ja		
		Rett linje Rr 353Ja – Rr 353K
353K		
		Rett linje Rr 353K – Rr 353L
353L		
		Rett linje Rr 353L – Rr 353La

353La		
		Rett linje Rr 353La – Rr 353M
353M		
		Rett linje Rr 353M – Rr 353Ma
353Ma		
	353Mau	Rett linje Rr 353Ma - Treriksørøysa
Treriksørøys		Treriksørøysa Norge - Finland - Russland

3.3.4 Riksgrensa i Tanavassdraget

I felles instruks for Grenseoppgangen Norge – Finland 2000, utarbeidet i møte 03.02.1999 og senere godkjent av de respektive lands Utenriksdepartement heter det i punkt 2 - Grensas forløp og merking blant annet:

”I Tanaelven og dens bielver (Tanavassdraget) skal grensa følge djupålen i strømmende elv og midtlinjen i de sjøer elven danner, unntatt i de tilfelle hvor annen avtale under grenseoppgangen treffes av den norske og finske grensekommisjon. Hvor det kan være tvil om djupålen forløp, og hvor tvilen antas å ha betydning, bør djupålen søkes fastlagt ved lodding.

Selv om djupålsprinsippet generelt skal legges til grunn for grensas forløp i Tanavassdraget, bør prinsippet ikke strengt følges i tilfeller hvor ubetydelige endringer i djupålen vil få uforholdsmessig store økonomiske og praktiske konsekvenser.”

Videre heter det blant annet i pkt 3c at det skal utarbeides:

”Ortofotokart over landegrensa og grensa i Tanavassdraget.”

Vinteren 2000/2001 ble det utarbeidet digitale ortofotobilder. Disse ble tolket i fellesskap av en representant fra hver av kommisjonene. Prinsippene for tolkingen ble lagt frem på møte i Helsinki 20.03.2001. I fremkant av sluttinspeksjonen ble det gjennomført en kontroll av dybdetolkingen for hele vassdraget med helikopter, og i tillegg ble det ved 9 utvalgte steder foretatt lodding av elven fra båt. Loddepunktene ble koordinatbestemt med hjelp av GPS instrument og lagt inn på ortofotokartene. Helikopterinspeksjonen og dybdemålingen var med på å verifisere djupålstolkingen og tolkingsnøkklene som ble brukt.

I øvre del av vassdraget, fra riksørøys 342A følger grensa en bekk som meandrerer sterkt, og hvor det også vokser trær på elvebredden. Det ble besluttet av kommisjonene at vegetasjonen langs bekken ikke skulle fjernes. Samme beslutning ble tatt ved forrige oppgang. Særlig om vinteren er denne vegetasjonen med på å tydeliggjøre grensas forløp. I tolkingen av ortofotoene har vegetasjonen i enkelte tilfeller derimot vanskeliggjort det å definere bekken. Kommisjonene vil derfor påpeke at det er bekkens djupål som definerer grensa dersom den tolkede grenselinjen på ortofotokartene mot formodning enkelte steder ikke eksakt faller sammen med bekken. Ortofotokartenes målestokk gjør det ikke mulig å vise grensa med større detaljeringsgrad. Kommisjonene anser at den tolkingen som nå er gjort dokumenterer grensas forløp godt.

Ved sluttinspeksjonen ble 8 steder viet spesiell oppmerksomhet. Vurderingene og beslutningene som ble gjort er beskrevet i vedlegg 2 til referat fra møte 30.07.01/02.08.01 i Kilpisjärvi/Ivalo.

Ved riksrøys 342A og rr 343 er det satt opp skilt som viser at grensa går fra land til elv begge disse stedene. Skiltene er utformet som vist nedenfor og er gule med svart tekst.

Det er ikke utarbeidet noen liste over holmer og sandbanker i vassdraget. Kommisjonene er av den oppfatning at grensas forløp er entydig bestemt gjennom koordinatbestemte punkt og ortofotobilder i et felles koordinatsystem.

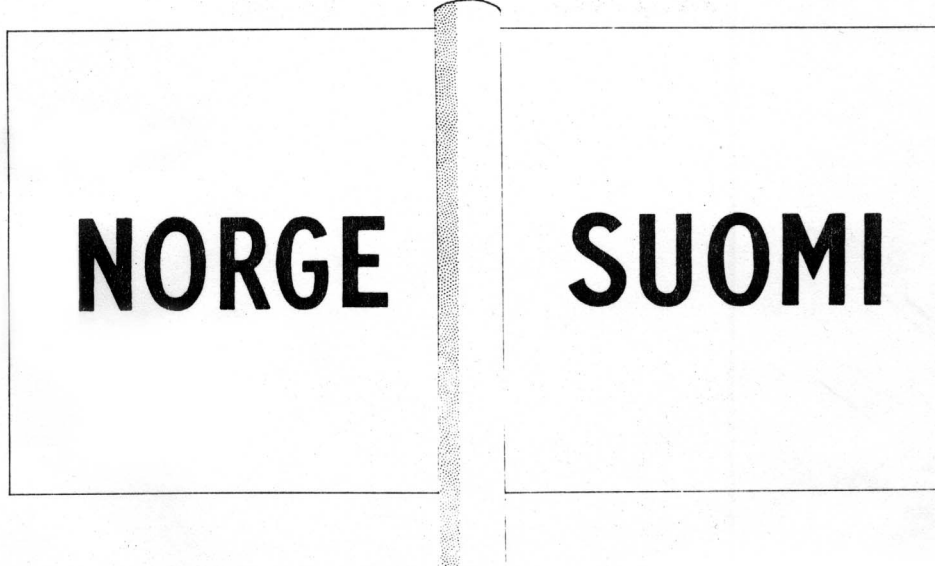
Grensekommisjonene konstaterer at djupålen i deler av Tanavassdraget fortsatt er i forandring. Når forslag til grense nå legges frem er det på grunnlag av slik djupålen kan tolkes på ortofotobildene fra sent juli 2000, og etterfølgende helikoptertolking og dybdemålinger.

Grensekommisjonene foreslår at riksgrensa slik den er lagt av på ortofotobildene blir gjeldende til neste alminnelige grenseoppgang år 2025.

FORSIDE:

BAKSIDE:

3.3.5 Treriksrøysene

Treriksrøysene mot Sverige og Russland

- Treriksrøysa mot Sverige (Treriksrøysa Golddajávri)

Ved grensearbeidene i 1999 ble i finsk regi følgende reparasjons- og vedlikeholdsarbeid utført:

- Betongoverflaten ble rappet
- Gulmalingen ble fornyet.
- Hjertesteinens inskripsjoner ble nymalt.

Arbeidene ble inspisert og Treriksrøysa ble funnet å være i god stand ved felles inspeksjon av norske, finske og svenske representanter. Det vises for øvrig til protokollen av 30.07.2001 for inspeksjonen av Treriksrøysa.

- Treriksrøysa mot Russland (Treriksrøysa Muotkevárri)

Vedlikeholdet av Treriksrøysa mot Russland er underlagt en spesiell avtale mellom de tre land, *Protokoll av 7. februar 1953 om vedlikehold av grensemerket på Krokfjellet (Muotkavaara), hvor riksgrensen mellom Norge, Finland og Sovjetunionen møtes.*

Røysa inspiseres årlig og blir om nødvendig reparert. Under grenseoppgangen Norge - Finland 2000 er således intet gjort med denne treriksrøysa.

3.3.6 Historiske grensemerker

Av riksgrensebeskrivelsen fra den første grenseoppgangen i Tanavassdraget (1766) fremgår det at det under grenseoppgangen i Tanavassdraget på visse steder langs elven ble hugget inn de respektive kongelige navne-monogrammer på norsk og svensk (nå finsk) side, C7 på norsk og AF på finsk side. Inskripsjonene har årstallet 1766, dvs. årstallet for grenseoppgangen.

Tilsammen 8 inskripsjoner, 4 på norsk og 4 på finsk side, ble gransket under grenseoppgangen 2000. Inskripsjonene ble rensset og malt sorte med gul bakgrunn. I tillegg ble merkene koordinatbestemt i UTM Euref89, sone 35:

Monogram	Nord	Øst	Kartblad	Land
AF 1766	7 760 809	511 494	29	Finland
C7 1766	7 761 809	511 315	29	Norge
AF 1766	7 759 839	494 350	28, 27	Finland
C7 1766	7 760 400	494 613	28, 27	Norge
AF 1766	7 761 405	493 780	28, 27	Finland
C7 1766	7 761 296	491 491	27	Norge
AF 1766	7 706 040	454 292	20	Finland
C7 1766	7 707 473	454 954	20	Norge

Om formålet med disse inskripsjonenes heter det i grensebeskrivelsen fra 1766 bl.a.:

"Hvad de før ommeldte uthugninger ved Elven angaar, da kunde der hænde at Almuen paa begge Sider om den kunde fatte samme begreb som om Røserne, hvorpaa de Kongl: Navn ligledes findes uthugne, neml: at imellem dem maatte forstaaes at være Linier, som determinerer Grændsen, ligesom imellem Røserne, hvilket uriktige begreb kunde i fremtiden foraarsage Trætte om deres laxefiskerie og brug i Elven, saa skulde det ikke synes ufornöden her i beskrivelsen at betyde og tilkiendegive det imellem disse udhugninger ikke bør forstaaes nogen Grændse Linie at være dragen, hverken skraads over Elven saaledes, at en Linie fra et Kongl: Navn paa den Svenske Side skulde give skraads ned igjennem Elven, til et saadant Kongl: Navn paa den norske Side, og saa videre. Ikke heller bør det forstaaes at imellem disse udhugninger Middelpuncter skulde være tagne i Elven, og imellem 2de eller flere deslige Middelpuncter Linier dragne, som skulde udgjøre Grændsens gang, om end og disse puncter og Linier forblive allene i Elven og ikke rørte Landet. - Men at disse udhugninger ere allene gjordte til Zirat og anseelse ved Elven og paa ingen Maade determinerer Grændsens gang, som allene forbliver ved det dybeste eller Hoved-Renden i Elven, hvorfor de ikke heller hverken blandt Rigs Røserne eller Rigmærkernes Numere optages, ikke heller for nogen af delene ansees."

Grensekommisjonene understreker at betydningen av disse merkene ikke er endret, og at de ved grenseoppgangen 2000 er pusset opp på grunn av den historiske verdi de representerer. Inskripsjonene er avmerket på grensekart.

3.3.7 Skjøtselsavtalen

I følge bestemmelsen i deklarasjonen av 1.juni/20.mai 1847 om periodisk revisjon av grensa skal en grenseoppgang utføres hvert 25. år. Etter denne bestemmelsen vil følgelig kommende alminnelige grenseoppgang finne sted i år 2025.

Det er imidlertid sannsynlig at det innen den tid vil oppstå visse praktiske spørsmål som gjør det nødvendig å iverksette snarlige tiltak for å sikre grensas markering og definisjon. En sikter her bl.a. til eventuelle nye ferdseårer over grensa. Det er ellers klart at grensegaten og grensemerkene vil komme til å forfalle i løpet av et tidsrom på 25 år.

Grensa i Tanavassdraget følger djupålen slik denne er fastlagt ved grenseoppgangen 2000. Det kan imidlertid oppstå endringer i djupålens leie som følge av tekniske inngrep eller av store naturgitte forandringer, og som vil medføre at nødvendige tiltak blir iverksatt.

Grensekommisjonene er enig om, at det er behov for en spesiell avtale mellom landene om grensas skjøtsel. Mellom grenseoppgangen 1975-76 og grenseoppgangen 2000 har *Overenskomst om skjøtselen av den norsk – finske grense* vært den fungerende avtalen. Overenskomsten har fungert godt, og sikret at riksgrensa fortsatt er i bra tilstand. Grensekommisjonene foreslår derfor at en lignende overenskomst bør vedtas. Overenskomstens formål er å sikre tilstrekkelig beredskap for rask gjennomføring av nødvendig arbeid, påse at grensearbeid om mulig kan bli koordinert med annet arbeid, og sørge for enklere ajourhold og arkivering av grensedokumentene.

Grensekommisjonene har bearbejdet ett felles forslag for en ny overenskomst. Prinsippene som ligger til grunn og den praktiske vinklingen er i overensstemmelse med den tidligere overenskomsten, men grensekommisjonene vil foreslå en større forandring som innebærer at overenskomsten gjelder fortløpende, og ikke bare til neste alminnelige grenseoppgang.

Nedenfor følger forslag til avtaletekst:

SKJØTSELSAVTALE

mellom

KONGERIKET NORGE

og

REPUBLIKKEN FINLAND

om

skjøtselen av riksgrensa mellom de to land

Artikkel 1

Riksgrensa mellom Kongeriket Norge og Republikken Finland forløper i terrenget slik som fastsatt i de grenseoppgangsdokumenter som ved siste alminnelige grenseoppgang ble undertegnet av Norges og Finlands grensekommisjoner, og godkjent av de respektive regjeringer.

Artikkel 2

De kontraherende parter forplikter seg i tiden mellom de alminnelige grenseoppganger å ivareta grensas skjøtsel og iverksette nødvendige tiltak for å opprettholde en grensemerking som gjennomført ved den siste alminnelige grenseoppgang.

Slike tiltak kan være:

- Rydding av grensegaten i visse partier med sterk gjenvekst.
- Reparasjon av skader på grensemerkene.
- Vedlikehold av grensemerkene gulmaling og hjertestenenes inskripsjon.
- Tiltak for definisjon av riksgrensa i slike tilfeller hvor tekniske arbeid nødvendiggjør en endret eller forbedret markering innen visse begrensede område av riksgrensa.
- Nødvendige tiltak i forbindelse med eventuelle endringer av djupålens løp i Tanavassdraget som følge av tekniske inngrep eller store naturgitte forandringer.

Arbeidet skal utføres i samsvar med gjeldende instruks for den norske, respektive finske grensekommisjonen, samt ”Teknisk instruks” fastsatt ved den siste alminnelige grenseoppgangen.

Artikkel 3

Grensas skjøtsel fordeles mellom de kontraherende parter på følgende måte:

1. Norge tar ansvaret for det avsnittet som Finland har hatt skjøtelsansvaret for ved siste alminnelige grenseoppgang.
2. Finland tar ansvaret for det avsnittet som Norge har hatt skjøtelsansvaret for ved siste alminnelige grenseoppgang.
3. Norge og Finland har i fellesskap ansvaret for arbeidene langs Tanavassdraget fra riksrøys 342A til riksrøys 343.

Artikkel 4

Den ene kontraherende parts rette myndigheter skal før skjøtelsarbeid igangsettes skriftlig underrette den andre kontraherende parts rette myndigheter om dette. Representanter for den andre kontraherende parts myndigheter har rett til å være til stede ved arbeidenes utførelse.

Artikkel 5

Konstaterer den ene av de kontraherende parters rette myndigheter at skjøtelsarbeidet er nødvendig innenfor den grensestrekning hvor den andre kontraherende part har ansvaret for slike arbeid, skal denne parts rette myndigheter underrettes.

Artikkel 6

For skjøtelsarbeidene skrives rapport. Kopi av rapporten tilstiles den andre kontraherende parts rette myndigheter. For skjøtelsarbeid ved Tanavassdraget skrives rapport av de kontraherende parters rette myndigheter i fellesskap. Rapportene skal tas inn i grensedokumentene for den neste alminnelige grenseoppgang.

Artikkel 7

De i denne overenskomst rette myndigheter er i Norge den utnevnte norske grenseoverkommisssær og i Finland den utnevnte finske grensekommisjon.

Artikkel 8

Utgifter som påløper i forbindelse med vedlikehold av grensemerker og grensegate, bekostes av de kontraherende parter for sine respektive ansvarsstrekninger.

Utgifter som påløper ved forbedret grensemerking som følge av tekniske arbeid eller store naturgitte forandringer fordeles etter nærmere avtale.

Artikkel 9

Denne overenskomst trer i kraft – 30 – tretti dager etter den dag de kontraherende parter ad diplomatisk vei har meddelt hverandre at deres respektive konstitusjonelle betingelser for overenskomstens ikrafttredelse er oppfylt.

Artikkel 10

De kontraherende parters rette myndigheter skal i god tid gjøre forberedelser til og fremme forslag for neste alminnelige grenseoppgang.

Artikkel 11

Overenskomsten er utferdiget den .....200.. i 2 -to- eksemplarer på henholdsvis norsk og finsk, slik at alle tekster har samme gyldighet.

Til bekreftelse herav har de respektive befullmektigede undertegnet denne overenskomst.

For den norske Regjering

For den finske Regjering